

ATESTATO
Nr.0428

KOMPLEKSO
NR.U -1014

STADIJA
BP

TOMAS
V

METAI
2011

OBJEKTAS: IGNALINOS MIESTO BENDRASIS PLANAS

III DALIS. RENGIMO ETAPAS SPRENDINIAI

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:
IGNALINOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

RENGĖJAS:
UAB „URBANISTIKA“

PARĖIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORIUS	J. JAZAVITAS	
PROJEKTO VADOVAS	A. KAŽIENĖ	

V T O M O T U R I N Y S

SPRENDINIAI

A.TEKSTINĖ DALIS

1.	Turinys.....	1	psl.
2.	Bendroji dalis	3	psl.
2.1.	Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo pagrindas ir tikslai.....	4	psl.
2.2.	Ignalinos miesto bendrojo plano taikymas ir galiojimas.....	5	psl.
2.3.	Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo principai.....	5	psl.
3.	Ignalinos miesto išorinės struktūros plėtros tendencijos	8	psl.
3.1.	Ignalinos miestas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano kontekste	9	psl.
3.2.	Ignalinos miestas saugomų teritorijų kontekste.....	10	psl.
4.	Ignalinos miesto struktūra	12	psl.
4.1.	Ignalinos miesto urbanistinė struktūra.....	13	psl.
4.2.	Teritorinė plėtra ir reglamentai.....	18	psl.
5.	Ignalinos miesto gamtinė aplinka ir žalieji plotai	30	psl.
5.1.	Gamtinio karkaso formavimas.....	31	psl.
5.2.	Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga.....	36	psl.
5.3.	Ignalinos miesto žaliųjų plotų sistema.....	37	psl.
6.	Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga	43	psl.
6.1.	Kultūros paveldo vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai.....	44	psl.
6.2.	Kultūros paveldo apsaugos, tvarkybos ir naudojimo prioritetai.....	45	psl.
6.3.	Kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo reglamentavimas.....	46	psl.
6.4.	Kultūros paveldo naudojimo turizmui gairės.....	46	psl.
6.5.	Apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos monitorinio principai.....	47	psl.
7.	Rekreacija ir turizmas	48	psl.
7.1.	Rekreacijos ir turizmo plėtojimo nuostatos.....	49	psl.
7.2.	Kurortinė teritorija.....	50	psl.
7.3.	Rekreacinės teritorijos ir infrastruktūra.....	51	psl.
8.	Socialinė infrastruktūra	55	psl.
8.1.	Gyvenamųjų teritorijų plėtros	56	psl.
8.2.	Gyventojų skaičiaus kaitos prognozė.....	57	psl.
8.3.	Būsto plėtros prognozė.....	58	psl.
8.4.	Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė.....	59	psl.
8.5.	Gyvenamųjų teritorijų plėtra.....	60	psl.
8.6.	Švietimo infrastruktūra.....	60	psl.
8.7.	Asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra.....	61	psl.
8.8.	Socialinės globos infrastruktūra.....	62	psl.
8.9.	Kultūrinė infrastruktūra.....	63	psl.

9.	Ekonominė aplinka	64	psl.
9.1.	Prekybos infrastruktūros tinklas.....	65	psl.
9.2.	Pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra.....	65	psl.
9.3.	Bendras naujų teritorijų poreikis Ignalinos mieste.....	66	psl.
10.	Susisiekimo sistema	67	psl.
10.1.	Susisiekimo sistemos plėtojimo sprendiniai.....	68	psl.
10.2.	Išorės susisiekimo tinklas.....	68	psl.
10.3.	Gatvių tinklas.....	69	psl.
10.4.	Automobilių parkavimas.....	71	psl.
10.5.	Pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas.....	71	psl.
11.6.	Įgyvendinimo programa.....	72	psl.
11.	Inžinerinė infrastruktūra	73	psl.
11.1.	Vandentieka.....	74	psl.
11.2.	Vandenvala.....	74	psl.
11.3.	Lietaus nuotekos.....	75	psl.
11.4.	Atliekų tvarkymas.....	76	psl.
11.5.	Centralizuotas šilumos tiekimas.....	76	psl.
11.6.	Ryšių infrastruktūra.....	76	psl.
11.7.	Elektros energijos tiekimas.....	77	psl.
11.8.	Įgyvendinimo prioritetai.....	78	psl.
12.	Rezervuojamos teritorijos	79	psl.
12.1.	Viešųjų erdvių sistemos tobulinimui rezervuojamos teritorijos.....	80	psl.
12.2.	Socialinės infrastruktūros plėtrai ir krašto apsaugos tikslams rezervuojamos teritorijos.....	80	psl.
12.3.	Kurortinės infrastruktūros plėtrai rezervuojamos teritorijos.....	80	psl.
12.4.	Susisiekimo sistemos plėtrai rezervuojamos teritorijos.....	80	psl.
13.	Ignalinos miesto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas	82	psl.
13.1.	Bendrojo plano įgyvendinimui reikalingi parengti dokumentai.....	83	psl.

B. GRAFINĖ DALIS

2. BENDROJI DALIS

2. BENDROJI DALIS

2.1. Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo pagrindas

Bendrojo teritorijų planavimo objektas - Ignalinos miestas.

Planuojama teritorija – Ignalinos miestas (605,52 ha) ir priemiestinės teritorijos (apie 575,86).

Bendrojo plano organizatorius - Ignalinos rajono savivaldybės administracijos direktorius

Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo pagrindas:

- Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2009-02-25 sprendimas Nr.T-430;
- Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo darbų programa.

Ignalinos miesto bendrasis planas rengiamas vadovaujantis sekančiais dokumentais:

- Ignalinos miesto bendrojo plano projektavimo sąlygų sąvadu;
- parengtais projekciniais, analitiniais ir moksliniais darbais, turėsiančiais įtakos, rengiant miesto bendrąjį planą;
- naujausia statistine medžiaga ir Ignalinos rajono savivaldybės turimais duomenimis;
- galiojančiais bendrojo planavimo dokumentais: LR teritorijos bendruoju planu, Ignalinos savivaldybės teritorijos bendruoju planu (nepatvirtintas), Ignalinos miesto išplanavimo projektu (generaliniu planu) Rg. Nr.009451000033;
- Ignalinos miesto bendrojo plano esamos padėties analizės išvadomis;
- Ignalinos miesto bendrojo plano koncepcijos nuostatomis;
- galiojančiais specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentais;
- Lietuvos Respublikos teisės ir projektavimo normomis.

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendinių rengimo tikslai ir uždaviniai

Ignalinos miesto bendrojo plano koncepcijos tikslas – nustatyti miesto teritorijos plėtros politikos gaires, nurodyti pagrindinius teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos prioritetus bei svarbiausias tvarkymo priemones 10 metų laikotarpiui.

Uždaviniai:

- suformuoti Ignalinos miesto kaip kurortinės teritorijos, vystymo koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus;
- nustatyti miesto socialinės ir ekonominės raidos bei investicijų strategiją, numatyti visuomeninės, smulkaus ir vidutinio verslo, pramonės, savivaldybės teritorijos aptarnavimo, paslaugų ir kitos veiklos, būsto, turizmo ir sporto infrastruktūros statybos galimą plėtojimąsi planuojamoje teritorijoje;
- patikslinti Ignalinos urbanistikos paminklo teritorijos ribas bei veiklos jame reglamentus;
- nustatyti ir patikslinti planuojamos teritorijos naudojimo reglamentus, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos reikalavimus bei ekonominio ir socialinio plėtojimo poreikius;
- parengti sprendinius gamtos apsaugai ir sveikai aplinkai sukurti (oro, vandens, dirvožemio užterštumas, apsaugos nuo triukšmo, eismo saugumo priemonės);
- numatyti inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros (gatvių, geležinkelio, biotransporto) tobulinimą ir tolimesnį plėtojimą;
- numatyti bendro naudojimo želdynų ir rekreacinės infrastruktūros plėtojimą;

- pateikti pasiūlymus dėl žemės naudojimo paskirties keitimo rezervuojamų visuomenės poreikiams teritorijų;
- numatyti miesto teritorinę plėtrą;
- nustatyti miesto teritorijas, kurių detaliuosius planus reikėtų koreguoti ar parengti naujus.

2.2. Ignalinos miesto bendrojo plano galiojimas ir taikymas

Ignalinos miesto bendrojo plano galiojimas

Bendrojo plano sprendiniai galioja 10 metų nuo sprendinių patvirtinimo datos, koncepcija - 20 metų nuo koncepcijos patvirtinimo datos.

Ignalinos miesto išplanavimo projektas, įregistruotas Ignalinos rajono savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre Nr.09451000033, netenka galios nuo bendrojo plano patvirtinimo ir sprendimo paskelbimo spaudoje.

Iki Ignalinos miesto bendrojo plano įsigaliojimo, teritorijose, kurios nepatenka į esamas miesto administracines ribas, galioja Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai. Po Ignalinos miesto bendrojo plano įsigaliojimo teritorijoms, patenkančioms į projektuojamas miesto administracinės ribas, galios Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniai.

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniai ir reglamentai po bendrojo plano patvirtinimo yra privalomi rengiamiems specialiesiems ir detaliesiems planams.

Ignalinos miesto bendrasis planas taikomas:

- priimant sprendimus dėl Ignalinos miesto plėtros prioritetų, teritorijos naudojimo prioritetų, funkcinių prioritetų, ūkinės veiklos plėtojimo sąlygų ir apribojimų;
- derinant specialiojo ir detaliojo planavimo dokumentus;
- derinant ir nustatant projektavimo sąlygas teritorinio planavimo ir statybos projektams miesto teritorijose;
- nustatant miesto biudžeto lėšų skirstymo prioritetus;
- rengiant ir koordinuojant savivaldybės ir valstybinės investicijų programas, reklamuojant patrauklių investicinių sąlygų galimybes;
- priimant sprendimus dėl žemės ir kito nekilnojamo turto paėmimo visuomenės poreikiams: naujiems susisiekimo objektams ir magistralinėms inžinerinėms komunikacijoms statyti, teritorijos bendrojo naudojimo želdynams ir viešo naudojimo rekreacinėms teritorijoms įrengti savivaldybės lėšomis.

2.3. Ignalinos miesto bendrojo plano rengimo principai

Bendrojo plano sprendinius sudaro raštu ir grafiškai išreikštų teritorijų planavimo sprendinių rezultatų visuma.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai, jų naudojimo būdai ir pobūdžiai.

Pavienių žemės sklypų naudojimo režimai bei kiti teritorijų naudojimo ir užstatymo parametrai nustatomi žemesnio lygmens ar rūšies teritorijų planavimo dokumentuose. Bendrojo plano nagrinėjamas minimalus segmentas - kvartalas ar teritorija, formuota skirtingų funkcijų pagrindu.

Mažesnės teritorijos nedetalizuojamos (išskyrus visuomenės poreikiams reikalingas teritorijas, kultūros vertybių teritorijas, želdynus).

Bendrojo plano sprendiniuose visa planuojama teritorija pagal vyraujančius požymius sudalinta į funkcines zonas, kurios pažymėtos atitinkamomis spalvomis. Bendrojo plano sprendiniai nustato esminius funkcinių zonų plėtros principus, formuojančius subalansuotą mišrų rajonų, kvartalų užstatymą. Kiekvienai funkcinei zonai individualiai priskiriamas indeksas, vienas pagrindinis ir vienas/keli specialieji reglamentai, kurie išreikšti raidiniais indeksais Pagrindiniame (reglamentų) brėžinyje. Konkrečios funkcinės zonos indeksas pateikiamas grafinėje dalyje, o kiti reglamentai, kurie nustatomi individualiai kiekvienai funkcinei zonai, pateikiami bendrųjų reglamentų lentelėje. Funkcinių zonų pagrindiniai reglamentai nurodyti BP pagrindinio brėžinio reglamentų lentelėje:

- Vyraujantys teritorijos požymiai, galimos žemės naudojimo paskirtys ir būdai;
- Atskirų funkcinių zonų rekomenduojama struktūros sandara;
- Maksimali užstatymo intensyvumo reikšmė (diferencijuojama gyvenamosiose ir negyvenamosiose teritorijose);
- Maksimali užstatymo aukštingumo ir aukščio reikšmė (a/m).

Funcinių zonų specialieji reglamentai nurodyti BP pagrindinio brėžinio reglamentų lentelėje:

- Plėtros būdų galimybės - atnaujinimas, konversija, nauja plėtra.

Planuojama teritorija pagal urbanistinės sandaros bei architektūrinės-erdvinės kompozijos vystymo elementų struktūrą struktūrizuota į:

- Urbanizuotas (esamas užstatytas ir naujai plėtrai skirtas teritorijas) teritorijas;
- Neurbanizuotas (neužstatytas ir neužstatomas teritorijas).

Teritorija struktūrizuota į urbanizuotas / urbanizuojamas ir neurbanizuotas / neurbanizuojamas teritorijas, kurios skaidomos į atskiras funkcines zonas.

Urbanizuojamos teritorijos:

- Miesto centras - **uK**
- Mišrios vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos - **uKv**
- Mišrios mažo užstatymo intensyvumo teritorijos - **uKm**
- Visuomeninių objektų ir kompleksų teritorijos - **uV**
- Gyvenamos vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos – **uG2**
- Gyvenamos mažo užstatymo intensyvumo teritorijos – **uG1.1** ir **uG1.2**
- Gyvenamos labai mažo užstatymo intensyvumo teritorijos – **uG1.3**
- Verslo, gamybos, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos - **uP**
- Susisiekimo sistemos ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos – **uI1**
- Vandenvietės teritorija – **uI2**
- Ilgalaikio poilsio mažo užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos - **uR1.1.1, uR1.1.2**
- Ilgalaikio poilsio vidutinio užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos – **uR1.2**
- Sodininkų bendrijų teritorijos konvertuojamos į gyvenamas teritorijas – **uG1.4**
- Sodininkų bendrijų teritorijos – **uZ1**
- Agrarinės rekreacinės teritorijos - **uZ3**

Neurbanizuojamos teritorijos:

- Nekilnojamo kultūros paveldo objektų teritorijos – **nC2**
- Urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės – **nB3**
- Trumpalaikio poilsio rekreacinės teritorijos – **nR2**

- Atskirieji želdynai - **nE1, nE3**
- Miškai - **nM2.1** ir **nM2.2**
- Kapinės – **nB2**
- Vandenys – **nH**

Svarbiausi režimai ir papildomi apribojimai, nurodyti bendrojo plano pagrindinio brėžinio reglamentų lentelėje ir aiškinamojo rašto prieduose.

Nagrinėjamos teritorijos sprendiniai pateikti mastelyje M1:5000 ir į tikslesnį netransformuojami.

Rengiant detalesnius, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, funkcinių zonų ribos (nagrinėjamų rajonų) yra tikslinamos pagal gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius.

Bendrojo plano sprendiniuose nustatyti naudojimo ir tvarkymo bendrieji reglamentai netaikomi teritorijoms, kurioms iki sprendinių patvirtinimo datos yra parengti ir Ignalinos rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinti specialieji ir detalieji planai.

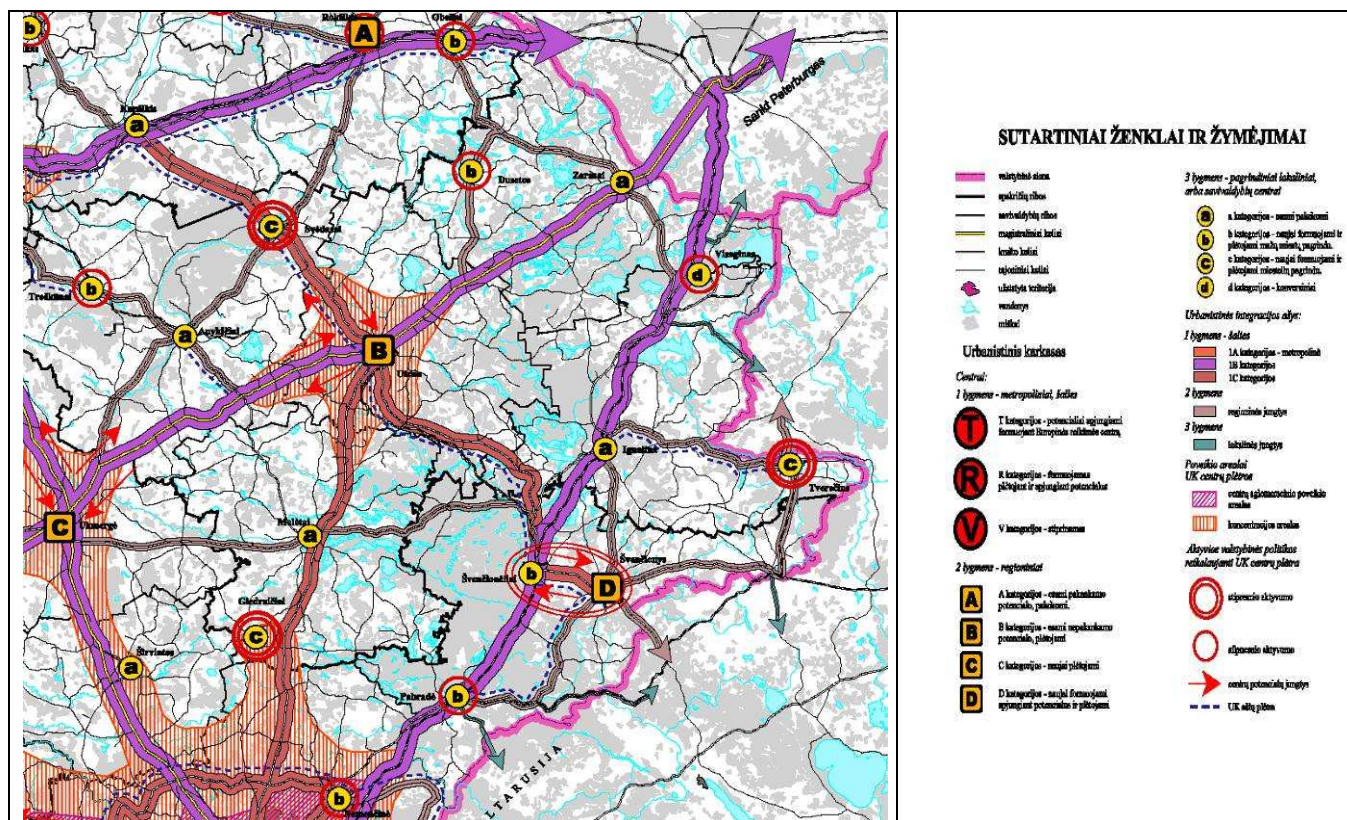
3. IGNALINOS MIESTO IŠORINĖS STRUKTŪROS PLĖTROS TENDENCIJOS

3. IGNALINOS MIESTO IŠORINĖS STRUKTŪROS PLĖTROS TENDENCIJOS

3.1. Ignalinos miestas Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano kontekste

Ignalinos miesto išorinės struktūros raidos kryptys priklauso nuo šalies strateginių teritorinių – erdviųjų struktūrų formavimo principų, o taip pat ir nuo europinių miestų tinklo formavimo ir potencialo didinimo principų. Lietuvos Respublikos bendrajame plane (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio mėn. 29 d. nutarimu Nr.IX-1154) nustatyta, kad Ignalinos miestas nepatenka į šalies pagrindinių urbanizacijos ašių zoną, kurios formuoja aktyvius šalies teritorijos funkcinis erdvinis koridorius. Ignalinos savivaldybės teritorijoje išskiriamos žemesnio rango ašys, kurios tęsiasi kaip šalies urbanistinio karkaso tęsiniai, palaikydami savivaldybės socioekonominį gyvybingumą ir apjungdami šalies ir rajono savivaldybės miestus ir centrus.

Ignalinos miestas patenka į *IB kategorijos* tarptautinės urbanistinės integracijos ašies Atėnai – Vilnius – Sankt Peterburgas transporto koridorių. IB metropolinė ašis, skirtingai nei likusios Ignalinos, Zarasų rajonų ir Visagino savivaldybių teritorijoje esančios ašys, formuota geležinkelio linijos pagrindu. Ši ašis integruoja Lietuvą ir Ignalinos rajono savivaldybę, o kartu ir Ignalinos miestą, į Baltijos jūros regioną ir tarptautinį susisiekimo tinklą. Ši ašis apjungia du šalies lokalius centrus – Ignaliną ir Visaginą bei du savivaldybių lokalius centrus – Dūkštą, Turmantą.

Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniuose Ignalinos miestas priskiriamas **Rytų Lietuvos** besiformuojančiam didmiesčių su aglomeraciniais požymiais regionui su mažomis, tankiai išsidėsčiusiomis kaimo vietovėmis ir mažiausiu gyventojų skaičiumi. Ignalinos miestas plėtojamas kaip III lygmens (a) kategorijos šalies pagrindinis lokalinis centras, kuriam suteiktina šalies lokalinės urbanistinės struktūros formavimo, aptarnavimo centro ir kurortinės teritorijos funkcija.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį teritorijos planą Ignalinos rajonas patenka į Ignalinos - Molėtų rekreacinį arealą, kurio rekreacinis potencialas yra įvertintas kaip didelis, todėl ypatingai svarbią reikšmę miesto ir savivaldybės ekonominiam vystymuisi turi turizmo ir rekreacijos sritis. Sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu siūloma formuoti miesto kurortinį - rekreacinį patrauklumą, kurti kurortologinius išteklius naudojančias įstaigas, turizmo ir rekreacijos objektus.

LR Vyriausybė 2007 m. liepos 4 dienos nutarimu Nr. 688 „Dėl kurortinės teritorijos statuso suteikimo Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijai“ (Žin., 2007, Nr. 78-3136) Ignalinos miestui suteikė kurortinės teritorijos statusą.

3.2. Ignalinos miestas saugomų teritorijų kontekste

Ignalinos rajono savivaldybės teritorija pasižymi saugomų teritorijų gausa - *konservacinės apsaugos prioriteto ir kompleksinės saugomos teritorijos* užima apie 25% teritorijos ploto Ignalinos rajone dabartinę ypač saugomų teritorijų sistemą sudaro *konservacinės apsaugos prioriteto* saugomos teritorijos – 8 valstybiniai draustiniai, 9 gamtos paminklai ir 5 savivaldybės saugomi gamtos paveldo objektai bei *kompleksinės saugomos teritorijos* - 1 nacionalinis parkas (dalis), 2 regioniniai parkai (dalys), 3 biosferos poligonai bei visa eilė *Natura 2000* teritorijų. Pietvakarinėje rajono dalyje įsikūręs Ignalinos miestas patenka į savotišką saugomų teritorijų apsuptį. Saugomas teritorijas artimose Ignalinos miesto apylinkėse atstovauja:

- Kompleksinė saugoma teritorija - *Aukštaitijos nacionalinis parkas* (plotas 40 570 ha).

Ši kompleksinė saugoma teritorija nepatenka į nagrinėjamas Ignalinos miesto teritorijos ribas. *Aukštaitijos nacionalinis parkas* yra į šiaurės vakarus, vakarus ir pietvakarius nuo Ignalinos miesto. Pietvakariniai Ignalinos miesto teritorijos pakraščiai patenka į Aukštaitijos nacionalinio parko buferinės apsaugos zonos ribas.

Aukštaitijos nacionalinis parkas įsteigtas Lietuvos Ministrų Tarybos 1974 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 124 Ignalinos, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių administruojamų teritorijų dalyse ir skirtas nacionalinės svarbos kraštovaizdžio kompleksams bei antropoeikos sistemoms, reprezentuojantiems Aukštaitijos etnokultūrinės srities ir jos paribio gamtos bei kultūros savitumus, saugoti, tvarkyti ir jų naudojimui reguliuoti.

Nacionalinio parko paskirtis, nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1273 „Dėl Aukštaitijos, Dzūkijos ir Žemaitijos nacionalinių parkų nuostatų patvirtinimo“ yra išsaugoti unikalią trijų kraštovaizdžio sričių sandūroje esančią Žeimenos aukštupio ekosistemą, Ažvinčių (Gervėčių) sengirės ir Balčio ežero gamtinius kompleksus, Baluošo, Linkmeno - Ūkojo, Tauragno ir Uteno miškingų ežerų dubaklonių, Šiliniškių tarpežerinio gūbrio su Ladakalniu bei Benediktavo (Makių) moreninio masyvo ir Kiaunos slėnio kraštovaizdį, Petriškių geomorfologinį ir Būkos, Juodupės, Švoginos, Pliaušės, Labazės, Asalnų bei Žeimenio hidrografinius kompleksus, Vilkaraisčio, Kriogžlio, Siūrių ir Pagilūtės pelkes, savitas Ažvinčių bei Minčios girių, Kretuono, Kretuonykščio, Knyčio ir Pažeimenės biocenozės, retų rūšių augalus ir gyvūnus, kitas gamtos vertybes ir paminklus; išsaugoti Šiaurės Rytų Lietuvos XII-XV a. gynybinės linijos liekanas su Taurapilio, Ginučių, Puziniškių, Linkmenų, Vajuonio ir kitais piliakalniais bei Rėkučių senovės gynybiniu pylimu, unikalių Kretuono archeologinį kompleksą, Minčios, Vyžų, Šakarvos, Palūšės, Kaltanėnų, Švento ir kitus pilkapynus bei akmens amžiaus gyvenvietes, etnografiškai vertingus Salų (II), Varniškių (II), Vaišnoriškių, Šuminų (Pabaluošės), Strazdų (Šariškės), Kretuonių, Benediktavo (Maknių) bei kitus etnografinį pobūdį ar elementus išlaikiusius kaimus, Kaltanėnų urbanistinį kompleksą, Palūšės bažnyčios architektūrinį ansamblį, parko teritorijoje esančius vandens malūnus, Stripeikių senovės bitininkystės muziejų, kitas kultūros paveldo vertybes ir paminklus; išsaugoti Žeimenos

aukščiau gamtinės ekosistemos stabilumą, biotos komponentus ir jų įvairovę. Pagal gamtos ir kultūros vertybių pobūdį, apsaugos formas ir rekreacinio bei gamybinio naudojimo galimybes parke yra nustatyta visa eilė funkcinių zonų: konservacinės, apsauginės, rekreacinės, ūkinės, gyvenamosios ir kt. Iš konservacinių zonų, esančių arčiausiai Ignalinos miesto reikėtų paminėti: Pėtriškės geomorfologinę ir Siūrių telmologinę draustinius.

Aukštaitijos nacionalinis parkas išsiskiria kraštovaizdžio įvairove, nepaprastai turtinga augalija ir gyvūnija, miškų ir paviršinio vandens telkinių – ežerų bei upelių gausa. Tokios išskirtinės teritorijos kaimynystė didina Ignalinos miesto, kaip kurortinės teritorijos patrauklumą, yra itin svarbus faktorius, plėtojant sveikatingumo turizmą, ekologinį – pažintinį turizmą, aktyvaus poilsio turizmą ir kt..

- Konservacinės apsaugos prioriteto teritorija – *Ažušilės kraštovaizdžio draustinis* (plotas 797 ha). Draustinis įsteigtas 1988 m., tikslu išsaugoti Švenčionių aukštumos rytinės dalies ežeroto moreninio kalvyno kraštovaizdį. Ignalinos miesto teritorija (rytinėje dalyje) tiesiogiai ribojasi su šiuo draustiniu.
- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) – *Aukštaitijos nacionalinis parkas (LTIGN0018)*. Tai apie 33 048 ha plotą užimanti buveinė (Ignalinos, Švenčionių, Utenos raj. sav.).

Vertybės dėl kurių atrinkta ši vietovė: 3130, Mažai mineralizuoti ežerai su būdmainių augalų bendrijomis; 3140, Ežerai su menturdumblių bendrijomis; 3150, Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis; 3160, Natūralūs distrofiniai ežerai; 5130, Kadagynai; 6230, Rūšių turtingi briedgaurnai; 6410, Melvenynai; 7110, Aktyvios aukštapelkės; 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai; 7160, Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės; 7210, Žemapelkės su šakotąja ratainyte; 7230, Šarmingos žemapelkės; 9010, Vakarų taiga; 9050, Žolių turtingi eglynai; 9070, Medžiais apaugusios ganyklos; 9080, Pelkėti lapuočių miškai; 91D0, Pelkiniai miškai; Auksuotoji šaškytė; Didysis auksinukas; Kūdrinis pelėausis; Paprastas kirtiklis; Pelkinė uolaskėlė; Plačialapė klumpaitė; Raudonpilvė kūmutė; Skiauterėtasis tritonas; Šarvuotoji skėtė; Šneiderio kirmvabalys; Ūdra; Žvilgančioji riestūnė.

- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbi teritorija (PAST) – *Vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis (LTIGNB003)*. Tai apie 35005 ha plotą užimanti teritorija (Ignalinos, Švenčionių, Utenos raj. sav.).

Vertybės, dėl kurių atrinkta ši vietovė yra EB svarbos rūšys: Juodieji pesliai (*Milvus migrans*), žuvininkai (*Pandion haliaetus*), griežlės (*Crex crex*), žvirblinės pelėdos (*Glaucidium passerinum*), lututės (*Aegolius funereus*), žalvarniai (*Coracias garrulus*).

Paukščių apsaugai – *Vakarinė Aukštaitijos nacionalinio parko dalis* ir buveinių apsaugai – *Aukštaitijos nacionalinis parkas* svarbių teritorijų ribos sutampa. Apsaugai svarbiomis teritorijomis nelaikomos *Aukštaitijos nacionalinio parko* rekreacinio, žemės ūkio ir kitos paskirties prioriteto teritorijos. Ignalinos miesto prieigose *Natura 2000 teritorijų* ribos sutampa su *Aukštaitijos nacionalinio parko* ribomis.

4. IGNALINOS MIESTO STRUKTŪRA

4. IGNALINOS MIESTO STRUKTŪRA

4.1. Ignalinos miesto urbanistinė struktūra

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniai detalizuoti vadovaujantis Ignalinos miesto bendrojo plano antrojo (plėtos) varianto koncepcija, kurioje miesto plėtra orientuota į plėtrą integruojant priemiestinės teritorijas. Ignalinos miesto bendrojo plano antrajam (plėtos) variantui 2011 m. rugpjūčio 25 d. pritarė Ignalinos rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr. T-159. Vadovaujantis pasirinktu koncepcijos variantu Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniai rengiami teritorijoje, apimančioje Ignalinos miesto teritoriją administracinėse ribose, Strigailiškio, Poviliškės, Girminių ir Bėčiūnų kaimų teritorijų dalis.

4.1.1. Kompozicinis modelis

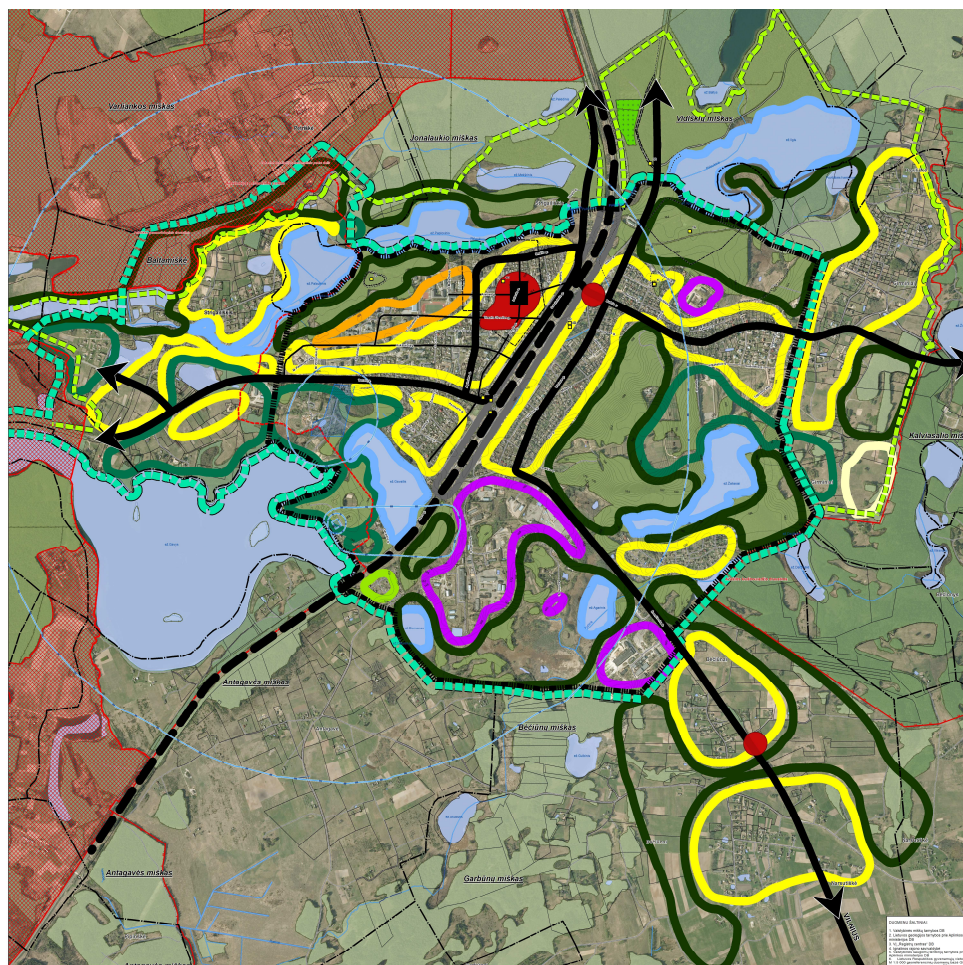
Sprendiniai remiasi tvirtos miesto bendrosios erdvinės struktūros principais, aiškiais funkciniais prioritetais ir griežtais tvarkymo reglamentais. Išlaikoma unikali kompoziciškai ir funkciškai gerai organizuota esama miesto struktūra, kurioje plėtojami miesto urbanistiniai savitumai ir išsaugomas nekilnojamas kultūros paveldas.

Sprendiniai remiasi maksimalia fizinės plėtos koncepcija integruojant priemiestines teritorijas už miesto administracinių ribų pietryčių, šiaurės, rytų ir vakarų kryptimis. Prijungiamos prie miesto teritorijos sudarys apie 575,86 ha plotą. Sprendiniuose numatoma su Ignalinos miesto teritorija konsoliduoti Strigailiškio, Poviliškės, Girminių ir Bėčiūnų kaimų dalių teritorijas. Perspektyvinė aglomeracijos sklaida 1181,38 ha plote sąlygoja policentrinio miesto kompozicinio modelio formavimą. Nauji perferiniai centrai formuojami Strigailiškyje, Bėčiūnų šiaurinėje dalyje ir konvertuojamoje gamybinėje teritorijoje prie Ažušilės gatvės. Miesto erdvinės struktūros pagrindinio struktūrinio branduolio – miesto centro teritorija sutampa su koreguojamos UV13 kultūros vertybės ribomis.

Miesto urbanistinėje struktūroje išsaugomas vertingiausias miesto planinės struktūros elementas – stačiakampis centrinės dalies planas su linijinio plano bruožais.

Sprendiniuose formuojama dispersiška, tačiau infrastruktūra aprūpinta išsklaidyta urbanistinė struktūra. Nauja urbanistinė plėtra numatyta:

- konvertuojant geležinkelio prieigų teritorijas, t.y. formuojant kurortinės teritorijos „vartus“;
- numatant aptarnavimo ir paslaugų polifunkcinės teritorijas prie įvažiavimų į kurortinę teritoriją nuo Vilniaus krypties;
- konvertuojant pramoninės teritorijas prie Turistų ir Ažušilės gatvių;
- sutankinant esamą užstatymą ir užpildant urbanistines dykras esamuose miesto kvartaluose;
- konvertuojant sodininkų sodų bendrijų teritorijas prie Turistų ir Švenčionių gatvių bei Poviliškės kaime;
- gyvenamųjų teritorijų plėtos poreikiams panaudojant Strigailiškio, Bėčiūnų, Poviliškės ir Girminių neužstatytas teritorijas (apie 151,92 ha kartu su esamu užstatymu);
- rekreacinės infrastruktūros plėtos poreikius tenkinant tiek esamose tam tikslui skirtose teritorijose prie ež. Gavys, Gavaitis ir Vilkakalnyje, tiek Strigailiškio, Poviliškės ir Girminių kaimuose.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

	Miesto riba
	Kurortinės teritorijos riba
	Siūloma kurortinės teritorijos riba
Funkcinės zonos	
	Gyvenamojo prioriteto zona
	Visuomeninio prioriteto zona
	Darbo vietų prioriteto zona
	Rekreacinių teritorijų prioriteto zona
	Miškų ir miškingų teritorijų prioriteto zona
	Infrastruktūros teritorijų prioriteto zona
	Vandenys
	Agrarinio prioriteto zona
	Miesto branduolys
	Sodininkų bendrijų zonos
	Urbanistinės integracijos ašis
	Kompozicinės ašys (pagrindinės gatvės ir keliai)

1. pav. Ignalinos miesto kompozicinis modelis

4.1.2. Teritorinis zonavimas ir erdvinė struktūra

Žemės naudojimo funkciniai prioritetai ir erdvinė struktūra

Ignalinos teritorijos perspektyvinės plėtros modelis formuojamas taikant polifunkcinio zonavimo metodą. Planuojama teritorija skaidoma į 7 funkcinių prioritetų zonas:

- Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos;
- Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos - daugiabutės ir vienbutės statybos kvartalai su reikiama socialine, paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūra
- Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos;
- Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos;
- Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos;
- Vandenys;
- Konservacinio prioriteto zonos.

Pagal urbanistinės sandaros bei architektūrinės-erdvinės kompozijos vystymo elementų struktūrą, Ignalina, Strigailiškis, Bėčiūnai, Poviliškė ir Girminiai apjungiami į vieningą urbanizuotą teritorinį vienetą, kurio planuojama teritorija skirstoma į 7 funkcinių prioritetų zonas, diferencijuojamas į užstatytas ir užstatomas bei neužstatytas ir neužstatomas teritorijas.

Urbanizuotos (užstatytos) ir urbanizuojamos (užstatomos) teritorijos:

Mišrios teritorijos

- **Miesto centras (uK)** – polifunkcinė teritorija, kuri savyje integruoja savivaldos, administracines ir socialines funkcijas. Tai urbanistinės struktūros stabilizacijos centras vakarinėje miesto dalyje prie Laisvės aikštės, kuris traktuojamas kaip miesto branduolys, administracinis ir kultūrinis centras. Tokia struktūra turi nedaug teritorinių rezervų, todėl ji tobulėtų konvertuojant, tankinant ir atnaujinant esamas užstatytas teritorijas. Miesto centro teritorija sutampa su Ignalinos urbanistinės vietovės UV13 siūlomomis tikslinti ribomis.
- **Mišrios mažo užstatymo teritorijos (uKm)** - polifunkcinės intensyviai užstatomos teritorijos, kuriose dominuoja prekybos, paslaugų ir pramogų objektai kartu su socialinių ir visuomeninių objektų infrastruktūra. Bėčiūnų teritorijoje numatoma periferinio centro teritoriją. Plėtra realizuojama konvertuojant ir modernizuojant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas.
- **Mišrios vidutinio užstatymo teritorijos (uKv)** - polifunkcinės intensyviai užstatomos teritorijos miesto centro prieigose ir abipus geležinkelio, kuriose dominuoja komercinės paskirties objektai su daugiabutės gyvenamosios statybos fragmentais bei socialinių, visuomeninių ir paslaugų objektų infrastruktūra. Strigailiško teritorijoje atlieka periferinio centro funkciją. Kita svarbi mišrių vidutinio užstatymo teritorijų paskirtis - formuoti kurortinės teritorijos įvaizdį ir atlikti „miesto vartų“ funkciją. Plėtra realizuojama konvertuojant ir modernizuojant esamas užstatytas teritorijas.
- **Visuomeninių objektų ir kompleksų teritorijos (uV)** - administracinių pastatų statybos, religinių bendruomenių, mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos statinių statybos teritorijos. Plėtra realizuojama konvertuojant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas.

Gyvenamos teritorijos

- **Gyvenamos vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos (uG2)** - dominuojančio daugiaaukščio gyvenamojo užstatymo teritorijos (iki 6 aukštų) prie Aukštaičių, Turistų ir

Vasario 16-osios gatvių kartu su vienbutės / dvibutės gyvenamosios statybos fragmentais bei socialinių, visuomeninių ir paslaugų objektų infrastruktūra. Prioritetas teikiamas efektyviam teritorijos naudojimui, todėl plėtra realizuojama modernizuojant ir sutankinant esamas užstatytas teritorijas (padidinant esamų gyvenamųjų namų aukštingumą iki 6 a.). Baigiama formuoti nerealizuota planinė struktūra prie M. Petrausko g.

- **Gyvenamos mažo užstatymo intensyvumo teritorijos (uG1.1 ir uG1.2)** - dominuojančio vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo teritorijos kartu su socialinių, visuomeninių ir paslaugų objektų infrastruktūra esamuose ir naujai formuojamuose miesto ir priemiesčio gyvenamuosiuose rajonuose. Esamuose daugiaaukščio gyvenamojo užstatymo rajonuose naujas mažaaukštis užstatymas negalimas. Plėtra realizuojama modernizuojant ir sutankinant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas.
- **Gyvenamos labai mažo užstatymo intensyvumo teritorijos (uG1.3)** – monofunkcinė vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo teritorijos esamuose ir naujai formuojamuose gyvenamuosiuose kvartaluose su dideliu želdinių kiekiu Strigailiškyje. Plėtra realizuojama modernizuojant ir sutankinant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas. Naujas užstatymas formuojamas palaikant susiformavusį užstatymo pobūdį ir išlaikant vietovės architektūrinės tradicijas ir bruožus. Sklypai skaidomi ne mažesniais kaip 3000 kv.m ploto sklypais.
- **Sodininkų bendrijų teritorijos (uG1.4)** - konvertuojamos sodininkų bendrijų teritorijos į gyvenamas mažo užstatymo intensyvumo teritorijas pagal kompleksiskai parengtą konkrečios sodininkų bendrijos teritorijos infrastruktūros specialųjį planą.

Verslo, specializuotų kompleksų, inžinerinės infrastruktūros teritorijos

- **Verslo, gamybos ir pramonės teritorijos (uP)** - teritorijos darbo vietų plėtrai. Galima netarši veikla. Verslo, aptarnavimo, gamybos, pramonės teritorijose bet kokia esama ar planuojama ūkinė veikla privalo atitikti higienos normų reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio kurortinės teritorijos funkcionavimui. Įsiterpusių gyvenamųjų teritorijų sklypų skaidymas ir plėtra negalimi. Skatinama įsiterpusių gyvenamųjų teritorijų konversija. Verslo, gamybos ir pramonės teritorijų plėtra realizuojama modernizuojant ir sutankinant esamas užstatytas teritorijas ir įsavinant neužstatytas teritorijas.
- **Susisiekimo sistemos ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (uI1)** - geležinkelio ir autobusų stotys, ryšių ir inžinerinių sistemų maitinimo šaltinių statiniai ir įrenginiai.
- **Vandenvietės teritorija (uI2)** - teritorija gėlo vandens gręžiniams įrengti ir eksploatuoti. Vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos nustatomos specialiuoju planu.
- **Specializuotų kompleksų teritorijos (uA)** - teritorija krašto apsaugos kompleksams įrengti.

Rekreacinės teritorijos

- **Ilgalaikio poilsio objektų mažo užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.1.1 ir uR1.1.2)** – teritorijos įvairioms rekreacijos formoms išlaikyti ir plėtoti: sporto ir SPA kompleksai, aktyvios rekreacijos teritorijos. Dominuoja ilgalaikio poilsio objektų rekreacinės teritorijos su įsiterpusio vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo fragmentais.
- **Ilgalaikio poilsio objektų vidutinio užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.2)**– rekreacinių kompleksų teritorijos įvairioms rekreacijos formoms išlaikyti ir plėtoti: sveikatingumo ir SPA kompleksai, aktyvios rekreacijos teritorijos ir t.t.
- **Sodininkų bendrijų teritorijos (uZ1)** - sodininkų bendrijų teritorija naudojama rekreacijai, kurioje konversija į gyvenamas mažo užstatymo intensyvumo teritorijas nenumatyta.
- **Agrarinės rekreacinės teritorijos (uZ3)** - žemės ūkio teritorijos su kaimo turizmo sodybų užstatymu Girminių teritorijoje.

Neurbanizuotos (neužstatytos) ir neurbanizuojamos (neužstatomos) teritorijos:

- **Nekilnojamo kultūros paveldo objektų teritorijos (nC2)**- konservacinės paskirties teritorijos, kurios tvarkomos pagal konkrečios vertybės specialųjį planą ir kitus nekilnojamąjį kultūros paveldą reglamentuojančius dokumentus.
- **Urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės (nB3)**- – aikštės.
- **Trumpalaikio poilsio objektų rekreacijos teritorijos (nR2)**- - teritorijos neurbanizuotos rekreacijos formoms išlaikyti ir plėtoti. Teritorijos trumpalaikiam poilsiui, kuriose įrengiamos stovyklavietės, poilsiavietės, paplūdimiai.

Želdynai ir miškai

- **Atskirieji želdynai (nE1 ir nE3)** - rekreaciniai želdynai: parkai, skverai, žaliosios jungtys, mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynai: meno ir parodų parkai. Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai. Prioritetas teikiamas ekstensyviai rekreacijai. Galima naujų trumpalaikio poilsio objektų, susijusių su poilsiu, pramogomis ir rekreacija, statyba.
- **Miškų teritorijos (nM2.1 ir nM2.2)** - miesto miškai ir miesto miško parkai. Miškų teritorijoms rengiami specialieji miškotvarkos projektai.
- **Bendro naudojimo teritorijos (nB2)**– kapinės.

Vandenys

- **Vandenys (nH)** - esamų atvirų vandens telkinių akvatorijos.

4.1.3. Teritorinis zonavimas.

Identifikuota Ignalinos teritorijos urbanistinės struktūros specifika ir jos išskirtinės savybės turi lemiamą reikšmę plėtojant planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, planuojant plėtojamos teritorijos planinę – erdvinę struktūrą ir funkcinę sąrangą bei jų tarpusavio sąryšio ypatumus rekonstruojamose, konvertuojamose ir naujai projektuojamose teritorijose:

- **Ignalinos miestas** – išraiškingoje gamtinėje aplinkoje susiklosčiusi ir praktiškai išbaigta urbanistinė struktūra, kurioje praktiškai nėra laisvų, neurbanizuotų teritorijų tolimesnei teritorinei plėtrai. Plėtos galimybės realizuojamos atliekant miesto teritorijų vidinę modernizaciją, sutankinimą ir konversiją.
- **Strigailiškis** – ypač išraiškingoje gamtinėje aplinkoje susiklosčiusi ekstensyviai užstatyta teritorija tarp Ignalinos miesto ir Aukštaitijos nacionalinio parko ribų. Su Ignalina besiribojančioje teritorijoje vyksta urbanizacijos procesai darnios plėtos principais, tačiau yra įsiterpusių neįsavitų laisvų teritorijų vakarų pusėje. Plėtos galimybės realizuojamos atliekant teritorijų sutankinimą ir įsisavinant neužstatytas teritorijas. Pažeisto gamtinio karkaso (geoekologinių takoskyrų) teritorijose užstatymą reguliuoja Gamtinio karkaso nuostatų (Žin., 201, Nr.87-4619) 10 punkto reikalavimais, kurių privaloma sąlyga – esamos užstatytos ir naujai užstatomos teritorijos neturi viršyti 50 procentų Strigailiško teritorijos, patenkančios į pažeisto gamtinio karkaso teritoriją.
- **Poviliškė ir Girminiai** - išraiškingoje gamtinėje aplinkoje susiklosčiusi ekstensyviai užstatyta teritorija tarp Ignalinos miesto ir Ažušilės kraštovaizdžio draustinio ribų. Su Ignalina besiribojančioje teritorijoje vyksta urbanizacijos procesai ne darnios plėtos principais, bet sklypų užpildymo principu, rytinėje teritorijoje - pasklidęs vienkieminis užstatymas. Esamoje padėtyje Poviliškėje ir Girminiuose didžiąją teritorijos dalį užima agrarinės teritorijos.

Plėtos galimybės realizuojamos atliekant teritorijų sutankinimą ir įsisavinant neužstatytas teritorijas. Pažeisto gamtinio karkaso (geoekologinių takoskyrų) teritorijose užstatymą reguliuoja Gamtinio karkaso nuostatų (Žin., 201, Nr.87-4619) 10 punkto reikalavimais, kurių privaloma sąlyga – esamos užstatytos ir naujai užstatomos teritorijos neturi viršyti 50 procentų Poviliškės ir Girminių teritorijos, patenkančios į pažeisto gamtinio karkaso teritoriją.

- **Bėčiūnai** – neišraiškingoje gamtinėje aplinkoje dominuoja agrarinės teritorijos, o urbanizacijos procesai iš esmės nevyksta.
Plėtos galimybės realizuojamos įsisavinant neužstatytas teritorijas.

Strigailiščio, Poviliškės, Girminių ir Bėčiūnų kaimų teritorijų dalys integruojamos į miesto planinę – erdvinę struktūrą kaip sudėtinės miesto urbanistinės struktūros dalys, užtikrinančios miesto funkcinių zonų ir transporto koridorių tęstinumą. Tai pagrindinės gyvenamosios statybos teritorijos, kurioms skiriama apie 276 ha Ignalinos teritorijos (22%). Strigailiščio, Poviliškės, Girminių ir Bėčiūnų kaimų teritorijų numatomas tik mažaaukščių (vienbučių / dvibučių) gyvenamųjų namų užstatymas (**uG1.1, uG1.2, uG1.3**). Mažaaukščio užstatymo kvartaluose užtikrinama privaloma socialinė ir aptarnavimo infrastruktūra.

Ilgalaikio ir trumpalaikio poilsio objektų rekreacinės teritorijos (**uR1.1.1, uR1.1.2, uR1.2**) sudarys vieningą rekreacinių teritorijų sistemą, kurios formavimui skiriama apie 78 ha Ignalinos teritorijos (7%). Kurortinėje teritorijoje numatytos zonos kurortinio gydymo įstaigoms, sveikatos reabilitacijos centrui su visa reikiama infrastruktūra, plėtoti žiemos sportą, vystyti Žiemos sporto centro infrastruktūrą bei numatyti teritoriją ledo arenos statybai, plėsti apgyvendinimo įstaigų tinklą, numatant žemės sklypus viešbučio ir kempingo statybai ir kt. Planuojama ilgalaikio poilsio rekreacinė infrastruktūra neplėtojama miesto žaliuosiuose plotuose.

Sprendiniuose numatoma vieninga žaliųjų plotų sistema, tarpusavyje integruojanti esamas ir planuojamas miesto rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonas (**uR1.1.1, uR1.1.2, uR1.2, nR2**), atskiruosius želdynus (**nE1, nE3**), miško parkus (**nM2.1**), miesto miškus (**nM2.2**) ir vandenį (**nH**). Į siūlomas kurortinės teritorijos ribas įjungiami ež. Mekšrinis ir Ilgis, miesto kapinės su plėtos teritorija, rekreaciniai miškai šiaurinėje Ignalinos pusėje. Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos sprendiniuose užima apie 430 ha planuojamos teritorijos (36%). Sprendiniuose žaliųjų plotų, vandens ir rekreacinių teritorijų rodikliai (apie 656 ha - 56%) atitinka kurortinės teritorijos plėtos tikslus.

Sprendiniuose siekiama minimalizuoti pramonės ir transporto poveikį kurortinės teritorijos aplinkos kokybei, todėl taršios pramonės funkcijos neplėtojamos ir naujos teritorijos pramonės plėtos tikslais nerezervuojamos. Numatomas 2 lygių jungčių per geležinkelį įrengimas sujungiant Švenčionių – Vilniaus – Turistų gatves ir Smėlio gatvės tęsinyje.

4.2. Teritorinė plėtra ir reglamentai

4.2.1. Teritorinė plėtra

Ignalinos miesto plotas esamose ribose 605,52 ha. Tai didžiausias Ignalinos rajono miestas ir rajono centras, kuriame gyvena 5948 gyventojai. Esamos padėties analizės metu nustatyta, kad Ignalinos miesto administracinėse ribose esančios laisvos teritorijos negali patenkinti miesto perspektyvinio fizinio augimo poreikių, todėl miesto teritorinė plėtrą tikslinga vykdyti ir priemiestinėje zonoje.

2011 m. rugpjūčio mėn. 25 d. Ignalinos rajono savivaldybės taryba sprendimu Nr.159 pritarė Ignalinos 2-am koncepcijos variantui, kuris remiasi maksimalia fizinės plėtros strategija konsoliduojant Ignalinos miesto teritoriją su besiribojančiomis priemiestinėmis teritorijomis. Sprendiniuose Ignalinos miesto ir priemiestinių teritorijų konsolidacija siūloma sprendinių etape aglomeracijos principu:

- sprendinių laikotarpyje nekeičiant Ignalinos miesto administracinių ribų;
- integruojant galimas užstatyti priemiestines teritorijas į Ignalinos miesto planinę erdvinę struktūrą;
- integruojant tinkamas rekreacijai ir turizmui priemiestines teritorijas į vieningą Ignalinos miesto, Strigailiškio ir Palūšės kaimų kurortinės teritorijos rekreacinę infrastruktūrą.

Ignalinos teritoriją sudaro Ignalinos miesto teritorija administracinėse ribose ir Strigailiškio, Poviliškės, Girminių bei Bėčiūnų kaimų dalys. Perspektyvoje Ignalinos miestas išsidėstys 1181,38 ha teritorijoje, iš jo priemiestinės teritorijos sudarys 49 proc. miesto teritorijos, t.y. 575,86 ha plotą.

4.2.1.1. lentelė. Ignalinos miesto ir priemiestinės teritorijos.

Teritorija	Sprendiniai, 2021 m	
	Plotas, ha	Plotas, proc.
1	2	3
Esama Ignalinos miesto teritorija	605,52	51
Integruojama priemiestinė teritorija, t.sk.	575,86, t.sk.	49, t.sk.
- Strigailiškio k.	232,40	20
- Poviliškės – Girminių k.	260,00	22
- Bėčiūnų k.	83,46	7
Iš viso	1181,38	100

Perspektyvoje 1181,38 ha ploto teritorija gali tapti Ignalinos miesto administruojama teritorija su sąlyga, kad įstatymo nustatyta tvarka bus atliktas administracinių ribų keitimas. Siūlomos Ignalinos miesto administracinės ribos pateikiamos brėžinyje „Pagrindinis brėžinys (reglamentai) M 1:5 000”.

4.2.2. Ignalinos teritorijų žemės naudojimas

Žemės naudojimo paskirtys

Ignalinos teritorijoje numatomos kitos paskirties, konservacinės paskirties, miškų ūkio, žemės ūkio ir vandens ūkio fondo teritorijos.

4.2.2.1. lentelė. Ignalinos aglomeracijos balansas pagal paskirtis

Eil. Nr.	Žemės naudojimo paskirtis	Ignalina		Strigailiškis		Poviliškė - Girminiai		Bėčiūnai	
		Plotas		Plotas		Plotas		Plotas	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Kitos paskirties žemė	381,52	62,8	112,1	47,6	108,48	47,5	61,26	73,85
2	Konservacinės paskirties žemė	11,15	2	0	0	0,5	0,1	0	0
3	Miškų ūkio paskirties žemė	165,25	27,3	68,3	29,4	123,42	40,4	22,08	26
4	Žemės ūkio paskirties žemė	4,18	0,7	0	0	13,15	6	0	0
5	Vandens ūkio fondo žemė	43,42	7,2	52	23	14,45	6	0,12	0,15
Viso:		605,52	100	232,40	100	260,00	100	83,46	100
Iš viso:		1181,38							

Ignalinos miestas. Pagal žemės naudojimo paskirtį sprendinių laikotarpyje Ignalinos miesto administracinėse ribose dominuos kitos žemės naudojimo paskirties žemė, kuri užims 381,52 ha (62,8%) miesto teritorijos. Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka miškų ūkio paskirties žemei, kuri užims 165,25 ha plotą, kas sudaro 27,3% miesto teritorijos. Mažiausią plotą užims žemės ūkio (4,18 ha – 0,7%) ir vandens ūkio fondo (43,42 ha – 7,2%) teritorijos.

Kultūros paveldo objektų teritorijoms nustatoma konservacinė žemės naudojimo paskirtis (11,15 ha – 2%).

Vertinant žemės naudojimo paskirčių kitimo tendencijas miesto teritorijoje akivaizdu, kad išliko tęstinumo ir stabilumo tendencijos bendrame žemės paskirčių balanse. Kitos žemės naudojimo paskirties plotas ženkliai padidėjo nuo 218,25 ha esamoje padėtyje iki 381,52 ha sprendiniuose, tačiau tai paaiškinama tuo, kad kitai žemės naudojimo paskirčiai priskiriamos esamoje padėtyje užstatytos neįteisintos teritorijos. Miškų ūkio paskirties teritorijų plotas padidėja nuo 160,7 ha esamoje padėtyje iki 165,25 ha sprendiniuose. Žemės ūkio paskirties teritorijų plotas mažėja dėl numatomos sodininkų bendrijų teritorijų konversijos į kitą žemės naudojimo paskirtį.

Strigailiškis. Strigailiškyje numatomi esminiai pokyčiai žemės naudojimo paskirčių struktūroje. Esamoje padėtyje dominuojančią žemės ūkio paskirtį pakeičia kitos žemės naudojimo paskirties žemė, kuri užims 112,1 ha plotą (47,6%) teritorijos. Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka miškų ūkio paskirties žemei, kuri užims 68,3 ha plotą, kas sudaro 29,4% teritorijos. Nuo jos mažai atsilieka vandens ūkio fondo (52 ha – 23%) teritorijos. Žemės ūkio ir konservacinės paskirties žemės teritorijos Strigailiškyje nenumatomos.

Poviliškė – Girminiai. Poviliškės – Girminiuose taip pat numatomi esminiai pokyčiai žemės naudojimo paskirčių struktūroje. Sprendinių laikotarpyje dominuos miškų ūkio paskirties žemė, kuri užims 112,32 ha plotą (40,4%) teritorijos. Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka kitos žemės naudojimo paskirties žemei, kuri užims 115,79 ha plotą, kas sudaro 47,5% teritorijos. Mažiausią plotą užims žemės ūkio (16,94 ha – 6%), vandens ūkio fondo (14,45 ha – 6%) ir konservacinės paskirties (05 ha – 0,1%) teritorijos.

Bėčiūnai. Bėčiūnuose duominuojanti žemės ūkio paskirtis keičiama kita žemės naudojimo paskirtimi (61,26 ha – 73,85%). Antra pozicija pagal užimamą plotą atitenka miškų ūkio paskirties žemei, kuri užims 22,08 ha plotą, kas sudaro 26% teritorijos. Mažiausią plotą užims vandens ūkio fondo (43,42 ha – 7,2%) teritorijos. Žemės ūkio ir konservacinės paskirties žemės teritorijos Bėčiūnuose nenumatomos.

Užstatytos ir neužstatytos teritorijos

Bendrojo plano planavimo tiksluose ir uždaviniuose plėtros prioritetai yra skirti Ignalinai kaip kurortinės teritorijos vystymui. Šiuos tikslus apibūdinantis rodiklis yra užstatytų ir neužstatytų teritorijų santykis.

Siūlomas galimų užstatytų ir neužstatytų teritorijų santykis tiesiogiai atitinka kurortinės teritorijos reikalavimus ir sudaro puikias sąlygas įvairioms poilsio formoms gamtoje. Ignalinos mieste santykis užstatytų ir neužstatytų teritorijų yra labai artimas (58,3% ir 41,7%). Neužstatytos teritorijos dominuoja Strigailiškyje, Poviliškėje ir Girminiuose (62% ir 67%) ir tai ypač svarbu, nes minėtos teritorijos patenka į gamtinio karkaso teritorijas, o Poviliškės ir Girminių teritoriją siūloma įtraukti į kurortinės teritorijos ribas.

4.2.2.2. lentelė. Užstatytos ir neužstatytos teritorijos

Eil. Nr.	Teritorija	Ignalina		Strigailiškis		Poviliškė - Girminiai		Bėčiūnai	
		Plotas		Plotas		Plotas		Plotas	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Užstatyta teritorija	355,43	58,3	88,66	38	86,48	33	56,49	67,85
2	Neužstatyta teritorija	250,09	41,7	143,74	62	173,52	67	26,97	32,15
Viso:		605,52	100	232,40	100	260,00	100	83,46	100
Iš viso:		1181,38							

4.2.3.1 lentelė. Ignalinos miesto balansas pagal funkcinio prioriteto zonas ir naudojimo būdus

Eil. Nr.	Teritorijos	Teritorijos plotas	
		Teritorijos plotas, ha	Teritorijos plotas, %
1	2	3	4
1.	Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos		
1.1.	Centro teritorija (uK)	15,28	2,5
1.2.	Vidutinio užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir paslaugų polifunkcinės teritorijos (uKv)	36,57	6
1.3.	Mažo užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir paslaugų polifunkcinės teritorijos (uKm)	5,53	0,9
1.4.	Visuomeninių objektų ir kompleksų teritorijos (uV)	23,70	4
1.5.	Krašto apsaugos objektų teritorija (uA)	2,39	0,4
2.	Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto zonos		
2.1.	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos (uG2)	13,14	2
2.2.	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos (uG1.1)	75,62	12,4
2.3.	Sodininkų bendrijų teritorijos konvertuojamos į gyvenamas teritorijas (uG1.4)	14,60	2,4
3.	Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos		
3.1.	Ilgalaikio poilsio vidutinio užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.2)	7,13	1,2
3.2.	Ilgalaikio poilsio mažo užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.1.1) (uR1.1. 2)	29,82	5
3.3.	Trumpalaikio poilsio rekreacinės teritorijos (uR2)	6,0	1
3.4.	Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai) (uZ1)	4,18	0,7
4.	Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos		
4.1.	Atskirieji želdynai (apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai) (nE3)	4,10	0,7
4.2.	Atskirieji želdynai (rekreacinės paskirties želdynai) (nE1)	20,17	3,3
4.3.	Miško parkai (nM2.1)	60,20	10
4.4.	Miesto miškai (nM2.2)	105,05	17,3
4.5.	Urbanizuotų teritorijų viešųjų erdvių teritorijos (aikštės) (nB3)	1,15	0,2
5.	Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos		
5.1.	Gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (uP)	46,16	7,6
5.2.	Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (uI1), (uI2)	80,16	13,2
6.	Vandens		
6.1.	Ežerai (nH)	43,42	7,2
7.	Konservacinio prioriteto zonos		
7.1.	Nekilnojamo kultūros paveldo objektų teritorijos (nC2)	11,15	2
8.	Viso	605,52	100

4.2.3.2. lentelė. Priemiestinių teritorijų balansas pagal funkcinio prioriteto zonas ir naudojimo būdus

Eil. Nr.	Teritorijos	I TERITORIJA (Strigailiškis)		II TERITORIJA Poviliškė - Girminiai		III TERITORIJA (Bėčiūnai)	
		plotas, ha	plotas, %	plotas, ha	plotas, %	plotas, ha	plotas, %
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Visuomeninių ir verslo teritorijų funkcinio prioriteto zonos						
1.1.	Vidutinio užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir paslaugų polifunkcinės teritorijos (uKv)	4,58	2	-	-	0,56	0,6
1.2.	Mažo užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir paslaugų polifunkcinės teritorijos (uKm)	2,15	1	-	-	4,42	5,25
1.3.	Visuomeninių objektų ir kompleksų teritorijos (uV)	-	-	-	-	-	-
2.	Gyvenamųjų teritorijų funkcinio prioriteto teritorijos						
2.1.	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos (uG2)	-	-	-	-	-	-
2.2.	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos (uG1.1), (uG1.2),	26,92	12	54,15	21	42,92	52
2.3.	Ypač mažo užstatymo intensyvumo gyvenamos teritorijos (uG1.3)	20,96	9	-	-	-	-
2.4.	Sodininkų bendrijų teritorijos konvertuojamos į gyvenamas teritorijas (uG1.4)	-	-	9,6	4	-	-
3.	Rekreacinių teritorijų funkcinio prioriteto zonos						
3.1.	Ilgalaikio poilsio vidutinio užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.2)	-	-	-	-	-	-
3.2.	Ilgalaikio poilsio mažo užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos (uR1.1.1)	21,77	9	8,28	3	-	-
3.3.	Trumpalaikio poilsio rekreacinės teritorijos (uR2)	0,52	0,2	1,30	0,5	-	-
3.4.	Sodininkų bendrijų teritorijos (naudojamos rekreacijai) (uZ1)	-	-	-	-	-	-
3.5.	Agrarinės rekreacinės teritorijos (uZ3)	-	-	16,94	6	-	-
4.	Žaliųjų plotų funkcinio prioriteto zonos						
4.1.	Atskirieji želdynai (nE1)	22,06	9,4	4,78	2	4,77	6
4.2.	Miško parkai (nM2.1)	14,16	6,1	25,85	10	-	-
4.3.	Miesto miškai (nM2.2)	54,14	23,3	78,97	30,4	22,08	26
4.4.	Miesto kapinės (nB2)	-	-	8,23	3	-	-
5.	Pramonės ir infrastruktūros teritorijų funkcinio prioriteto zonos						
5.1.	Verslo, gamybos, pramonės, sandėliavimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (uP)	-	-	-	-	-	-
5.2.	Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektų teritorijos (uI1)	12,28	5	14,45	6	8,60	10
6.	Vandens						
6.1.	Ežerai (nH)	52,86	23	36,95	14	0,12	0,15
7.	Konservacinio prioriteto teritorijos						
7.1.	Nekilnojamo kultūros paveldo objektų teritorijos (nC2)	-	-	0,5	0,1	-	-
8.	Viso	232,4	100	260,0	100	83,46	100
9.	Iš viso:	575,86					

4.2.3. Bendrieji reglamentai

Bendri reikalavimai

Ūkinės veiklos reglamentavimui ir planuojamos teritorijos tvarkymui numatomas teritorijos suskaidymas atskiromis funkcinėmis zonomis, turinčiomis bendrumo požymių pagal vyraujančią žemės naudojimo paskirtį, planuojamą prioritetinę ūkinę veiklą, dominuojančią funkciją, funkcinės zonos struktūros sandarą.

Funkcinėms zonomis, patenkančioms į Aukštaitijos nacionalinio parko buferinės zonos teritorijos ribas, taikomi Ignalinos miesto bendrajame plane nustatyti bendrieji reglamentai.

Nekilnojamo turto savininkams, kurių turto esama naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja bendrojo plano sprendiniams, paliekama teise naudotis nekilnojamu turtu be apribojimų, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių patvirtinimo datos, nekeičiant jo žemės naudojimo paskirties, būdo ir pobūdžio. Keičiant minėtų sklypų žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą ir pobūdį pastarieji keičiami, tikslinami ir papildomi vadovaujantis bendrojo plano sprendiniais.

Gamtinis karkasas. Urbanizuotoms ir numatomoms urbanizuoti pažeistoms gamtinio karkaso teritorijoms Gamtinio karkaso nuostatų 10 punkto reikalavimai netaikomi (Žin., 2010, Nr.87-4619). Ignalinos miesto siūlomose administracinėse ribose Gamtinio karkaso nuostatų 15 punkto reikalavimai netaikomi (Žin., 2010, Nr.87-4619).

Atskirųjų želdynų norma pažeisto gamtinio karkaso teritorijose nurodyta Strigailiščio ir Poviliškė – Girminių teritorijų atskirųjų želdynų schemose.

Miškai. Miškų plotų, patenkančių į urbanizuotas / urbanizuojamas teritorijas miškų ūkio žemės naudojimo paskirties keitimas ir kitų veiklų vykdymas galimas vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr.48-1840) ir priėmus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą įstatymo nustatyta tvarka.

Valstybinės reikšmės miškų plotų ribos bendrojo plano sprendiniuose teikiamos vadovaujantis Valstybinės miškotvarkos tarnybos 2011 m. lapkričio 5 d. duomenimis. Ribų pasikeitimo atveju (atliekant Valstybinės reikšmės miškų kadastrinius matavimus) būtina vadovautis matavimo metu atliktais ir patikslintais valstybinės reikšmės miškų plotų duomenimis nekeičiant bendrojo plano sprendinių.

Ūkininkų sodybos. Ignalinos teritorijoje naujų ūkininkų ūkių sodybų statyba negalima. Esamos ūkininkų ūkių sodybos, patenkančios į kurortinės teritorijos plėtros zoną ir Bėčiūnų priemiestinę teritoriją, konvertuojamos į kaimo turizmo sodybas arba pritaikomos rekreacijos ir turizmo paslaugų teikimui.

Aukštybiniai pastatai. Aukštybiniai pastatai Ignalinos miesto administracinėse ribose ir priemiestinėse teritorijose neplanuojami.

Didžiosios prekybos įmonės. Naujos didžiosios įmonės Ignalinos miesto administracinėse ribose ir priemiestinėse teritorijose neplanuojami.

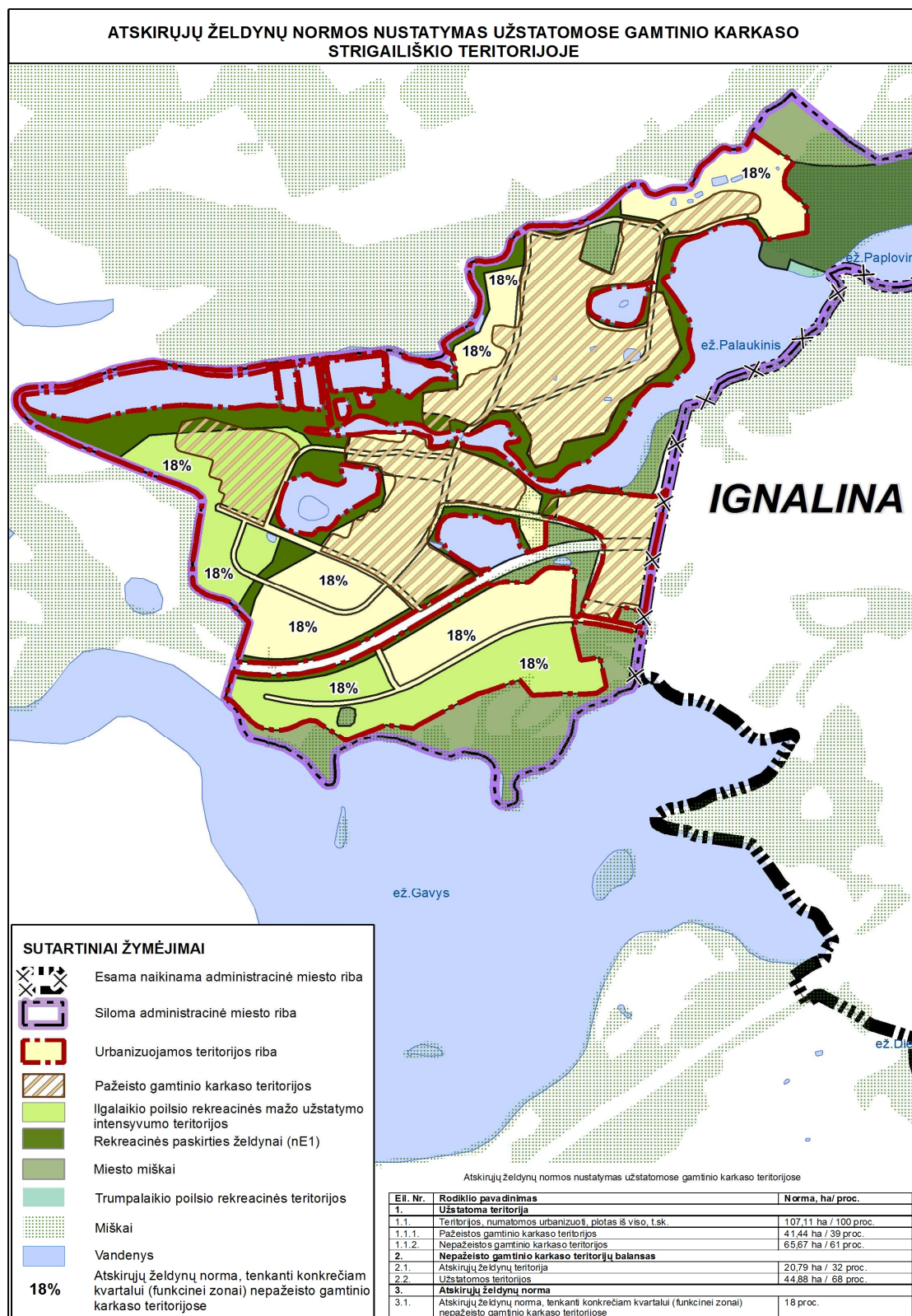
Konkrečių funkcinų zonų bendrieji reglamentai pateikiami 4.2.3.1 lentelėje.

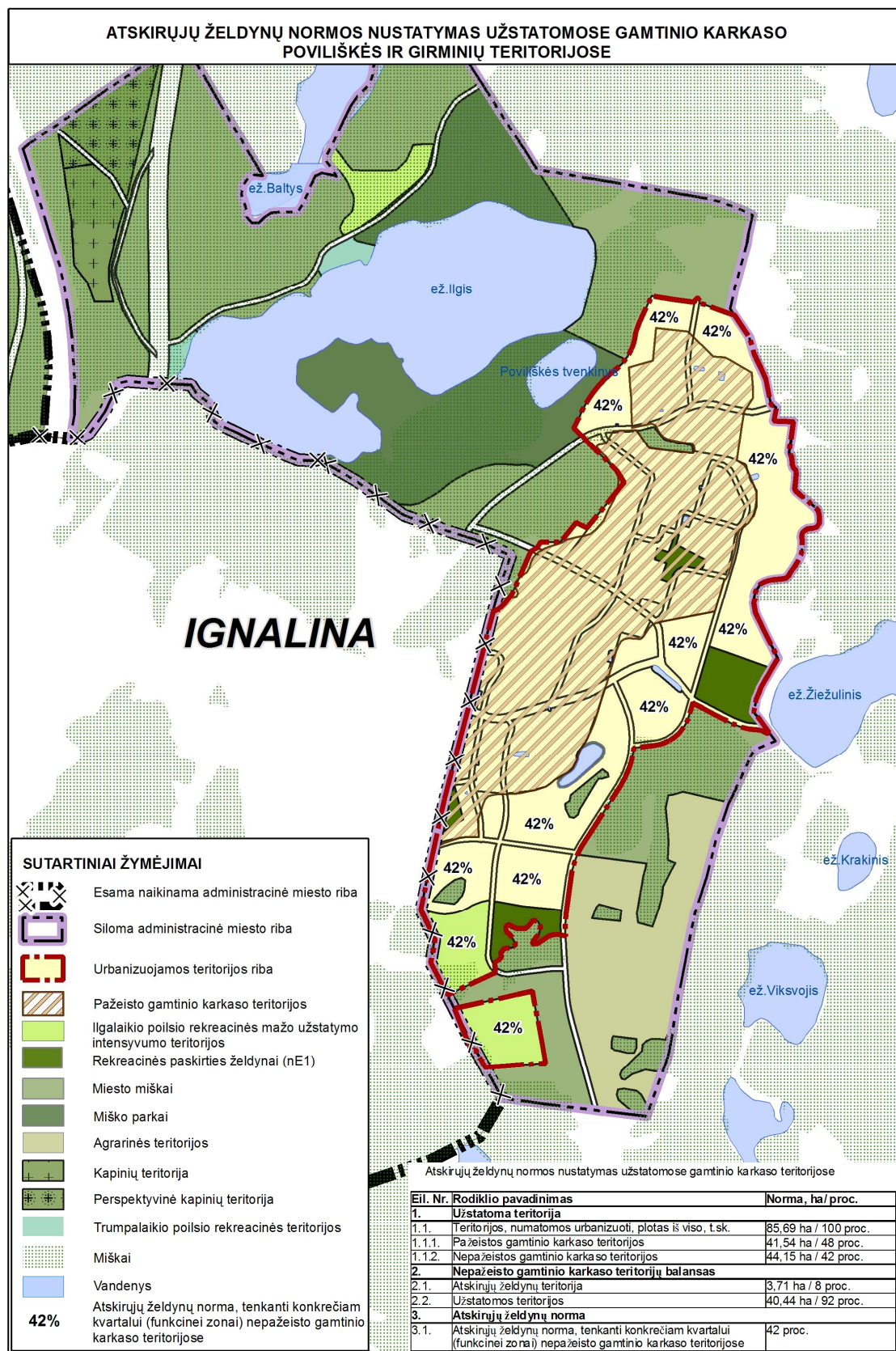
Reglamentai

Reglamentai

Reglamentai

Reglamentai

5. IGNALINOS MIESTO GAMTINĖ APLINKA IR ŽALIEJI PLOTAI

5. IGNALINOS MIESTO GAMTINĖ APLINKA IR ŽALIEJI PLOTAI

5.1. Gamtinio karkaso formavimas

5.1.1. Bendrosios nuostatos

Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologine koncepcija. Pagal ją - **gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- didinti šalies miškingumą;
- optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Neaplenkia jis miestų ir miestelių (urbanizuotų) teritorijų, tik šiuo atveju svarbiausioji jo paskirtis:

- reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą;
- suformuoti mieste gamtinio – ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, kuris padėtų užtikrinti aplinkos sveikumą, būtų susietas su priemiestyje esančiomis gamtinėmis teritorijomis;
- sudaryti prielaidas esamos miesto biologinės įvairovės išsaugojimui ir gausinimui;
- išsaugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- saugoti ir įveisti želdynus bei želdinius.

Būtina pabrėžti, kad gamtinis karkasas, kaip ekokompensacinė sistema yra objektyvus teritorinis kompleksas, kuris funkcionuoja nepriklausomai nuo žmogaus ar jo sukurtų institucijų norų.

Gamtinį karkasą sudaro:

1) *geoekologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) *migraciniai koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

3) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms;

Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Veiklos apribojimus gamtinio karkaso teritorijose nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr.108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87 – 4619) bei visa eilė kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. Jam priklausančiose rekreacinės, miškų bei žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas ir yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

5.1.2. Konkretizuoti sprendiniai gamtiniam karkasui Ignalinos miesto teritorijoje formuoti

Lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas projektuojamose Ignalinos miesto ribose, laikomasi Utenos apskrities ir Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendruosiuose planuose patvirtinto gamtinio karkaso modelio, tikslinamos gamtinio karkaso teritorijų ribos, kurios dėl mastelio smulkumo aukščiau minėtuose projektuose (apskrities ir rajono lygmenis) negalėjo būti pakankamai tikslios.

Įvertinus Ignalinos miesto padėtį regioninėje gamtinio karkaso sistemoje, miesto teritorinės sąrangos ypatumus, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę, išskiriamos gamtinio karkaso teritorijos, turinčias kompensuoti urbanistinio – ūkinio vystymo poveikį. Nustatyta, kad praktiškai visa (išskyrus pietinius pakraščius) planuojama miesto teritorija patenka į gamtinio karkaso dalių – *geoekologinių takoskyrų* ribas. Planuojamose Ignalinos miesto teritorijos ribose yra atstovaujamos sekančios gamtinio karkaso teritorijos:

- Tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos *Baltijos ežerotojo kalvyno* geoekologinės takoskyros ruožas, kuris tęsiasi per visą Ignalinos rajono savivaldybės teritoriją (iš pietų į šiaurės rytus), apimdamas praktiškai visą vakarinę rajono savivaldybės teritorijos dalį bei šiaurinius pakraščius. Tai viena iš svarbiausių gamtinio karkaso sudedamųjų dalių visos šalies mastu. Į šios geoekologinės takoskyros ribas patenka didžioji Ignalinos miesto dalis (centrinė, vakarinė, pietinė);
- Nacionalinės svarbos *Šiaurųjų Lietuvos* geoekologinės takoskyros ruožas centrinėje Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos dalyje (Ceikinių – Vėlionių – Ignalinos) atkarpoje. Į šios geoekologinės takoskyros ribas patenka rytinė Ignalinos miesto dalis.

Įvertinant į planuojamas Ignalinos miesto ribas patenkančių gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą - *patikimas, ribotas, silpnas, pažeista teritorija*, yra nustatomos sekančios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys :

1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis **(T1)***
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas **(T2)**.
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai **(T3)**, tame tarpe:
  - 3.1. Neužstatytose gamtinio karkaso teritorijose, išlaikiusiose santykinai natūralų kraštovaizdžio pobūdį **(T3.1)**;
  - 3.2. Dalinai užstatytose ir dalinai praradusiose natūralią (gamtinę) kraštovaizdžio struktūrą ir/ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijose **(T3.2)**.
4. Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos **(T0)**.
5. Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos **(Tp)**.

Detalus išskirtų gamtinio karkaso elementų teritorinis išsidėstymas planuojamose Ignalinos miesto teritorijos ribose teikiamas brėžinyje – „*Kraštovaizdžio apsauga M 1:5000*“, apskaita pagal nustatytas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis 5.1.1 lentelėje (apskaita pagal kraštovaizdžio tvarkymo kryptis teikiama tik gamtinio karkaso teritorijoms, patenkančioms į planuojamas miesto ribas). Reikia pažymėti, kad išskirtų gamtinio karkaso elementų ribos yra priderintos prie reljefo bei kitų kraštovaizdžio elementų ribų ir atitinka bendrą kraštovaizdžio erdvinės teritorinės struktūros elementų mastelį planuojamoje teritorijoje.

5.1.1 lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos ir jų tvarkymo kryptys Ignalinos mieste

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Plotas (ha)	% (miesto meracijos ploto, 1181,38 ha)
<i>MIGRACINIAI KORIDORIAI</i>		
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1) *	-	-
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	528,4	44,7
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3) , tame tarpe:	110,6	9,4
3.1. Neužstatytose gamtinio karkaso teritorijose, išlaikiusiose santykinai natūralų kraštovaizdžio pobūdį (T3.1)	51,1	4,3
3.2. Dalinai užstatytose ir dalinai praradusiose natūralią (gamtinę) kraštovaizdžio struktūrą ir/ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijose (T3.2)	59,5	5,1
4. Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (T0)	76,3	6,5
4. Pažeistos geoekologinių takoskyrų teritorijos (Tp)	394,7	33,4
VISAS GK	1110,0	94,0

* -planuojamose Ignalinos miesto ribose nenustatytas

Nustatytose perspektyvinėse Ignalinos miesto ribose išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima didžiąją miesto teritorijos (planuojamose ribose) ploto dalį -94%. Ignalinos miesto gamtinio karkaso struktūroje atstovaujama tik viena jos grandis – *geoekologinės takoskyros*, kurioms ir

tenka 100% išskirtų gamtinio karkaso teritorijų ploto. Šioje pietinėje Ignalinos rajono savivaldybės dalyje skiriamos gamtinio karkaso struktūros patenka į tarpą svarbiausių ne tik šalies, bet ir tarptautiniu mastu, todėl jų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių.

Įvertinant tai, kad miesto ribose esančios gamtinio karkaso teritorijos neišvengiamai patiria tiesioginį ir netiesioginį antropogeninės veiklos poveikį, jų geoekologinio potencialo palaikymui reikalinga taikyti tam tikras kraštotvarkines priemones, todėl pirmasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)*, nėra nustatomas.

Miškai, pievos, vandenys, t. y. tie plotai kuriuose vyrauja natūrali ir pusiau natūrali augmenija, užima daugiau nei trečdalį Ignalinos miesto teritorijos ploto. Iš paminėtų ekosistemų tarpo užimamais plotais, augalų rūšių įvairovė, atliekamomis biologinėmis, ekologinėmis ir kitomis funkcijomis svarbiausios yra miškų ekosistemos, kurių pasiskirstymas yra apspręstas gamtinio pamato ypatumų. Didžiąjai daliai šių teritorijų yra nustatomas kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)*. Tai gausiausiai atstovaujamas gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo tipas, jam tenka net 47,6% planuojamoje teritorijoje nustatytų gamtinio karkaso teritorijų ploto bei 44,7 % miesto aglomeracijos ploto (planuojamose ribose).

Minėtosios gamtinio karkaso teritorijos (T2), į kurių tarpą yra įtraukiami ir visi planuojamos teritorijos ribose esantys paviršinio vandens telkiniai, yra išsaugojusios santykinai natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Jos yra vertinamos kaip Ignalinos miesto gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionalių jose augančių želdinių – miškų ir kitų žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, paviršinio vandens telkinių hidrologinio režimo išsaugojimu ir tvarkymu, jų regeneracinio potencialo puoselėjimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto tvarkymo režimo užtikrinimu. Išskirtose teritorijose (T2) perspektyvoje turi būti išlaikoma dominuojanti žemės naudojimo paskirtis – miškų ūkio paskirties žemė bei naudojimo būdas – rekreacinių miškų sklypai, atskirais atvejais - kitos paskirties žemė, naudojimo būdas – atskirųjų želdynų teritorijos (rekreacinės paskirties, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai) bei vandens ūkio paskirties žemė – rekreaciniai vandens telkiniai, bendro naudojimo vandens telkiniai.

Trečiasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas (T3) yra lokalizuotas silpnescio geoekologinio potencialo gamtinio karkaso - mišrios naudmenų mozaikos santykinai natūraliose gamtinėse teritorijose, kuriose miško medynų ir kitų želdinių plotai kaitaliojais su pievų naudmenomis, taip pat didesnę antropogeninę krūvį (dėl gana intensyvaus lankymo) patiriančiose vandens telkinių pakrantėse. Konkrečiu atveju tai daugiau liečia *Gavio*, *Gavaičio*, *Palaukinio* ežerų pakrančių segmentus; santykinai natūralius, tačiau miško medynais neapaugusius plotus, įsiterpusius arba tiesiogiai besiribojančius su patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijomis ir esamos būklės esančius įvairiose žemės naudojimo paskirtyse – miškų ūkio, žemės ūkio.

Išskirtos tvarkymo zonos (T3) užima mažesnę lokalizuotų gamtinio karkaso teritorijų ploto dalį - 10%. Šių teritorijų tvarkymas yra sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės (atkuriamosios) priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti, išsaugojimo nuo tolimesnio gamtinio kraštovaizdžio transformavimo užtikrinimas. Aktualu didinti želdinių kiekį, pirmenybę teikiant kiek įmanoma natūralesnei žolinei augmenijai ar medynams.

Pristatytoji gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptis, įvertinant reljefo, gruntų, želdinių, hidrografijos, sukultūrinimo laipsnio ir kitus ypatumus yra diferencijuojama į:

T3.1. – Neužstatytose gamtinio karkaso teritorijose, išlaikiusiose santykinai natūralų kraštovaizdžio pobūdį,

T 3.2. - Dalinai užstatytose ir dalinai praradusiose natūralią (gamtinę) kraštovaizdžio struktūrą ir /ar gamtinius elementus gamtinio karkaso teritorijose.

Stiprinant teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, pirmuoju atveju (T3.1.) prioritetas teikiamas rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui. Antruoju atveju (T3.2.) – išlikusių gamtinių elementų išsaugojimui, jų fragmentacijos mažinimui, rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui bei darniam tvarkymui, priklausomųjų želdinių įveisimui kitos paskirties žemės sklypuose. Konkrečios šių gamtinio karkaso teritorijų (T3.1 ir T3.2) tvarkymo priemonės turi būti nustatomos rengiant detaliuosius ar specialiuosius atskirų miesto dalių (reglamentuojamų rajonų) planus.

Siekiant pagerinti šiam tvarkymo tipui priskirtų gamtinio karkaso teritorijų funkcionalumą ir tvarkymo efektyvumą, jos turėtų būti prijungiamos (žemėnaudos prasme) prie teritorijų, kurioms nustatytas kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas - *palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)*. Šiose teritorijose vyraujanti žemės naudojimo paskirtis - miškų ūkio paskirties žemė, naudojimo būdas – rekreacinių miškų sklypai arba - kitos paskirties žemė, naudojimo būdas –atskirųjų želdynų teritorijos (rekreacinės paskirties, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai).

Planuojamose Ignalinos miesto ribose nemažą ploto dalį užima sukultūrintos teritorijos - vyrauja bemiškės ir kitais medynais neapaugusios, nuo paviršinio vandens telkinių labiau nutolusios, nedideliu reljefo raiškumu pasižyminčios agrarinės naudmenos, kurių geoekologinis potencialas vertinamas kaip silpnas (T0). Šios teritorijos, užimančios 6,9% lokalizuotų gamtinio karkaso teritorijų ploto, pasižymi santykinai mažesniu jautrumu antropogeninei veiklai, prioritetas jose teikiamas Ignalinos miesto urbanistinei plėtrai, formuojant tarpusavyje besijungiančias atskirųjų želdynų struktūras bei užtikrinant ne mažesnio už nustatytas normas priklausomųjų želdynų įveisimą. Laikantis gamtinio karkaso nuostatų reikalavimų (Žin., 2010, Nr. 87-4619) Ignalinos miesto plėtros zonos (Strigailiškio, Poviliškės – Girminių), patenkančiose į gamtinį karkasą numatomos tarpusavyje besijungiančios žaliųjų plotų vystymo zonos, sudarančios ne mažiau kaip 50% teritorijos ploto.

Nemažą dalį planuojamoje Ignalinos miesto teritorijoje užima antropogeninis (kultūrinis) - žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis, kuris gamtinio karkaso geoekologinio potencialo vertinimo požiūriu priskiriamas pažeistų gamtinio karkaso teritorijų kategorijai (Tp). Tai teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir /arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos Ignalinos mieste užima 35,5% lokalizuotų gamtinio karkaso teritorijų ploto.

Pažeistų gamtinio karkaso teritorijų atžvilgiu nėra nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo kryptys, joms netaikomi Gamtinio karkaso nuostatų III skirsnio 10 skyriaus reikalavimai (Žin., 2007, Nr. 22-858). Šiose teritorijose pagrindinis dėmesys kreiptinas į miesto žaliųjų plotų sistemos privalomųjų grandžių – atskirųjų rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų grandžių palaikymą ir formavimą, priklausomųjų želdynų plotų normų užtikrinimą (Žin., 2007, Nr. 137-5624). Reikia pažymėti, kad miesto ribose esančiose

gamtinio karkaso teritorijose želdiniai turėtų būti gausinami siekiant padidinti gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą.

5.2. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga

Bendrają šalies teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus, pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą instituciškai (turinčių administraciją) ir neinstituciškai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių)¹ bei kompleksinių² saugomų teritorijų tinklas.

Ignalinos miesto ribose (tame tarpe planuojamose) nėra gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų, tame tarpe nėra įsteigtų vietinio lygmens - savivaldybės saugomų draustinių ar gamtinio kraštovaizdžio objektų. Ignalinos miesto teritorijos bendrajame plane neteikiami pasiūlymai dėl naujų saugomų teritorijų ar objektų steigimo. Tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas. Įvertinant esamą situaciją, bendrasis planas akcentuoja teritorijų paiešką vietinio lygmens - savivaldybės saugomų draustinių ir gamtos paveldo objektų steigimui tikslingumą.

Bendrają šalies teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtą saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas pradėtas formuoti europinę biologinę svarbą turinčių *Natura 2000* teritorijų tinklas. Ignalinos miesto ribose (tame tarpe planuojamose) nėra nustatytų europinę biologinę svarbą turinčių buveinių ar paukščių apsaugai svarbių *Natura 2000* teritorijų.

Saugomų teritorijų gausa pasižymi Ignalinos miesto apylinkės. Artimose Ignalinos miesto apylinkėse esančios saugomos teritorijos plačiau pristatomos teksto skyriuje 3.3. Viena iš jų – *Aukštaitijos nacionalinis parkas* glaudžiu puslankiu (šiaurės vakarinėje, vakarinėje ir pietvakarinėje kryptyse) juosia Ignalinos miestą. *Aukštaitijos nacionalinis parkas* pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą planavimo schemą turi apsaugos (buferinę) zoną, nustatytą už jo ribų. Pietvakarinė Ignalinos miesto teritorijos dalis (170,4 ha plote) patenka į nustatytas apsaugos (buferinės) zonos ribas. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu (Žin. 2001, Nr.108-3902) bei *Aukštaitijos nacionalinio parko* nuostatais (Žin., 199, Nr. 108-2742) apsaugos (buferinės) zonos tikslas, apsaugoti nacionalinio parko gamtinę ekosistemą nuo galimos ūkinės taršos, o kraštovaizdį - nuo neigiamo vizualinio poveikio reguliuojant apsaugos zonos naudojimą, ribojant statybos aukštumą bei intensyvumą. Ignalinos miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose yra atsižvelgiama į minėtus reikalavimus – miesto teritorijos dalyje, patenkančioje į apsaugos (buferinės) zonos ribas nenumatoma taršių objektų statyba, ribojamas statybos aukštumas bei intensyvumas.

Miesto teritorijoje ir apylinkėse vykstantys procesai nuolat daro tiesioginę ir netiesioginę žalą išlikusioms natūralioms bei pusiau natūralioms teritorijoms, todėl reikalingi išsamūs biologinės įvairovės tyrimai, kurių metu būtų išaiškintos gamtosauginiu požiūriu vertingos neužstatytos miesto erdvės, tame tarpe miesto plėtros interesų zonos, pateiktos jų apsaugos rekomendacijos.

---

¹ *Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos* – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

² *Kompleksinės saugomos teritorijos* – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos krypčių prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.

Biologinės įvairovės apsaugos plėtojimo pagrindimas reikalauja gana detalių, miesto bendrojo plano rengimo užduotims nepriklausančių, teritorijos botaninių bei zoologinių tyrimų ir jo apimtyje negali būti įvykdomas.

5.3. Ignalinos miesto žaliųjų plotų¹ sistema

5.3.1. Bendrosios nuostatos

Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Žaliųjų plotų sistema yra miesto teritorijos gamtinio karkaso dalis, plėtojama kaip funkciškai tikslinga ir kompozicijos požiūriu vieninga struktūra.

Žaliųjų plotų sistemos plėtojimo, diferencijavimo ir tvarkymo reglamentavimas nustatomas įvertinant:

- 1) Gamtinio karkaso teritorijų lokalizaciją, kuri leidžia žaliuosius plotus vertinti sisteminiu požiūriu, pamatyti kiekvieno jų reikšmę visai sistemai ir ne tik kiek jie naudingi gyventojams, bet ir kaip jie palaiko viso gamtinio komplekso gyvybingumą;
- 2) Gamtosauginių požiūriu reikšmingas ir (arba) vaizdingas gamtines teritorijas, išlaikiusias natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį – vaizdingus, išraiškingus miškingosios daubotosios ežeringosios smėlingos lygumos bei kalvotosios moreninės ežeringos aukštumos kraštovaizdžio segmentus, patenkančius į planuojamas miesto ribas;
- 3) Esamus žaliuosius plotus – *atskiruosius želdynus* ir kitus saugotinus želdinius, *miesto miškus*, jų teritorinę sklaidą, estetines savybes ir tinkamumą rekreacijai;
- 4) Teritorijas, kuriose yra nepalankios ekogeologinės sąlygos užstatymo plėtrai ir ūkinei veiklai.

Vadovaujantis miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2006, Nr. 145 - 5559), LR želdynų įstatymu (Žin., 2007, Nr.80-3215), Žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacija (Žin., 2006, Nr. 45-1633 ir vėlesni pakeitimai), kaip savarankiški miesto struktūros elementai bendrojo plano lygmenyje iš visų žaliųjų plotų išskiriami: miškų ūkio paskirties žemėje - *rekreaciniai miesto miškai (IIB grupė)* – *miesto miškai*², *miško parkų pogrupis*, kitos paskirties žemėje - *atskirieji želdynai*³, kurie pagal pagrindinę naudojimo paskirtį gali būti *rekreacinės, apsauginės ir ekologinės, mokslinės kultūrinės ir memorialinės* paskirties.

---

¹ *Žalieji plotai* – tai apibendrinta sąvoka, kuri apima miškų ūkio paskirties žemėje ir kitos paskirties žemėje esančius želdynus ir želdinius.

² *Miestų miškai* – miestų teritorijose esantys miškai, kurių funkcinė paskirtis yra tenkinti miestų gyventojų rekreacines, sanitarines ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas, palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti jų estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamiausius medynus.

³ *Atskirieji želdynai* – želdynai, esantys tik jiems skirtuose žemės sklypuose.

Ignalinos miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nustatytose žaliųjų plotų sistemos teritorijose veiklos ypatumus ir apribojimus nustato LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80-3215), LR Miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 96-1872), LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 2001, Nr. 108-3902), Gamtinio karkaso nuostatai (Žin., 2010, Nr. 87-4619), LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos Valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, grąžintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba – negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių augaviečių bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

5.3.2. Žaliųjų plotų sistemos vystymo sprendiniai

Ignalinos miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema nustatoma:

1. Maksimaliai išsaugant miesto gamtinę aplinką ir žalio miesto įvaizdį bei toliau jį stiprinant;
2. Laikantis gamtinio pagrįstumo principo – miesto žaliųjų plotų sistemos pagrindas yra gamtinis karkasas, o ypač tos jo teritorijos, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį (žiūrėti plane „Kraštovaizdžio apsauga“ – gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys T2, T.3.1, T3.2);
3. Formuojant *atskirusius rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės* paskirties želdynus naujai įsavinamose miesto zonose ir įjungiant juos į bendrą miesto žaliųjų plotų sistemą;
4. Reikiamą dėmesį skiriant mažiausiai išvystytų žaliųjų plotų sistemos grandžių – žaliųjų jungčių nustatymui;
5. Planuojant funkciškai tikslingą ir kompoziciškai vieningą žaliųjų plotų sistemą, turinčią tenkinti miesto bendruomenės poreikius, užtikrinti miesto aplinkos ekologinį stabilumą, formuoti ir gerinti Ignalinos miesto kaip kurortinės teritorijos įvaizdį bei patrauklumą.

Ignalinos miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniuose, kaip savarankiški miesto struktūros elementai, žaliųjų plotų sistemą formuoja:

- miškų ūkio paskirties žemėje – *rekreaciniai miesto miškai (II B grupė)*;
- kitos paskirties žemėje – *atskirųjų želdynų teritorijos: rekreacinės paskirties želdynų (parkai, skverai, žaliosios jungtys), apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų.*

Sprendiniuose fiksuojamas visų esamos būklės analizės ir vertinimo etape inventorizuotų ir lokalizuotų žaliųjų plotų teritorijų išsaugojimas, Ignalinos miesto žaliųjų plotų sistema teritoriškai plečiama ir papildoma naujais nariais: rekreacinės paskirties želdynų (parkų, skverų), formuojamu žaliųjų jungčių¹, sukabinančių tarpusavyje daugumą želdynų tinklu

---

¹ *Žalioji jungtis* – ne siauresnis kaip 20 m pločio atskiras želdynas, jungiantis miesto želdynus ir miškus mieste ir už jo ribų į želdynų sistemą, skirtas rekreacijai, darantis poveikį oro masių judėjimui ir atliekantis migracijos koridoriaus funkciją.

Nustatytų žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių teritorinė lokalizacija pateikiama planuose: „Pagrindinis brėžinys“, „Žaliųjų plotų sistemos vystymas“, apskaita pagal nustatytas kategorijas 5.3.1 lentelėje.

5.3.1.lentelė. Ignalinos miesto miškų ir atskirųjų želdynų pasiskirstymas

Kategorija	Kiekis (vnt.)	Plotas (ha)	% (miesto aglomeracijos ploto, 1181,38 ha)
Miškai (miškų ūkio paskirties žemė)			
<i>Rekreaciniai miškai (II B grupė)</i>			
• <i>miško parkai</i>	4	100,21	8,5
• <i>miesto miškai</i>	...*	277,84	23,5
Viso:	...*	379,05	32,0
Atskirieji želdynai (kitos paskirties žemė)			
<i>Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai :</i>			
• <i>Parkai</i>	4	12,4	1,1
• <i>Skverai</i>	12	6,93	0,6
• <i>Žaliosios jungtys ir kiti poilsiui skirti želdynai</i>	...*	23,97	2,0
Viso :	...*	43,3	3,7
<i>Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai</i>	...*	8,87	0,8
Viso:	...*	52,17	4,5
Iš viso:	...*	431,22	36,5

* - susideda iš kelių ir daugiau plotų ar atkarpų, todėl bendras kiekis nekonkretizuojamas.

Nustatytose perspektyvinėse Ignalinos miesto ribose išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima didžiąją miesto teritorijos (planuojamose ribose) ploto dalį - 94%. Ignalinos miesto gamtinio karkaso struktūroje atstovaujama tik viena jos grandis – *geoekologinės takoskyros*, kurioms ir tenka 100% išskirtų gamtinio karkaso teritorijų ploto. Atsižvelgiant į tai, bendrajame plane teikiami žaliųjų plotų sistemos formavimo ir vystymo sprendiniai numatomi vadovaujantis „Gamtinio karkaso nuostatų“ (Žin., 2010, Nr. 87-4619) 10 punkto reikalavimais - „gamtinio karkaso teritorijose, kurias bendrieji planai numato urbanizuoti, turi būti formuojamas tarpusavyje besijungiančios atskirųjų želdynų struktūros, sudarančios ne mažiau kaip 50% teritorijos ploto“. Ignalinos miesto plėtos zonose, patenkančiose į gamtinį karkasą (Strigailišio, Poviliškės – Girminių) numatomos tarpusavyje besijungiančios žaliųjų plotų vystymo zonos, sudarančios ne mažiau kaip 50% teritorijos ploto.

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniuose teikiamas planuojamos žaliųjų plotų sistemos pagrindas - gamtinio karkaso teritorijos, kurios yra išlaikiusios natūralaus arba sąlyginai natūralaus kraštovaizdžio pobūdį (žiūrėti plane „Kraštovaizdžio apsauga“ – gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys T2, T3.1, T3.2). Pastarosios - *patikimo, riboto* ir dalis *silpno* geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (tame tarpe paviršiniai vandenys) užima apie 55 % miesto ploto. Šių teritorijų pagrindu ir yra planuojama žaliųjų plotų sistema, užimanti 431,22 ha (36,5 % miesto aglomeracijos ploto), tame tarpe *atskiriems želdynams* tenka 52,17 ha (4,5 % miesto aglomeracijos ploto), *rekreaciniams miškams* - 379,05 ha (32% miesto aglomeracijos ploto). Reikia pažymėti, kad žaliųjų plotų ir urbanizuotų teritorijų santykis laikomas optimaliu, kai žalieji plotai sudaro apie 1/3 visos miesto teritorijos. Toks rodiklis ir yra numatomas Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniuose.

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis (Žin., 2007. Nr. 137-5624) privalomieji (t.y. normuojami) miesto struktūros želdynai yra parkai, miesto sodai, skverai. Perspektyvoje Ignalinos mieste vienam gyventojui (2021 m. planuojamas gyventojų skaičius - 5913) privalomųjų miesto struktūros želdynų (parkų, skverų) turėtų tekti apie 33 m². Perspektyvinis rodiklis yra didesnis už normatyvinį¹. Didesnio privalomųjų želdynų kiekio išskyrimą sąlygoja išskirtinė miesto gamtinė aplinka – visa teritorija patenka į gamtinio karkaso ribas bei tai, kad Ignalinos miestas turi kurortinės teritorijos statusą. Pastarosios aplinkybės įpareigoja ypatingą dėmesį skirti žaliųjų plotų kiekybinei ir kokybinei plėtotei, kuriant miesto gyventojams ir jo svečiams patrauklią bei poilsiui pritaikytą aplinką.

Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų tarpe parkai ir skverai yra svarbiausieji bei privalomi miesto struktūros ir tuo pačiu žaliųjų plotų sistemos elementai. Priklausomai nuo rekreacinės paskirties ypatumų skiriasi parkų ir skverų planavimas, jų dalių – funkcinių zonų sudėtis ir dydžiai, želdinimo ir tvarkymo pobūdis. Šie klausimai yra sprendžiami žemesnio lygmens planavimo dokumentuose – specialiuosiuose, detaliuosiuose bei techniniuose projektuose.

Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai išdėstomi esamose ir perspektyvinėse gyvenamosiose zonose, tikslu tenkinti gyventojų trumpalaikio ramaus ar aktyvaus poilsio tam pritaikytoje aplinkoje poreikius. Miesto teritorijos bendrojo plano lygmenyje nėra galimybės pilnai teritoriškai lokalizuoti vietinės reikšmės želdynus naujai įsavinamose urbanistinės plėtros zonose. Šių želdynų nustatymas galimas tik žemesnio lygmens teritorijų (reglamentuojamų rajonų) suplanavimo projektuose (vietinio želdyno didžiausias pasiekiamumo spindulys - atstumas nuo kvartalo grupės gyventojų iki želdyno, 300 m).

Atskirieji apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai. Tai savarankiška atskirųjų želdynų grupė, išskiriama 8,87 ha plote. Šių želdynų paskirtis tarnauti konkrečios apsaugos tikslams, priklausomai nuo atitinkamos teritorijos specifinių ypatumų. Apsauginės paskirties želdynai numatomi tam tikrose, ypač jautriose antropogeniniam poveikiui gamtinio karkaso dalyse, vandens telkinių, pramonės įmonių ir komunalinių objektų, inžinerinės infrastruktūros objektų apsaugos zonose, kelių sanitarinės apsaugos zonose ir kt. Šių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Nustatytose atskirųjų želdynų teritorijose negali būti formuojami žemės sklypai nuosavybės teisėms atkurti, privaloma laikytis griežtos nuostatos nevykdyti jose statybų. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima esamų natūralių augaviečių bei esamų želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties. Naujai formuojami atskirieji želdynai (pirmoje eilėje rekreacinės paskirties) gali būti įrengiami ir tvarkomi tik pagal parengtus visos teritorijos (parko, skvero, žaliosios jungties) projektus.

Sprendiniuose planuojami miškų ūkio paskirties žemių teritoriniai pokyčiai didėjimo linkme - iki 379,05 ha, t. y. 32 % miesto aglomeracijos ploto. Šie pasikeitimai susiję su miškais apaugusių teritorijų ribų optimizavimu, sprendiniuose numatomu miesto ribų praplėtimu, o tuo pačiu ir naujų miško plotų įtraukimu.

---

¹ Vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624) Ignalinos mieste (mažų miestų grupė) vienam gyventojui turėtų tekti ne mažiau kaip 20 m² atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų. Ignalinos miestui suteiktas kurortinės teritorijos statusas, kurortinėms teritorijoms atskirųjų želdynų ploto norma neregamentuojama (kurortuose ji yra 45 m² vienam gyventojui).

Pagal ūkininkavimo tikslus, ūkininkavimo režimą ir pagrindinę funkcinę paskirtį Ignalinos miesto miškai priskiriami rekreacinių (IIB) miškų grupei. Pagal rekreacijos pobūdį ir žmonių lankymosi intensyvumą, šie miškai išskiriami į du pogrupius – *miško parkų* (intensyvaus pritaikymo rekreaciniai miškai) ir *miesto miškų* (ekstensyvaus pritaikymo rekreaciniai miškai).

Ignalinos miesto ribose numatomi 4 miško parkai, užimantys 100,21 ha plotą (8,5% miesto aglomeracijos ploto). Miško parkuose galima didelė užsiėmimų – poilsavimo formų įvairovė: ramus pasivaikščiojimas, iškylavimas, lauko žaidimai, mokomasis lankymas, sportinis pasivaikščiojimas arba sportinis lavinimas (sveikatingumo takai), slidinėjimas žiemą ir kt. Miško parkuose, palyginus su likusiais rekreaciniais miškais, reikia daugiausiai ūkinio tvarkymo priemonių. Juose yra kuriama intensyviams poilsiui pritaikyta būdinga parkui miško sudėtis ir struktūra, tankus rekreacinės infrastruktūros tinklas, plečiantis poilsavimo galimybes bei užtikrinantis jo komfortą, formuojamos aikštelės, reginiai.

Miesto miškai išskiriami 277,84 ha plote (23,5 % miesto aglomeracijos ploto). *Miesto miškų* pagrindinė funkcinė paskirtis yra tenkinti gyventojų rekreacines, sanitarijos ir higienos reikmes, sudaryti sąlygas palankias rekreacijai, masiniams renginiams gamtoje, gryninti miestų orą, gerinti estetinį vaizdą, formuoti ir palaikyti tam tinkamus medynus. Šiuose miškuose palaikoma artima natūraliai miško struktūra. Siekiant pagerinti sąlygas poilsiui, vykdomos sanitarinių – higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės, kuriama minimali rekreacinė infrastruktūra. Ignalinos *miesto* miškuose galimas ramaus pobūdžio rekreacinis naudojimas be nakvynės ir statybinės programos.

Miškais apaugusių teritorijų tvarkymo reglamentą nustato Lietuvos Respublikos Miškų bei Saugomų teritorijų įstatymai, Gamtinio karkaso nuostatai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos. Konkrečios *rekreacinių* miškų tvarkymo priemonės turi būti numatomos miškotvarkos projektuose, o *miško parkų* - kompleksiniuose planavimo projektuose, kurie susidėtų iš miškotvarkos ir architektūrinio planavimo projektų.

Miesto teritorijos bendrojo plano rengimo lygmenyje sprendžiami žaliųjų plotų sistemos dalių teritorinio išdėstymo, ribų, kiekio, priskyrimo atitinkamai kategorijai ir funkcinio naudojimo klausimai. Detalesniam žaliųjų plotų sistemos dalių tvarkymo ir naudojimo reikalavimų suformulavimui būtina parengti specialų “žaliąjį planą” - miesto ribose esančių miškų ir atskirųjų želdynų tvarkymo, o taip pat detaliuosius ar specialiuosius teritorinio planavimo dokumentus, kur būtų sprendžiami kiekvieno konkretaus želdyno naudojimo ir tvarkymo klausimai, užtikrinant jų apsaugą ir pilnavertį funkcionavimą

Miesto bendrojo plano lygmenyje nėra sprendžiami *priklausomųjų želdynų*¹ plotų, teritorinio išdėstymo principų ir kt. klausimai. Jokiu būdu negalima sumenkinti šių želdynų, kurie yra privalomi urbanizuotų teritorijų - gyvenamųjų, visuomeninių, pramonės ir sandėliavimo objektų, komercinės paskirties ir kt. teritorijų aplinkos komponentai, reikšmės. *Priklausomieji želdynai* yra labai svarbūs siekiant gerinti aplinkos kokybę (tiek estetinę, tiek ekologinę), tenkinant visuomenės sveikos gyvensenos poreikius, palaikant teritorijos ekologinį stabilumą, sudarant galimybes formuoti įvairaus pobūdžio erdves, mažinant agresyvų pastatų poveikį ir t.t. Šie želdynai gali būti parodomi tik atskirų miesto dalių arba objektų detaliuose projektuose, o jų plotai nustatomi vadovaujantis LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 137-5624).

---

¹Priklausomasis želdynas – želdynas, esantis kito objekto žemės sklype.

Įvertinant tai, kad Ignalinos miesto teritorijoje daugelyje kitos paskirties sklypų yra išlikusių vertingų pušų ir kitų rūšių medžių (kitados čia augusių miškų palikuonys), juos būtų tikslinga paskelbti saugotiniais. Vadovaujantis LR želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80- 3215) 20 straipsnio 2 dalimi „dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus želdinius, augančius privačioje žemėje, saugotiniais skelbia savivaldybė, vadovaudamasi Aplinkos ministerijos nustatytais kriterijais“.

6. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

6. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

Strateginis Lietuvos teritorijų planavimo tikslas – įgyvendinti integruotą saugojimo politiką, kuri skatintų architektūros paveldo restauravimo ir priežiūros programas, padėtų įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką.

Ignalinos miesto bendrojo plano Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dalyje įtvirtintos nuostatos, nustatytos strateginiuose Lietuvos Respublikos planavimo dokumentuose: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, Ignalinos rajono savivaldybės bendrajame plane bei Ignalinos rajono savivaldybės strateginiame plane. Šiuose dokumentuose Ignalinos miestas priskirtas prie Kultūros paveldo reprezentacinių centrų. 2007 metais Ignalinos miesto, Strigailiščio ir Palūšės gyvenamųjų vietovių teritorijai suteiktas kurortinės teritorijos statusas.

6.1. Kultūros paveldo vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai

Registruotų kultūros vertybių apsaugą ir jų tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 153-5571). Konkretūs nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių tvarkybos ir naudojimo reikalavimai nustatomi individualiais arba tipiniais apsaugos reglamentais (jei individualūs reglamentai nustatyti), apsaugos specialiaisiais planais, strateginiais planais, tikslinėmis programomis ir tvarkomaisiais paveldosaugos darbų projektais. Kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų ribos nustatomos arba tikslinamos apsaugos specialiaisiais planais arba individualiais apsaugos reglamentais.

6.1.1. lentelė. Kultūros paveldo vertybių apsaugos lygmenys ir tikslai

Eil. Nr.	Kultūros vertybės pavadinimas	Kultūrinė vertė ir pagrindiniai duomenys	Unikalus objekto kodas	Kiti kodai	Apsaugos lygmuo	Apsaugos tikslas
1.	Ignalinos pilkapynas, vad. Švedų kapais	Archiologinė vieta. Pažintiniam naudojimui Pilkapyne yra 88 pilkapiai, nutolę vienas nuo kito per 5-30 m. Sampilai daugiausia 6-16 m. skersmens; 0,2-1,9 m aukščio. Kai kurių sampilų pagrindus juosia grioviai. Atsiradimo data: VII – XII a.	12066	A1529, AR1567	Valstybės saugomas	Saugoti moksliniam pažinimui
2.	Ignalina	Gatvių tinklas, aikštės planas Amžius: XIX a. II p.; XXa. I p.	17082	UV13	Registrinis	
3.	Kapinės	Palaidoti tarybiniai kariai	10837	IV239	Registrinis	
4.	Partizanų kapai	1989 m. Rimšės bažnyčios klebono kunigo A. Kanišausko rūpesčiu ir lėšomis bei Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Ignalinos rj. tarybos pastangomis vejos (aikštės), kurioje užkasti partizanai, viduryje pastatytas lauko akmens paminklas-plokštė (aukštis 1,3 m, plotis 1,4 m). Atsiradimo data : 1944-1953 m.	2796	L16, IP43, LA413/933	Valstybės saugomas	Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui
5.	Senosios žydų	Išlikę 100 kapų žymių. Tiksli įkūrimo data nežinoma	20570	IP2553	Registrinis	

	kapinės					
6.	Vandentiekio bokštas	Pastatytas tiesiant geležinkelį Varšuva – Sankt-Peterburgas. Atsiradimo data: XIX a. vid.	21300	IP2874	Registrinis	
7.	Senojo Daugėlišio – Ignalinos – Strūnaičio trakto dalis ir tęsinys su tiltu	Atsiradimo data XX a. pr.	2481	IP1432, LA413/931	Registrinis	
8.	Kryžius	Lietuvos žmonių 194 – 1953 m. masiniams trėmimams atminti	17269	IV1329	Registrinis	
9.	Krosnis		2296	IP1254, LA413/935	Registrinis	
10.	Krosnis (dvipusė)		2295	IP1253, LA413/934	Registrinis	
11.	Žudynių vieta ir kapas	Atsiradimo data 1947 m. liepa	21966	I15	Registrinis	

6.2. Kultūros paveldo apsaugos, tvarkybos ir naudojimo prioritetai

Prioritetinis Ignalinos miesto kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo principas – darni plėtra, kultūros gamtos paveldo apsaugos integravimas, paveldo naudojimas visuomenės reikmėms.

Siekiant veiksmingos teritorinės apsaugos, būtina visus į kultūros vertybių registrą įrašytus objektus paskelbti saugomais bei nustatyti jų reikšmingumo lygmenis ir vertingųjų savybių pobūdį. Šiuo metu valstybės saugomais objektais yra paskelbti Ignalinos pilkapynas, vad. Švedų kaipais (unikalus objekto kodas 12066) ir Partizanų kapai (unikalus objekto kodas 2796). Nei vienai iš šių vertybių nėra nustatytas reikšmingumo lygmuo ir vertingųjų savybių pobūdis.

Ignalinos mieste esantys į Kultūros vertybių registrą įtraukti nekilnojamojo kultūros paveldo objektai yra pavieniai, išskyrus centrinės miesto dalies aikštės planą ir gatvių tinklą, kur saugomu laikomas miesto centrinės dalies stačiakampis planas su linijinio plano bruožais. Tikslinga saugoti šiuos išlikusius savaimingai susiklosčiusios Ignalinos miesto erdvių struktūros elementus, riboti aukštingumą.

Ignalinos miesto esama centinės aikštės saugoma teritorija UV13 užima 19,28 ha plotą ir dalis ribų eina per esamus suformuotus individualių namų ar visuomeninių objektų kompleksų teritorijų sklypus. Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniuose siūlomas centrinės dalies teritorijos ribų keitimas. Siūloma prijungti Ryto ir Totorių gatves. Nauja nekinojamosios vertybės teritorija galėtų užimti 23,73 ha plotą. Urbanistikos paminklo UV13 esamose ribose užstatymo charakteristika ir rodikliai nustatomi pagal UV13 vertybės specialųjį planą. Ignalinos miesto urbanistinio paminklo centrinės dalies aikštės plano ir gatvių tinklo ribų patikslinimui bei veiklos jame reglamentų nustatymui reikalinga parengti jo apsaugos specialųjį planą.

Kapinės, partizanų kapai ir senosios žydų kapinės tvarkytinos išryškinant jų istorinę memorialinę vertę, etnokonfesinį savitumą ir aplinkos autentiškumą.

Saugomas vandentiekio bokštas ir jo aplinka tvarkytini išryškinant statinio istorinę vertę, konstrukcijų ir medžiagų autentiškumą, pritaikant objektą lankymui.

6.3. Kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo reglamentavimas

Ignalinos miesto nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba ir naudojimas yra reglamentuojami LR Saugomų teritorijų įstatymo ir LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Visiems saugomų kultūros paveldo objektų sklypams ar jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatoma konservacinė (saugojimo) paskirtis (LR Nekilnojamojo paveldo apsaugos įstatymas, 11 str. 5 dalis, Žin., 2004, Nr. 153-5571). Jei kultūros paveldo objektams ir teritorijoms nustatomas autentiškos paskirties ar tausojamo naudojimo režimas, konservacinė paskirtis gali būti nustatoma ne kaip pagrindinė, o kaip papildoma.

Individualūs apsaugos reglamentai sudaromi ir išduodami kultūros paveldo objektų valdytojams per 20 darbo dienų nuo valdytojų raštiškų prašymų gavimo dienos Kultūros paveldo departamente ar Savivaldybės paveldosaugos padalinyje.

Nustačius, kad būtina skubiai tvarkyti objektus, kurie yra įtraukti į Kultūros vertybių registrą, tačiau saugomais nepaskelbti, Ignalinos rajono savivaldybė turi priimti sprendimą inicijuoti jų skelbimą saugomais. Nepaskelbus kultūros paveldo objekto saugomu, nesudarius saugojimo sutarties su jo valdytoju, neskiriant lėšų tvarkymui, gali būti žymiai sumenkintos objekto vertingosios savybės.

Rengiant Ignalinos istorinio centro specialųjį apsaugos planą (arba individualų jo apsaugos reglamentą), būtina patikrinti, kad atskiruose miesto sklypuose planuojama statyba, apimtimi ar išraiška nenustelbtų kultūros paveldo objektų ir netrukdytų juos apžvelgti. Specialiuoju planu nustatyti konkretūs statybos apribojimai laikomi integralia teritorijos bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos reikalavimų dalimi.

Rengiant kitų lygmenų Ignalinos miesto teritorijų planavimo projektus tikslinga siekti, kad būtų išsaugotas ir stiprinamas miesto istorinio centro vizualinis dominavimas perspektyviniuose miesto vaizduose ir siluetuose, išlaikytas kraštovaizdžio vaizdingumas. Siekti, kad kultūros vertybių apsauga būtų integruota su gamtos paveldo apsauga, kad tinkama teritorijų plėtros finansinių išteklių dalis būtų skiriama išryškinti ir stiprinti Ignalinos miesto centro istorinio ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo vertingąsias savybes.

6.4. Kultūros paveldo naudojimo turizmui gairės

Kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra yra vienas pagrindinių kultūros paveldo viešojo naudojimo būdų. Kultūrinio turizmo plėtojimas, apimantis atitinkamų planų rengimą bei reikalingos infrastruktūros užtikrinimą, taip pat ir kraštovaizdžio kultūrinių vertybių išsaugojimo yra vieni pagrindinių Lietuvos teritorinės plėtros tikslų. (Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, I skyrius, 2 str., 33 dalis).

Išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą bei didinti jo patrauklumą turizmo tikslais – vienas prioritetinių Ignalinos rajono plėtros uždavinių (Ignalinos rajono strateginis plėtros planas 2007-2013 metams, uždavinys 1.1.1.8). Plėtojant Ignalinos miestą siekiama išsaugoti ir stiprinti jo istoriniam centrui būdingą urbanistinę vertę, kitiems kultūros paveldo objektams būdingą

archeologinę, memorialinę ir kraštovaizdinę vertę sudarant kuo palankesnes sąlygas visuomenei kultūros vertybes pažinti, lankyti bei pritaikyti viešosioms reikmėms.

Kultūriniam ir pažintiniam turizmui rekomenduojama pirmaeiliai pritaikyti Ignalinos miesto istorinį centrą, Ignalinos pilkapyną, Partizanų kapus. Per šias teritorijas numatyti dviračių ir pėsčiųjų takai.

Rekomenduojama skatinti su kultūrinio ir pažintinio turizmo plėtra bei kultūros paveldo tvarkyba susijusias veiklas ir tradicinius amatus. Plačiau įtraukti miesto bendruomenę į kultūros paveldo apsaugos planavimą ir jos įgyvendinimą. Rekomenduojama numatyti priemones, reikalingas stiprinti vietos gyventojų kultūrinio tapatumo ir pasididžiavimo gyvenamąja aplinka nuostatas.

Gamtos ir kultūros paveldo vertybių panaudojimas rekreacijai, jų atskleidimas, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, vandens turizmo trasas, apžvalgos aikštes, poilsia vietas prie vandens telkinių, jų suvokimas, kaip ekonominės gerovės šaltinio, skatins vietos gyventojus tausoti šias vertybes, domėtis jomis. Tai rimta prielaida vietovės charakterio, jos identiteto išsaugojimui ateities kartoms.

6.5. Apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos monitoringo principai

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdomi pagal nekilnojamojo kultūros paveldo stebėsenos taisykles (Žin., 2005, Nr. 86-3242).

Bendrojo plano stebėsenos (monitoringo) metu:

- rengiama Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- analizuojama teritorijų planavimo dokumentų banke sukaupta informacija;
- formuojant savivaldybės biudžetą teikiami pasiūlymai dėl Bendrojo plano
- sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi miestų ir miestelių ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų
- sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir kiti aplinkos
- kokybę lemiantys faktoriai.

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą) turi būti vykdomi pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal objektų tipologiją, jų būklę, teisinę priklausomybę. Monitoringo rezultatai: stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, duomenų apibendrinimas ir prognozavimas, turi būti teikiami už kultūros paveldo vertybių apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms. Stebėsenos rezultatai turi būti naudojami rengiant kitų lygmenų Ignalinos miesto istorinio centro (UV13) teritorijos planavimo ir kultūros paveldo objektų tvarkybos dokumentus.

7. REKREACIJA IR TURIZMAS

7. REKREACIJA IR TURIZMAS

7.1. Rekreacijos ir turizmo plėtojimo nuostatos

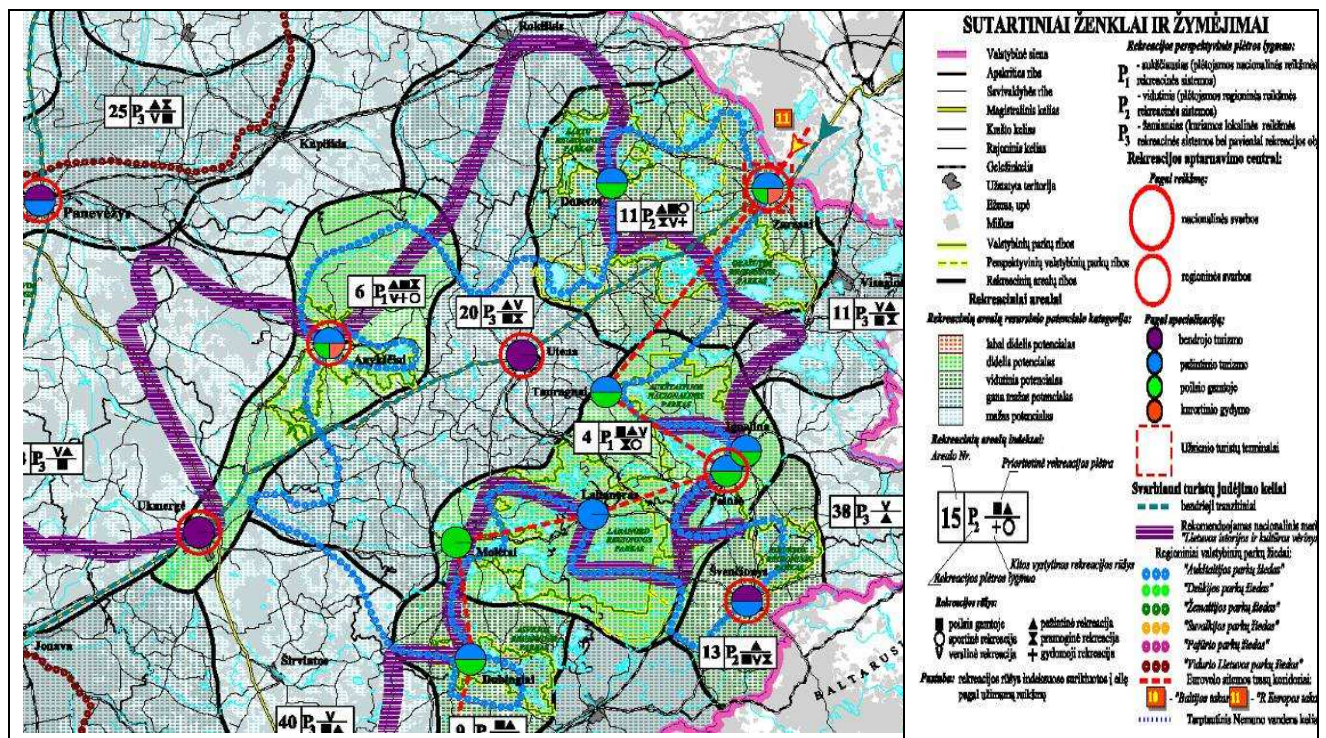
Ignalinos miestui tenka didelis vaidmuo plėtojant rekreaciją ir turizmą Ignalinos regione.

Ignalinos miesto ir jo plėtos rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimo kryptys bei tvarkymas remiasi šių pagrindinių veiksmų priklausomybe:

- gamtinės aplinkos išteklių turtingumo,
- kultūros paveldo turtingumo,
- esamo rekreacinės infrastruktūros lygio,
- vietos gyventojų ekonominių galimybių,
- aplinkos sveikumo,
- aplinkos ekologinio atsparumo,
- socialinės aplinkos saugumo,
- rekreacinio aptarnavimo tradicijų.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą Ignalinos miestas patenka į Ignalinos-Molėtų rekreacinį arealą, kurio rekreacinis potencialas yra įvertintas kaip didelis, todėl ypatingai svarbią reikšmę miesto ekonominiam vystymuisi turi turizmo ir rekreacijos sritis. Todėl vienas iš svarbiausių Ignalinos miesto plėtos uždavinių yra sudaryti sąlygas miestui tapti vienu iš Lietuvos kurortų, pasižyminčiu aukštu gyvenimo lygiu ir kokybe, savita gamtine ir kultūrine aplinka, siūlančia kokybiškas gydymo bei sveikatos atstatymo, turizmo ir poilsio paslaugas, ištikus metus pritraukiančiu gausius lankytojų srautus.

LR bendrojo plano sprendiniuose, pagal rekreacinio vystymo specializaciją Ignalinos miestas išskirtas kaip pažintinio turizmo ir poilsio gamtoje rekreacinis centras. Rekreacijos plėtojimas sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su Ignalinos miesto gamtinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis, padeda tenkinti gyventojų poreikius poilsiui.

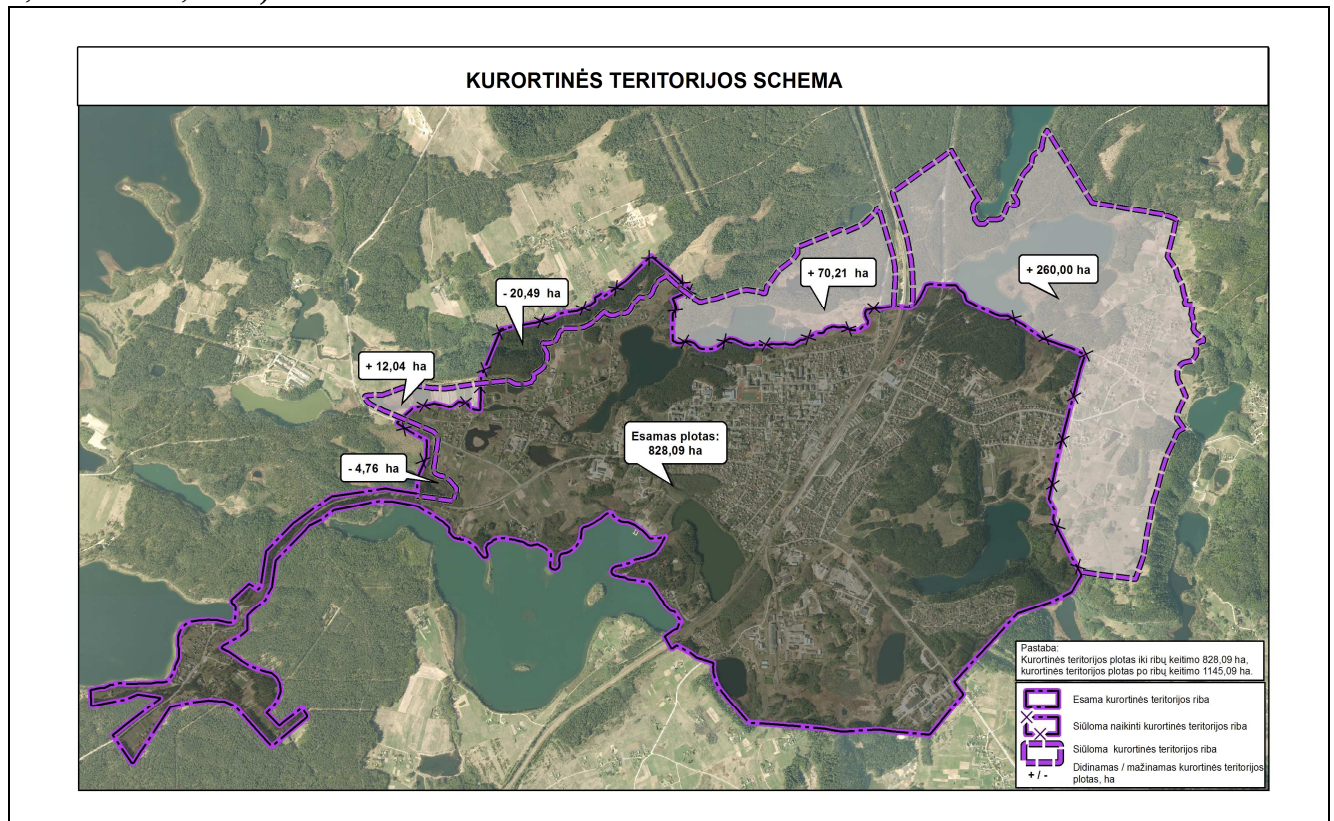

Svarbiausi miesto raidos uždaviniai, vystant Ignalinos miestą, kaip rekreacinę ir kurortinę teritoriją:

- plėsti gamtinėje aplinkoje rekreacijos specializuotų teritorijų tinklą ir vystyti infrastruktūrą;
- intensyvuoti turizmo, ypač pažintinio ir kultūrinio, plėtrą ir stiprinti jo potencialą;
- vystyti turizmo, poilsio ir pramogų centrus;
- gerinti veikiančių rekreacijos objektų: kultūros centrų, sporto ir pramogų centrų, sveikatingumo kompleksų, kt. gerbūvį;
- vystyti maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų, tame tarpe motelių ir kempingų, tinklą;
- sudaryti prielaidas pažinti miesto gamtinei bei kultūros paveldo įvairovei, eksponuoti svarbiausias jos vertybes;
- užtikrinti gamtinių ir kultūrinių rekreacinių išteklių naudojimo ir apsaugos efektyvumą ir optimalumą;
- demonstruoti saugomo gamtos ir kultūros paveldo apsaugos ir tvarkymo būdus.

7.2. Kurortinė teritorija

2007 m. liepos 4 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 688 „Dėl kurortinės teritorijos statuso suteikimo Ignalinos miesto, Strigailišio ir Palūšės kaimų dalių teritorijai“ (Žin., 2007, Nr. 78-3136) buvo nustatytos kurortinės teritorijos ribos, kurias bendrojo plano sprendiniuose siūloma optimizuoti. Vyriausybės nutarimu patvirtintą kurortinės teritorijos 828 ha plotą siūloma išplėsti iki 1145ha. Kaip neatsiejamos vieningos rekreacinės sistemos dalys į kurortinės teritorijos ribas integruojami numatomi miško parkas ir miesto miškai šiaurinėje Ignalinos pusėje (+ 70,21 ha), Girminių ir Poviliškės kaimų dalys (+260 ha), Strigailišio kaimo dalis (12,04 ha). Kurortinės teritorijos riba sutapatinama su siūloma miesto administracine ir Aukštaitijos nacionalinio parko ribomis, todėl dvi teritorijos Strigailišio teritorijoje išjungiamos iš kurortinės teritorijos ribų (- 4,76 ha ir -20,49 ha).

7.3. Rekreacinės teritorijos ir infrastruktūra

7.3.1. Rekreacinės teritorijos

Gamtinės aplinkos turtingumas, kraštovaizdžio vaizdingumas, rekreacinėms reikmėms tinkamas kultūros paveldas, palankios klimatinės sąlygos, didelis akvatorių tankis, aplinkos ekologinis atsparumas, esamas rekreacinės ir turizmo infrastruktūros išvystymo lygis bei rekreacinio aptarnavimo tradicijos sudaro prielaidas absoliučiai visų rekreacijos ir turizmo formų ir krypčių plėtojimui Ignalinos rajono savivaldybėje, o įvertinant Ignalinos miesto lokalizaciją Aukštaitijos nacionalinio parko labai didelio resursinio potencialo areale miestą plėtoti kaip regioninio lygmens rekreacijos aptarnavimo centrą.

Ignalinos teritorijoje pagal turizmo ir rekreacijos plėtojimo tipą išskiriami 5 tipai:

- sportinis turizmas ir rekreacija (**S**), kurie prioritetiškai plėtotini ež. Žaliasiai ir ež. Ilgis prieigose rytinėje Ignalinos dalyje, Girminių ir Poviliškės teritorijose;
- pramoginis turizmas ir rekreacija (**R**), kurie plėtotini visose rekreacinio prioriteto teritorijose;
- gydomasis turizmas ir rekreacija (**K**), kurie plėtotini visuomeninių teritorijų funkcinio prioriteto teritorijoje prie ež. Palaukinis ir teritorijoje tarp Turistų gatvės ir ež. Gavys;
- poilsinis turizmas ir rekreacija (**P**), kurie plėtotini beveik visose rekreacinio prioriteto teritorijose;
- pažintinis turizmas ir rekreacija (**T**), kurie plėtotini lankytinų ir atraktyvių objektų teritorijoje prie ež. Gavys, Paplovinis ir Ilgis.

7.3.1. lentelė. Rekreacijos aptarnavimo centrai kurortinėje teritorijoje

Rekreacijos aptarnavimo centras	Rekreacijos aptarnavimo centro lygmuo	K- Gydomasis turizmas ir rekreacija, proc.	S- Sportinis turizmas ir rekreacija, proc.	T - Pažintinis turizmas ir rekreacija, proc.	R- Pramoginis turizmas ir rekreacija, proc.	P- Poilsinis turizmas ir rekreacija, proc.
Kurortinė teritorija						
Ignalina	regioninis	10	30	20	20	20
Palūšė	regioninis	-	10	20	10	60
Strigailiškis	regioninis	-	-	10	50	40
Girminiai - Poviliškė	regioninis	-	10	20	30	40

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniuose numatoma daugiafunkcinių teritorijų plėtra, kuriose, priklausomai nuo rekreacinių išteklių potencialo, galimas ir rekreacinių teritorijų vystymas. Ilgalaikio ir trumpalaikio poilsio objektų rekreacinės teritorijos sudarys vieningą rekreacinių teritorijų sistemą, kurios formavimui skiriama apie 78 ha Ignalinos teritorijos (7%).

Priklausomai nuo rekreacinių arealų potencialo ir plėtojimo galimybių pagal panaudojimo intensyvumą išskiriamos:

- ilgalaikio poilsio mažo užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos, kuriose galima iki 2 aukštų 8,5 m aukščio ilgalaikio poilsio rekreacinių objektų statyba. Iki 20 proc. teritorijos gali būti skiriama vienbučio / dvibučio gyvenamojo užstatymo formavimui;
- ilgalaikio poilsio vidutinio užstatymo intensyvumo rekreacinės teritorijos, kuriose galima iki 3 aukštų 12 m aukščio ilgalaikio poilsio rekreacinių objektų statyba;

- trumpalaikio poilsio rekreacinės teritorijos, kuriose įrengiamos stovyklavietės, poilsiavietės ir paplūdimiai. Kapitalinių statinių statyba negalima.

Rekreacinės funkcijos plėtojimas siūlomos šiose funkcinėse zonose:

- visuomenių kompleksų ir kompleksų teritorijose (uV);
- trumpalaikio poilsio objektų rekreacinės teritorijose (nR1);
- ilgalaikio poilsio objektų rekreacinės teritorijose (uR1 ir uR2);
- rekreacinės paskirties želdynuose - parkuose, skveruose, žaliosiose jungtyse ir aktyviai rekreacijai skirtose teritorijose;
- rekreaciniuose miškuose, kur numatytas teritorijos naudojimas ekstensyviai rekreacijai, kuriant minimalią rekreacinės infrastruktūros sistemą, išskyrus planuojamus rekreacinius objektus, pažymėtus pagrindiniame ir rekreacinių teritorijų plėtos brėžiniuose, išlaikant ir saugant esamą natūralų kraštovaizdžio pobūdį;
- agrarinėse rekreacinėse teritorijose (nZ4);
- sodininkų bendrijų teritorijose (uS)
- vandenų teritorijose.

7.3.2. Rekreacinė ir turizmo infrastruktūra

Esamų ir naujai planuojamų rekreacinių teritorijų galimybė panaudoti rekreacijai ir turizmui labai priklauso nuo jų rekreacinės aplinkos kokybės esminio pagerinimo. Turistų srautams suaktyvinti ir tinkamai paskirstyti Ignalinos mieste, reikia plėtoti itin plataus spektro rekreacines paslaugas, sukurti puikios kokybės paslaugas teikiančią turistų aptarnavimo infrastruktūrą, galinčią aptarnauti miesto gyventojus ir turistus.

Rekreacinėms teritorijoms priskiriamos teritorijos, pasižyminčios ne tik rekreaciniais ištekliais, bet ir teritorijos, turinčios turizmo paslaugų arba poilsio infrastruktūrą (rekreacinę infrastruktūrą).

Rekreacinė infrastruktūra – tai poilsio veiklai organizuoti reikalingi viešosios turizmo infrastruktūros ir kiti rekreacijos aptarnavimo objektai.

Turizmo paslaugų infrastruktūra – tai turizmo paslaugoms teikti reikalingi objektai. Turizmo paslaugų infrastruktūra yra svarbi siekiant pritraukti miesto lankytojus ir gerai išnaudoti kurortologinius, kultūrinius ir gamtinius išteklius. Turizmo paslaugos skirstomos į pagrindines ir papildomas. Pagrindinės turizmo paslaugos Ignalinos mieste yra žiemos sporto, apgyvendinimo, maitinimo, pramogų ir turizmo informacijos paslaugos. Papildomos turizmo paslaugos galėtų būti – kelionės organizavimo paslaugos, transporto, žvejybos, grybavimo, kultūrinių renginių, konferencijų ir kt. turizmo paslaugos.

Turizmo ir rekreacijos takai

Sudėtinė rekreacinės infrastruktūros dalis yra turizmo trasos – automobilių, dviračių, riedučių ir pėsčiųjų bei vandens turizmo trasos. Pro Ignalinos miestą praeina šios turistų judėjimo trasos:

- Nacionalinis autoturizmo maršrutas „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“;
- Regioninė dviračių turizmo trasa „Aukštaitijos parkų žiedas“.

Ignalinos miesto bendrojo plano sprendiniuose planuojamoje teritorijoje numatytas pagrindinių dviračių ir pėsčiųjų trasų tinklas, jungiantis pagrindinius miesto traukos (rekreacinės, turizmo

infrastruktūros ir kt.) objektus bei sudarantis darnią miesto planuojamų ir anksčiau aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose numatytų dviračių trasų sistemą.

Esamą riedučių trasą numatyta plėsti Ignalinos miesto rytinėje dalyje ir Ažūšilės regioninio parko teritorijoje.

Pramoginio geležinkelio trasa sujungs Ignalinos geležinkelio stotį su Palūše.

7.3.3. Vandens akvatorijos

Didelis vaidmuo rekreacinės infrastruktūros plėtojime skiriamas vandens akvatorijoms.

Vandens telkiniai – ežerai, tvenkiniai ir upės yra vieni iš svarbiausių gamtinės aplinkos veiksnių rekreacijoje. Su vandens telkiniais susijusios įvairios rekreacijos formos: stacionarus poilsavimas, stovyklavimas, maudimasis, irstimasis valtimis, vandens turizmas, žvejyba, buriavimas ir kt.. Vandens telkinių technologinis potencialas masiniam poilsavimui apibūdinamas pagal dydį (plotą, vandeningumą, konfiguraciją) ir pakrantės bei atabrado pobūdį (tinkamumą maudyklėms).

Ignalinos miestas yra įsikūręs rekreacijai patrauklių ežerų koncentracijos arealo (Ignalinos – Kaltanėnų ežeryno) pietrytinėje dalyje, todėl šių išteklių trūkumo tikrai „nejaučia“. Vien mieste ir artimoje aplinkoje priskaičiuojama 15 didesnių ar mažesnių ežerų, kurie gana glaudžiu ratu juosia Ignaliną (plačiau teksto skyriuje 6.1.5). Tiesa, ne visi čia esantys ežerai pasižymi aukštu rekreaciniu potencialu (dėl mažo ploto, pakrančių ir atabrado pobūdžio, uždumblėjimo ir kt.).

Iš minėtos gausios ežerų grupės, kaip tinkamiausius rekreacijai reikėtų išskirti ežerus: *Gavys*, *Žaliasiai*, *Ilgis*. Pagal technologinį potencialą poilsavimui aukščiausiai vertinamas *Gavio* ežeras, dar vadinamas *Auksiniu*. Jis yra Ignalinos pietvakariniame pakraštyje. Plotas 124,3 ha, ilgis 1,9 km, didžiausias plotis 1,2 km, didžiausias gylis 39 m, kranto linijos ilgis 7,6 km. Krantai neaukšti, šiaurinėje dalyje yra pusiasalių, įlankų, 3 salos (iš viso 2,3 ha). Didumą dugno dengia sapropelis, kitur – dumblas. Atabradas siauras, daugiausiai smėlingas. *Žaliasiai* yra Ignalinos pietrytiniame pakraštyje. Plotas 16 ha, ilgis 0,8 km, didžiausias plotis 0,3 km. Krantai daugiausiai aukšti, miškingi. *Ilgis* yra šiaurės rytiniame pakraštyje. Plotas 31,3 ha, ilgis 1,3 km, didžiausias plotis 0,5 km. Krantai aukšti, miškingi.

Ignalinos miesto ribose yra du visuomenės reikmėms pritaikyti paplūdimiai: šiaurės rytiniame *Gavio* ežero krante bei šiaurės vakariniame ež. *Žaliasiai* krante. *Ilgio* ežero paplūdimys, kuriuo naudojasi ignaliniečiai, yra jau už miesto ribų (Rimšės sen.).

Šiauriniame Ignalinos miesto pakraštyje esantys *Paplovinio* (11,3 ha) ir *Palaukinio* (13,5 ha) ežerai poilsavimui tinkami mažiau, tačiau yra svarbūs erdviniai kraštovaizdžio formantai bei rekreacinės aplinkos elementai. Vasarą *Paplovinio* ežere trykšta 11m aukščio fontanas. Tiltas per ežerą Ignaliną jungia su pamėgtu pasivaikščiojimo taku, vingiuojančiu paežere per pušyną. Pietinėje ežero pakrantėje yra 5 m aukščio Ignalinos vardo atsiradimą simbolizuojanti ąžuolinė skulptūra Ignui ir Linai.

Įvertinant aukščiau pristatytus ypatumus bendrojo plano sprendiniuose naudojimo būdas – *rekreaciniai vandens telkiniai* nustatomas 6 ežerams. Rekreaciniai vandens telkiniai naudojami plaukiojimo priemonėms, mėgėjiškai žūklei, vandens sportui, poilsui, turizmui.

Ignalinos - Kaltanėnų ežerynas su gausybe įvairaus dydžio ežerų ir ežerėlių bei juos jungiančių upelių ar protakų išsiskiria puikiomis sąlygomis vandens turizmo vystymui. Ignalinos rajono savivaldybės turizmo informacijos centro, Aukštaitijos nacionalinio parko tinklalapiuose teikiama informacija apie galimus įvairaus ilgio ir sudėtingumo vandens turizmo maršrutus, lankytinus objektus. Ignalinos mieste esantys ežerai nepatenka į siūlomus vandens turizmo maršrutus. Artimiausias punktas, kur prasideda ar baigiasi vandens turizmo maršrutai yra Palūšė (*Lūšių ežeras*).

8. SOCIALINĖ INFRASTRUKTŪRA

8. SOCIALINĖ INFRASTRUKTŪRA

8.1. Gyvenamųjų teritorijų plėtros strategija

Gyvenamosios teritorijos yra esminis veiksnys formuojant miesto struktūros modelį iki 2030 metų, numatant visapusiškos miesto plėtros strategiją. Į Ignalinos miestą siekiant pritraukti jaunos, darbingus žmones, suteikiant galimybę įsigyti kokybišką būstą mieste, turi būti skirtas nuolatinis dėmesys esamų gyvenamųjų teritorijų atnaujinimui bei naujų gyvenamųjų teritorijų plėtrai, gyvenimo kokybės gerinimui.

Gyvenamoji teritorija – tai teritorija, kurioje dominuoja gyvenamoji veikla, kartu su jai aptarnauti reikalinga socialine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Pagal užstatymo intensyvumą, aukštingumą bei morfologiją ši teritorija diferencijuojama į vidutinio užstatymo intensyvumo, mažo užstatymo intensyvumo ir ekstensyvaus užstatymo teritoriją. Gyvenamajai teritorijai taip pat priskiriamos esamos sodininkų bendrijų teritorijos, kuriuose žemės ūkio paskirties žemę numatoma konvertuoti į kitą paskirtį, gyvenamąsias teritorijas.

Bendrojo plano sprendiniai iki 2030 metų numato daugiafunkcinių gyvenamųjų teritorijų plėtrą. Būstų plėtra planuojama šiose funkcinėse zonose:

- *Miesto centras.* Būsto plėtra galima atnaujinant esamą, atkuriant buvusį užstatymą, vykdant konversiją, kai pertvarkomos ir pritaikomos gyvenamai statybai kitos funkcinio naudojimo teritorijos, suteikiant naują gyvenimo ir aplinkos kokybę;
- *Mišrios vidutinio užstatymo intensyvumo teritorijos.* Būsto plėtra galima intensyvinant silpnai apkrautas, nepilnai integruotas į miesto struktūrą esamas gyvenamąsias teritorijas. Teritorijų intensyvinimo priemonės galima naudoti tik įvertinus teritorijų fizines galimybes daugiafunkciniam pritaikymui darnios plėtros požiūriu;
- *Gyvenamosios teritorijos.* Esamose urbanizuotose teritorijose būsto plėtra galima numačius esamų gyvenamųjų namų ir gyvenamosios aplinkos atnaujinimui strategiją;
- *palaiptui atnaujinant bei gerinant būsto kokybę ir gyvenamąją aplinką.* Šis procesas tiesiogiai įtakoja darniosios plėtros įgyvendinimo principą, bet nereikalauja naujų teritorijų plėtros;
- *būsto plėtra galima intensyvinant silpnai apkrautas, nepilnai integruotas į miesto struktūrą esamas gyvenamąsias teritorijas.* Teritorijų intensyvinimo priemonės galima naudoti tik įvertinus teritorijų fizines galimybes daugiafunkciniam pritaikymui darniosios plėtros požiūriu;
- *Naujų gyvenamųjų teritorijų plėtra.* Užstatant planuojamas naujas gyvenamąsias miesto plėtros teritorijas, numatoma kompleksinė plėtra, pastatant prekybos, aptarnavimo ir paslaugų, socialinės, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektus, įrengiant atskiruosius želdynus, užtikrinant gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas gyventojams. Naujai užstatomomis teritorijomis laikomos visai naujos plėtros teritorijos ir suplanuotos, bet nebaigtos ar nepradėtos užstatyti teritorijos.
- *Sodininkų bendrijų teritorijos.* Šios teritorijos konvertuojamos į mažo užstatymo intensyvumo gyvenamąsias teritorijas. Būsto plėtra suteikiant naują gyvenimo ir aplinkos kokybę.
- *Teritorijos visuomenės poreikiams, specializuotos ir kompleksų teritorijos.* Vienbučiai gyvenamieji namai gali būti statomi esamose namų valdose, kurios neskaidomos.

Vienbučiai gyvenamieji namai gali būti statomi ir kitose funkcinėse zonose, jei tai neprieštarauja susiklosčiusiems užstatymo principams. Neurbanizuojamose teritorijose būsto plėtra galima tik esamose namų valdose, kurios neskaidomos, nustatytas maksimalus užstatymo intensyvumas yra 0,2.

Numatomoms modernizuoti gyvenamosioms teritorijoms turi būti parengti kompleksiniai atnaujinimo (modernizavimo) planai.

Sprendiniuose numatyta ir nauja gyvenamųjų teritorijų plėtra už esamų administracinių miesto ribų. Užstatant naujas gyvenamąsias miesto plėtros teritorijas, numatoma kompleksinė plėtra, pastatant prekybos, aptarnavimo ir paslaugų, socialinės, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros objektus, įrengiant atskirus želdynus, užtikrinant gyvenimo, darbo ir poilsio sąlygas gyventojams.

Planuojant gyvenamąsias teritorijas numatoma:

- Būsto plėtrai pirmiausia įsisavinti vidinius teritorinius rezervus, panaudojant jau esamą miesto infrastruktūrą;
- Siekti gyvenamųjų rajonų darniosios plėtros taikant policentriškumo ir polifunkciškumo (mišrios žemėnaudos) planavimo principus;
- Gyvenamųjų teritorijų socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo įgyvendinimus;
- Modernizuojant ir atnaujinant esamus gyvenamuosius rajonus, gerinti būsto ir aplinkos kokybę;
- Verslui, vystančiam ir plėtojančiam būstą, sudaryti palankią investicinę aplinką;
- Saugoti miesto savitumą (gamtos ir kultūros paveldą) bei gerinti miesto gyvenamųjų teritorijų urbanistinį – architektūrinį įvaizdį.

8.2. Gyventojų skaičiaus kaitos prognozė

Atsižvelgiant į tai, kad žmonių populiacija yra veikiamą įvairių socialinių, globalinių gamtinių ir kitų veiksnių ir žinant, kad jų poveikio žmogaus elgsenai matematiškai aprašyti neįmanoma, prognozuojant gyventojų skaičiaus kitimą, naudotasi empirinėmis prielaidomis.

Statistikos departamento duomenimis Ignalinos miesto teritorijoje 2010 m. pradžioje gyveno 5948 gyventojai. Gyventojų skaičius pastaraisiais metais mažėja. Imant Ignalinos miestą ir jo plėtros zonas išlieka ta pati mažėjimo tendencija – gyventojų prieaugis yra neigiamas (2008 m. gyveno 6729 gyv., 2010 m. gyveno 6418 gyv.).

Sprendinių konkretizavimo stadija remiasi plėtros koncepcijos variantu, taikant koncepcijoje pateikiamas labiausiai tikėtinas prognozes. Sprendinių konkretizavimo stadijoje pateikiami teritorijos vystymo sprendiniai 2010-2020 metų periodu.

Dinamiškas gyventojų skaičiaus kitimas akivaizdžiai parodo, kad per pastaruosius 10 metų, Ignalinos gyventojų skaičius pradėjo reikšmingai mažėti. Nors 2001-2006 m. pastebimas mažėjimo tempo stabilizavimasis, tačiau nuo 2006 m. mažėjimo tendencija tęsiasi.

Pagal pesimistinį koncepcijos scenarijų galima matyti, kad gyventojų prieaugis bus akivaizdžiai neigiamas ir sieks pusę dabartinio lygio, o tai reiškia -1,2 proc. per metus. Šio scenarijaus pasekoje 2020 m. planuojamoje Ignalinos miesto teritorijoje gyvens 5618 gyv. Pesimistinio scenarijaus prognozė laikoma teoriniu įverčiu, nes pastovi gyventojų mažėjimo tendencija reikštų visišką išnykimą per atitinkamą periodą.

Atsižvelgiant į pasaulinės krizės vystymosi chronologiją, prognozuojama bent penkerių metų ekonomikos recesija. Kadangi Lietuvos ūkis yra neatsiejamas nuo pasaulio ekonomikos, prognozuojamas pesimistinis periodas turėtų tolygiai atsispindėti ir mūsų valstybėje. Pagal labiausiai tikėtiną scenarijų kasmetinis gyventojų skaičiaus mažėjimas iki 2016 m. turėtų būti 1.1 proc. Prognozuojant sunkmečio pabaigą Lietuvoje, kai ekonomikos rodikliai pradės gerėti, tikėtinas nežymus 0,3 proc. metinis gyventojų skaičiaus augimas. Remiantis labiausiai tikėtinu scenarijumi, 2020 m. Ignalinoje gyvens apie 5913 gyventojų.

Kiek įmanoma didžiausią gyventojų skaičiaus augimą prognozuoja optimistinis scenarijus. Gyventojų skaičiaus dinamika šiuo atveju palaipsniškai gerėtų kasmet. Nežymus 0,3 proc. metinis gyventojų skaičiaus augimas leistų 2020 m. kreivei pasiekti 6433 gyv. skaičių.

Siekiant tinkamai identifikuoti švietimo, asmens sveikatos priežiūros, socialinės ir kultūrinės ir prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymo poreikius bei miesto poreikį teritorinei plėtrai, iš bendro gyventojų skaičiaus kaitos scenariinės prognozės, sekančiuose skyriuose pateikiami konkretūs švietimo, mokslo, asmens sveikatos priežiūros, socialinės, kultūrinės ir prekybos infrastruktūros tinklo miesto teritorijoje vystymo ir naujų teritorijų poreikio sprendiniai.

8.3. Būsto plėtros prognozė

Būsto plėtros prognozė 2010-2020 metų periodui pateikiama remiantis koncepcijos pateiktu optimistiniu gyventojų skaičiaus kaitos ir gyvenamojo fondo sąlygų gerėjimo variantu. Prognozė pateikiama vienu variantu, nurodant būsto plėtros ir teritorinio poreikio plėtrai intervalą, kadangi nagrinėjamu periodu gali skirtingai reikštis socialinės bei ekonominės prielaidos.

Rengiant prognozę buvo susidurta su duomenų trūkumu, todėl Ignalinos miesto ir jo plėtros teritorijos gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas buvo numatytas apytiksliai apskaičiuojant naudingą gyvenamąjį plotą pagal turimus būsto tipo ir vidutinius būsto ploto, atsižvelgiant į tipą, duomenis.

Vienas iš pagrindinių kintamųjų būsto plėtros poreikio prognozės periodu yra gyventojų skaičiaus kaita. Nemažiau svarbus ir kitas kintamasis – gyvenamojo fondo sąlygų gerėjimas, išreiškiamas vienam gyventojui tenkančiu naudinguoju gyvenamuoju fondu, Ignalinos mieste ir plėtros zonoje apytiksliai sudarančiu 179,0 tūkst. kv. m. Vienam gyventojui 2011 m. nustatytas tenkantis naudingasis gyvenamasis plotas yra 28,5 kv. m.

8.3.1. lentelė. Prognozuojamas gyvenamojo fondo poreikis Ignalinos mieste, įskaitant miesto plėtros zoną, iki 2020 m.

	Optimistinis variantas
Gyventojų skaičius, 2011 m. (tūkst. gyv.)	6263
Bendras naudingas gyvenamasis fondas, 2009 m. (tūkst. m ²)	179,0
Vienam gyventojui tenkantis naudingas gyvenamasis plotas, 2011 m. (m ²)	28,5
Prognozuojamas gyventojų skaičius, 2020 m. (tūkst. gyv.)	6433
Papildomas gyvenamojo fondo prieaugis dėl gyventojų skaičiaus padidėjimo (tūkst. m ²), 2020 m.	5,4
Gyvenamojo fondo prieaugis dėl gyvenimo sąlygų gerėjimo (tūkst. m ²), 2020 m.	18,9

Prognozuojamas naudingas gyvenamasis fondas, 2020 m. (tūkst. m ²)	203,3
Prognozuojamas vienam gyventojui teksiantis naudingas gyvenamasis plotas, 2020 m. (m ²)	31,6

Optimistiniu variantu galima prognozuoti, kad 2020 m. siekiant Europos Sąjungos miestų 2007 metų gyvenamojo fondo rodiklį Ignalinos kurortiniame mieste ir miesto plėtros zonoje teks apie 31,6 bendro naudingo gyvenamojo ploto vienam gyventojui. Šiuo analizuojamu variantu gyvenamasis fondas sudarys 203,3 tūkst. m² (vidutinis metinis gyvenamojo ploto augimas 10 metų periodu sudarys 2,43 tūkst. m²).

8.4. Paslaugų infrastruktūros poreikio prognozė

Paslaugų infrastruktūros pagal tipą poreikio prognozės labiausiai įtakoja gyventojų sudėties pagal amžių rodikliai. Nors Ignalinos miesto gimstamumas analizuojant Statistikos departamento 2006–2009 m. duomenis padidėjo 1,3 karto, tačiau natūralus prieaugis vis tiek įgijęs neigiamas reikšmės dėl mirtingumo rodiklį. Panaši situacija susiklosčiusi ir Ignalinos miesto plėtros zonoje.

Paslaugų infrastruktūra apima švietimo, sveikatos priežiūros, socialines, kultūros administracines įstaigas, mažmenines prekybos, maitinimo, pramonines, aktyvaus poilsio, apgyvendinimo ir kitas paslaugas, teikiamas Ignalinos mieste ir numatytoje plėtros zonoje. Paslaugų infrastruktūra pritaikoma ne tik miesto ir aplinkinių teritorijų gyventojams, bet ir iš toliau atvykstančiųjų lankytojų ir turistų spektrui.

Optimistiniu variantu prognozuojama, kad Ignalinos miesto prognozuojamas gyventojų skaičius 2020 metais 6106. Kaip ir iki šiol Ignalinos miesto kurortinės teritorijos ir plėtros zonos paslaugų infrastruktūra naudosis ir dalis aplinkinių rajono teritorijų gyventojų, todėl prognozuojamas paslaugų infrastruktūros klientų skaičius 6300–6500 miesto ir aplinkinių teritorijų gyventojų. Ignalina, turinti kurortinės teritorijos statusą, itin daug svečių iš aplinkinių Lietuvos miestų sulaukia žiemą, kai pradeda veikti slidinėjimo trasos, todėl labai svarbus tanpa maitinimo, apgyvendinimo ir kitų paslaugų teikimas.

Kadangi paslaugų infrastruktūros pagal tipą poreikį įtakoja gyventojų sudėties pagal amžių rodikliai, prognozuojama, kad gimstamumas (atsižvelgiant į visos šalies prognozes ir Ignalinos rajone gimstamumo situaciją) Ignalinos mieste, miesto plėtros teritorijoje išliks toks pats arba nežymiai sumažės. Tuo remiantis daroma prielaida, kad švietimo įstaigų poreikis išliks nepakitęs.

Plėtojant Ignalinos miestą, dėl atsiradusių atstumų ir poreikių numatoma:

- Bėčiūnų plėtros teritorijoje formuoti periferinį aptarnavimo centrą;
- Šiaurinėje miesto dalyje, prie Ažušilės gatvės pramoninės teritorijos konversija į visuomeninių objektų kompleksų teritorijas, kurioje atsiras savivaldos ir švietimo objektai;
- Vakarinėje miesto pusėje Strigailišio plėtros teritorijoje formuoti paslaugų aptarnavimo centrą;
- Prie geležinkelio išilgai esančią sandėlių ir garažų teritoriją konvertuoti į vidutinio užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir paslaugų polifunkcines teritorijas;
- Vakarinėje miesto dalyje, prie Turistų gatvės, esančią pramonės teritoriją konvertuoti į aptarnavimo ir paslaugų polifunkcines teritorijas.

8.5. Gyvenamųjų teritorijų plėtra

Pagrindiniai miesto teritorinės plėtros poreikiai siejami su gyvenamosios statybos, gatvių tinklo plėtra, didėjančiu bendro naudojimo, visuomeninės, komercinės teritorijų poreikiu. Teritorijų plėtra vyks dėl prognozuojamo gyventojų skaičiaus augimo, gyvenamosios kokybės gerėjimo. Akcentuotina, jog užstatytas kaimų teritorijas svarbu integruoti į miesto erdvinę ir funkcinę struktūras, kad užtikrinti sklandų miesto funkcionavimą įvairiais aspektais. Planuojant teritorijas siekta glaudaus ryšio tarp to kas sena ir kas kurta naujai.

Pagal dabartines tendencijas optimistiniu variantu prognozuojama 6433 gyv. 2020 metais. Tačiau gerėjant gyvenamojo fondo sąlygoms bus reikalingos papildomos teritorijos gyvenamajai statybai (prognozuojama, kad 2020 m. Ignalinos mieste 1 gyventojui teks 31,6 kv. m naudingo gyvenamojo ploto, o tai reiškia, kad miestas 2020 m. turėtų pasiekti 2007 m. ES šalių rodiklį. Įvertinus šiuos faktus bei atsižvelgiant į verslo ir pramonės teritorijų perspektyvinę plėtros poreikį, Ignalinoje planuojama plėsti teritorijas.

Reikalingų teritorijų plotai gyvenamajai statybai Ignalinos mieste nustatyti atsižvelgiant į vidutinę gyventojų skaičiaus kaitą 2010-2020 metų periodu ir gyventojų skaičių 1 ha skirtingo tipo ir aukštumo statyboje. Skaičiuojant būsto plėtros poreikį Ignalinos miesto ir plėtros teritorijoje priimta, kad pagrindine vyks mažaaukščio ir sodybinio užstatymo plėtra.

Taikant optimistinę prognozę, kur prognozuojama, kad gyventojų skaičius sieks 6433. Priimant, kad 2020 m. žmogui teks 31,6 m² naudingo gyvenamojo ploto, pagal dabartinius gyvenamojo fondo duomenis, gyvenamojo fondo užteks 5664 gyventojams, todėl gyvenamoji mažaaukštė statyba skaičiuojama apie 769 gyventojams.

Preliminarus teritorijų poreikis skaičiuotas remiantis prielaidomis, kad mažaaukštės statybos pastatuose, sodybiniame užstatyme, gyvens 20-21 žmogus viename hektare. Tuomet vidutinis sklypas Ignalinos mieste ir plėtros teritorijoje 2020 m. sieks apie 15-20 arų. Taikant optimistinį variantą, gyvenamajai statybai papildomai reikės 40-45 ha. naujų teritorijų. 2011 metais Ignalinos miesto plėtros teritorijoje užstatytų teritorijų yra 70 ha, laisvų plotų skirtų gyvenamajai mažaaukštei statybai numatoma apie 50-60 ha.

8.6. Švietimo infrastruktūra

Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatose numatyta valstybės ir visuomenės pastangomis sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą. Švietimo įstatymas įpareigoja savivaldybes turėti pakankamą pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo švietimo programų tiekėjų tinklą, todėl pastarųjų metų savivaldybių tikslas švietimo srityje – švietimo įstaigų tinklo pertvarka racionalesnių lėšų panaudojimo bei mokslo efektyvumo pagrindu.

Siūloma optimizuoti švietimo įstaigų tinklą Ignalinos mieste:

- Remiantis Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2005 metais patvirtintu „Ignalinos rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų pertvarkos planu“, reorganizuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir bendrojo lavinimo mokyklų tinklą;
- Ilguoju laikotarpiu reorganizuoti Ignalinos Česlovo Kudabos pagrindinę mokyklą ir Ignalinos rajono gimnaziją.

8.6.1. lentelė. Švietimo įstaigų tinklas Ignalinos mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas, buveinės adresas	Adresas	Veikla
1	Ignalinos mokykla-darželis „Šaltinėlis“	Vasario 16-osios g. 39, Ignalina	Mokyklos, darželiai
2	Sutrikusio intelekto vaikų ir jaunuolių lavinamosios klasės (Ignalinos mokyklos-darželio „Šaltinėlis“ dienos socialinės globos skyrius)	Ligoninės g. 13B, Ignalina	Mokyklos, darželiai, psichologinė pagalba
3	Ignalinos Česlovo Kudabos pagrindinė mokykla	Mokyklos g. 2, Ignalina	Mokyklos
4	Ignalinos rajono gimnazija	Mokyklos g. 6, Ignalina	Mokyklos, gimnazijos
5	Ignalinos muzikos mokykla	Atgimimo g. 30, Ignalina	Meno mokyklos, klubai
6	Ignalinos kultūros ir sporto centras	Ateities g. 43, Ignalina	Mokymo centrai, laisvalaikio, pramogų organizavimas
7	Ignalinos rajono pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai centras	Mokyklos 9, Ignalina	Psichologinė pagalba

Švietimo įstaigų tinklo optimizavimas Ignalinos mieste remiasi Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2005 metais patvirtintu „Ignalinos rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos iki 2012 metų pertvarkos planu“. Aukščiau minimas planas hierarchiškai švietimo įstaigų optimizavimo srityje yra aukštesnis planavimo dokumentas nei teritorijos bendrasis planas, todėl jo nuostatos automatiškai galioja ir teritorijos bendrajame plane.

Švietimo įstaigų poreikio kaita Ignalinos mieste 2010-2020 metų periodu identifikuojama vertinant teritorinį švietimo įstaigų prieinamumą Ignalinos miesto ir aplinkinių kaimo vietovių gyventojams.

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais lopšelių-darželių pasiekiamumo zona yra 350 metrų, mokyklų-darželių – 500 metrų, bendrojo lavinimo mokyklų – 750 metrų. Esamo švietimo įstaigų tinklo prieinamumas yra pakankamas, todėl steigti naujų švietimo įstaigų 2010-2020 metų periodu nėra siūloma. Be to, naujų švietimo įstaigų steigimo poreikį riboja ir neigiamos demografinės tendencijos mieste.

8.7. Asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra

Atsižvelgiant į Ignalinos rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, Ignalinoje numatoma palikti ir išlaikyti esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

Nors Ignalinos mieste esančių gydymo įstaigų skaičius yra pakankamas, konstatuojama demografinė situacija: mažėjantis natūralus prieaugis mieste, rodo santykinai didesnę vyresnio amžiaus gyventojų skaičių. Tai sąlygoja sveikatos rodiklių pablogėjimą. Ši priežastis lemia kuo efektyvesnių sveikatos apsaugos paslaugų teikimo priemonių užtikrinimo būtinybę, geresnes prieinamumo sąlygas:

- išlaikyti esamą ligoninės bei klinikų tinklą;
- išlaikyti esamą ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų tinklą;
- palaikyti plėtojama elektroninės sveikatos integracijos ir plėtros procesą;
- dalyvauti visuomenės sveikatos programose.

8.7.1. lentelė. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas Ignalinos mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas, buveinės adresas	Adresas	Veikla
1	Ignalinos r. poliklinika, VŠĮ	Ligoninės g. 13, Ignalina	Medicininės įstaigos, valstybinės
2	Ignalinos sveikatos centras, UAB	Ligoninės g. 13 A, Ignalina	Medicininės įstaigos, valstybinės
3	Utenos visuomeninės sveikatos centras, Ignalinos skyrius	Atgimimo g. 22, Ignalina	Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos
4	Ignalinos r. greitosios medicinos pagalbos skyrius	Ligoninės g. 13, Ignalina	Medicinos įstaigos (viešosios)
5	Ignalinos rajono psichikos sveikatos centras	Ligoninės g. 13, Ignalina	Medicininės įstaigos, valstybinės

Esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas tenkina paslaugų gavėjų poreikius, todėl 2010-2020 metų laikotarpiu asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo plėtra Ignalinos mieste nėra siūloma.

8.8. Socialinės globos infrastruktūra

Pagalbą tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių yra ribotas, užtikrinama socialinė parama. Mokamos socialinės išmokos ir teikiamos socialinės garantijos bei lengvatos negali užtikrinti ilgalaikio ekonominio ir socialinio saugumo individui.

Lietuvoje socialinių problemų sprendimas vykdomas daugiausiai per valstybinį sektorių (valstybės, savivaldybių biudžetų bei Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų lėšomis).

Konkretizuojant sprendinius, vadovaujamosi pastarųjų metų socialinių pašalpų gavėjų Ignalinos mieste didėjimu. Socialinis ekonominės krizės poveikis labiausiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms: asmenų, kurie gauna pašalpas Ignalinoje 2009 metais buvo 163 asmenys, o per metus jų skaičius išaugo dvigubai.

8.8.1. lentelė. Stacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros tinklas Ignalinos mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas, buveinės adresas	Adresas	Veikla
1	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Ignalinos viltis“	Ligoninės g. 13, Ignalina	Visuomeninė organizacija
2	Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjunga	P. Cvirkos g. 18, Ignalina	Visuomeninė organizacija
3	Raudonojo kryžiaus komiteto Ignalinos skyrius	Vasario 16-osios g. 52-2, Ignalina	Socialinė parama drabužiais, maistu
4	Maltos ordino pagalbos tarnybos Ignalinos grupės socialinės paramos centras	Ateities g. 43, Ignalina	Visuomeninė organizacija

5	Ignalinos r. neįgaliųjų draugija	Gėlių g. 13, Ignalina	Socialinės paslaugos, globa ir rūpyba
6	„Aušrinė“, Ignalinos r. moterų draugija	Atgimimo g. 28-3, Ignalina	Socialinės paslaugos, globa ir rūpyba
7	7+, anoniminių alkoholikų draugija	Ligoninės g. 13-302, Ignalina	Socialinės paslaugos, globa ir rūpyba
8	Ignalinos Kolpingo šeimos centras	Bažnyčios g. 4, Ignalina	Socialinės paslaugos, globa ir rūpyba

Sprendinių laikotarpyje numatoma kiekybiškai išplėsti socialinės infrastruktūros tinklą ir teikiamų paslaugų spektrą:

- Siūloma išlaikyti esamas socialines įstaigas bei praplėsti tinklą steigiant naujas nestacionarias įstaigas;
- Įsteigti savarankiško gyvenimo namus netoli Ignalinos;
- Įsteigti socialinės paramos centrą Ignalinoje.

8.9. Kultūrinė infrastruktūra

Siūlomas išlaikyti esamą kultūrinės infrastruktūros tinklą Ignalinos mieste, didinti teikiamų paslaugų kokybę.

- Išlaikyti esamą kultūros centrų tinklą;
- Išlaikyti esamą viešųjų bibliotekų tinklą;
- Išlaikyti esamą viešųjų muziejų tinklą.

8.9.1. lentelė. Kultūros įstaigų tinklas Ignalinos mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas, buveinės adresas	Adresas	Veikla
1	Ignalinos r. kultūros centas, Etninės kultūros filialas	Ateities g. 43, Ignalina	Kultūrinės veiklos centrai
2	Ignalinos r. sav. Viešoji biblioteka	Atgimimo 20/1, Ignalina	Bibliotekos
3	J. Grundos galerija „Skaptukas“	Ažušilės g. 15, Ignalina	Kultūros, istorijos objektai, galerijos

Esamas kultūrinės infrastruktūros įstaigų tinklas tenkina Ignalinos miesto ir jo įtakos zonos gyventojų, atvykstančių vienadienių lankytojų ir turistų poreikius. 2010-2020 metų periodu poreikiais kultūrinėms paslaugoms neženkliai augs, tačiau esamas įstaigų tinklas sugebės jį tenkinti, todėl esamą jo apimtį siūloma išlaikyti.

9. EKONOMINĖ APLINKA

9. EKONOMINĖ APLINKA

9.1. Prekybos infrastruktūros tinklas

Bendrojo teritorinio plano objektu prekybos infrastruktūros srityje yra prekybos centrų tinklas, prekybos centrų poreikis ir pasiūla yra formuojama rinkos dėsniais. Prekybos centrų tinklą Ignalinos mieste sudaro septynios įstaigos.

9.1.1. lentelė. Esamų prekybos centrų tinklas ir jų plotai Ignalinos mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas, buveinės adresas	Adresas	Veikla
1.	Prekybos ir aptarnavimo centras „IKI“, UAB „Palink“	Ateities g. 16, Ignalina	Prekybos centras
2.	Prekybos ir aptarnavimo centras „Viskas Jūsų namams“	Laisvės g. 63, Ignalina	Prekybos centras
3.	Prekybos ir aptarnavimo centras „Cento“, UAB „Palink“	Aukštaičių g. 14, Ignalina	Prekybos centras
4.	Prekybos ir aptarnavimo centras „Danalta“, D. Paukštės KŪB	Geležinkelio g. 21, Ignalina	Maisto prekių parduotuvės
5.	Prekybos centras „Maxima XX“	Taikos g. 11, Ignalina	Prekybos centras
6.	Prekybos centras „Maxima X“	Laisvės g. 63, Ignalina	Prekybos centras
7.	Prekybos centras „Norfa“	Taikos g. 20, Ignalina	Prekybos centras

Miestelyje esama prekybos ir paslaugų įmonių įvairovė sudaro sąlygas gyventojų patogumui ir komfortabilumui gauti būtiniausias paslaugas nevykstant į toliau esančias vietas, tačiau remiantis optimistiniu gyventojų skaičiaus kaitos scenarijumi 2010-2020 m. periodui, bei numatant didesnius lankytojų srautus iš gretimų teritorijų, Ignalinos mieste siūloma dalį neįsisavintų pramonės ir komunalinių įmonių teritorijų planuojama konvertuoti į komercines įmones.

9.2. Pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra

Pramonės ir verslo teritorijos – pramonės, sandėliavimo, logistikos objektų užstatymo pobūdžio teritorija, kuriai užstatymo intensyvumas numatomas pagal specifinius poreikius. Nors šių teritorijų intensyvumas nėra įvardijamas, užstatymas neturi būti agresyvus miesto foninio užstatymo atžvilgiu, negali sukurti vizualinės taršos.

Pramonės ir verslo teritorijos vystymui planuojama skirti 48,60 ha teritorijos, kas sudarytų 4,1 proc. bendros vystomos teritorijos.

Ignalinos miesto plėtros teritorijos pietinėje dalyje, planuojant 2010-2020 m. periodui, išskiriama pramonės ir verslo prioriteto teritorija, kurioje skatinamos gamybos, sandėliavimo, logistikos veiklos.

Plėtojant Ignalinos miestą, dėl atsiradusių atstumų ir poreikių numatoma:

- Šiaurinėje miesto dalyje, prie Ažušilės gatvės pramoninės teritorijos konversija į visuomeninių objektų kompleksų teritorijas, kurioje atsiras savivaldos ir švietimo objektai;
- Prie geležinkelio išilgai esančią sandėlių ir garažų teritoriją konvertuoti į vidutinio užstatymo intensyvumo aptarnavimo ir pasaugų polifunkcines teritorijas;
- Vakarinėje miesto dalyje, prie Turistų gatvės, esančią pramonės teritoriją konvertuoti į aptarnavimo ir paslaugų polifunkcines teritorijas.

9.3. Bendras naujų teritorijų poreikis Ignalinos mieste

Remiantis bendraisiais urbanistiniais principais, poreikis gyvenamajai statybai koreliuoja su poreikiu visuomeninėms-komercinėms teritorijoms, gatvių ir aikščių tinklų ir žaliesiems plotams. Priklausomai nuo atskirų urbanistinių vienetų, jų specifikos bei plėtros poreikių santykių išraiška yra skirtinga. Ignalinos mieste apibendrintu skaičiavimu naujų visuomeninių-komercinių teritorijų poreikis sudaro 25 %, poreikis gatvių ir aikščių tinklui 10 %, žaliesiems plotams – 10 % poreikio gyvenamajai statybai.

Atsižvelgiant į tai, kad Ignalinos miestas orientuojamas į rekreacinio miesto pobūdį, pramonės teritorijų plėtra nėra siūloma. Būtina investuoti į esamos pramonės teritorijos modernizaciją. Be to, kadangi Ignalinos miestas strategiškai orientuotas į rekreacinę plėtros pakraipą, dalis pramonės teritorijos orientuojama į lengvąją, gamtos ir estetinio vaizdo neteršiančią lengvąją pramonę (pvz. manufaktūros, atskirų komponentų surinkimas, siuvimo pramonė ir pan.).

Įvertinant poreikį gyvenamajai statybai, naujų teritorijų poreikį taip pat didina ir transporto, paslaugų infrastruktūros vystymo būtinumas, visuomeninių, bendro naudojimo, rekreacinių teritorijų plėtra ir pan. Optimistinės prognozės atveju, 2010-2020 m. periodui numatoma:

- gatvių/aikščių tinklui naujų teritorijų reikės apie 4,0-4,5 ha;
- poreikis žaliesiems plotams, rekreacinėms teritorijoms, bendro naudojimo teritorijoms bus apie 4,0-4,5 ha;
- poreikis paslaugų infrastruktūros, komercinės, pramoninės veiklos plėtrai bus apie 10,0-11,3 ha;
- Bendras naujos teritorijos poreikis, analizuojant optimistinės prognozės variantą siekia 58,0-65,3 ha.
- Poreikis gyvenamajai statybai sudaro 40-45 ha;

10. SUSISIEKIMAS

10. SUSISIEKIMAS

10.1. Susisiekimo sistemos plėtojimo sprendiniai

Ignalinos miesto susisiekimo sistemos sprendiniai parengti mastelyje M 1:5000, konkretizuojant patvirtintą antrąją koncepcijos variantą (Plėtros variantą), bei siekiant įgyvendinti koncepcijos stadijoje numatytus susisiekimo sistemos vystymo ir modernizavimo uždavinius. Pagal LR teritorijų planavimo įstatymą bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui. Smulkesnio mastelio planai (detaalieji, specialieji) turi teisę patikslinti bendrojo plano sprendinius, tačiau neturi pakeisti jų esmės. Kai kurie bendrojo plano sprendiniai, atsižvelgiant į LR galiojančių teisės aktų reikalavimus, yra tik rekomendacinio pobūdžio. Šiuos sprendinius galima keisti rengiant smulkesnio mastelio teritorijų planavimo dokumentus. Bendrojo plano sprendiniai apima teritoriją pagal Ignalinos miesto bendrajame plane siūlomą perspektyvinę miesto ribą.

10.2. Išorės susisiekimo tinklas

Svarbiausius Ignalinos miesto išorinius transporto ryšius ir toliau formuos krašto reikšmės keliai „Vilnius – Švenčionys – Zarasai“, „Molėtai – Kaltanėnai – Ignalina“ bei geležinkelis „Vilnius – Turmantas“. Šiose susisiekimo linijose numatomi didžiausi keleivių bei krovinių pervežimai, bus aktyviausia ekonominė veikla bei intensyviausia urbanizacija.

Valstybinės reikšmės keliai ir geležinkelis Ignalinos mieste susikerta ties Budrių gatve, kur įrengta vieno lygio pervaža. Tai neužtikrina efektyvaus susisiekimo, todėl ši problema sprendžiama numatant galimybę dvi skirtingų lygių kelių ir geležinkelių sankirtas: ties Turistų ir ties Smėlio gatvėmis. Įrengus šias sankirtas numatoma panaikinti vieno lygio geležinkelio pervažą ties Budrių gatve.

Eismo intensyvumo lygis šiuose keliuose ir toliau išliks nedidelis, pralaidumo problemų artimiausius 10 metų nenumatoma. Valstybinės reikšmės keliai įsiskverbia į urbanizuotas Ignalinos miesto teritorijas, tačiau iki gretimo užstatymo išlaikytas pakankamas atstumas. Aplinkkelių poreikis yra nedidelis, jų įrengimas dėl sudėtingų urbanistinių ir gamtinių sąlygų priemiesčio teritorijose labai komplikotas, todėl sprendinių laikotarpiui Ignalinos miestui aplinkkelių nenumatoma.

Siekiant vystyti Ignaliną kaip kurortinį miestą bei gerinti gyvenimo sąlygas, siūloma eliminuoti sunkųjį tranzitinį eismą iš miesto teritorijos. Tranzitinio eismo eliminavimas galimas eismo organizavimo priemonėmis. Tokiu atveju 102 kelio „Vilnius–Švenčionys–Zarasai“ sunkųjį tranzitinį eismą siūloma nukreipti valstybinės reikšmės keliais 1404 „Kazokinė–Ceikiniai–Mielagėnai“, 1432 „Mikalavas–Senasis Daugėliškis–Panyžiškė“ ir 112 „Ignalina–Didžiasalis“, o 114 kelio „Molėtai–Kaltanėnai–Ignalina“ valstybinės reikšmės keliais 1410 „Strigailiškis–Vaišniūnai“, 1423 „Aza–Vaišniūnai–Ginučiai–Kirdeikiai“. Tai yra bendrojo plano rekomendacija. Konkretiems sprendimams priimti, reikia parengti eismo organizavimo projektą.

Geležinkelio infrastruktūros esminių plėtros sprendinių nenumatoma, bus atliekami tik planiniai AB „Lietuvos geležinkeliai“ modernizavimo darbai.

10.3. Gatvių tinklas

Pagal parengtą miesto urbanistinės plėtros modelį, numatoma didelė teritorinė miesto plėtra, prijungiant Girminių, Poviliškės, Bėčiūnų, Strigailišio gyvenvietes bei urbanizuojant dalį laisvų plotų. Perspektyvinės miesto ribos išsiplės beveik du kartus, iki 11,7 km², tačiau daugiau kaip pusės šių teritorijų urbanizuoti nenumatoma. Periferinės miesto teritorijos nutolsta nuo miesto centro (kai kurios daugiau nei 3 km atstumu), todėl tai turės įtaką kelionių modaliniam pasiskirstymui. Laikoma, kad gyventojai daug kelionių atlieka pėsčiomis kuomet kelionės atstumas ne ilgesnis kaip 1,0 – 1,5 km. Pagal šį kriterijų periferinių teritorijų gyventojai atliks tik minimalų kelionių pėsčiomis skaičių. Kelionės dviračiais Ignalinoje išliks patrauklios, visose teritorijose kuriuose yra palankus reljefas, nes daugumai dviratininkų priimtinas kelionės atstumas siekia 5 km. Privataus motorizuoto transporto poreikis išaugs. Gatvių tinklo tankis sumažės nežymiai, daugiausiai dėl į miesto teritorijas integruojamų žaliųjų plotų.

10.3.1 lentelė. Ignalinos miesto susisiekimo infrastruktūros tinklo rodikliai

Rodiklis	Esama būklė	Perspektyva
Gyventojų sk., tūkst.	6300	6100*
Administracinių miesto ribų plotas, km ²	6,1	11,7
Gyventojų tankis, gyv./km ²	1030	520
Gatvių ilgis, km	43,4	71,2
Gatvių tinklo tankis, km/km ²	7,1	6,1
Svarbiausių gatvių (A, B, C kategorija) ilgis, km	-	10,7
Svarbiausių gatvių (A, B, C kategorija) tinklo tankis, km/km ²	-	0,9

* Pagal labiausiai tikėtiną gyventojų skaičiaus prognozę, atliktą koncepcijos stadijoje.

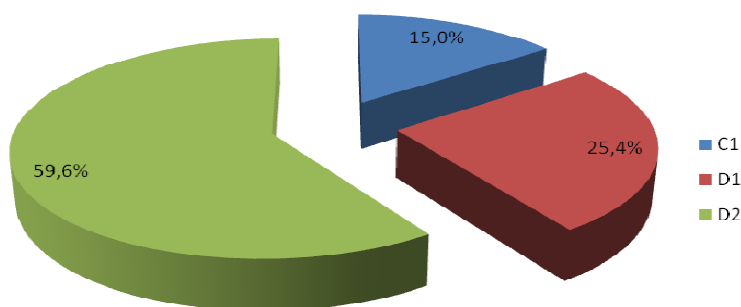
Pagrindiniai gatvių tinklo vystymo uždaviniai bus tokie:

- Suformuoti rišlų susisiekimo tinklą tarp miesto dalių kurias tarpusavyje atskiria geležinkelis, numatant galimybę įrengiant skirtingo lygio pervažas bei pertvarkant gatvių tinklą;
- Išlaikyti valstybinės reikšmės kelių, miesto teritorijoje įgaunančių C₁ kategoriją, pagrindinę funkciją – aptarnauti tranzitinius bei ilgus miesto vidaus transporto ryšius, užtikrinant minimalų sankryžų ir nuovažų į privačius sklypus skaičių bei išlaikant numatytą raudonųjų linijų plotį;
- Vystyti urbanizuojamų teritorijų gatvių tinklą lygiagrečiai su užstatymu, kuris užtikrintų subalansuotą plėtrą bei tinkamą teritorijų aprūpinimą susisiekimo ir inžinerine infrastruktūra.

Remiantis STR 2.06.01 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ nustatytos svarbiausių (A, B, C) kategorijų gatvės bei jų orientacinis raudonųjų linijų plotis (3.2. lentelė). Papildomai pateikiama informacija apie D₁ kategorijos gatves yra rekomendacinio pobūdžio, nes pagal galiojančius normatyvinius dokumentus, jų kategorijų indeksai ir techniniai parametrai turi būti nustatomi ne bendrojo, o detaliojo plano metu.

Ignalinos miesto sprendinių įgyvendinimui turės būti nutiesta apie 15 km gatvių. Perspektyvinio gatvių tinklo pasiskirstymas pagal kategorijas pateiktas 3.1. pav.

10.3.1. Pav. Perspektyvinio gatvių tinklo pasiskirstymas pagal kategorijas

10.3.2. Lentelė. Svarbiausios Ignalinos miesto gatvės (C₁ – D₁ kategorijos)

Kategorija	Gatvės pavadinimas	Gatvės ilgis, km			Orientacinis raudonųjų linijų plotis, m
		Esamas	Naujas	Bendras	
C ₁	Turistų g.	2,2	-	2,2	20-30
C ₁	Geležinkelio g.	1,8	0,1	1,9	20
C ₁	Švenčionių g.	2,3	-	2,3	30
C ₁	Vilniaus g.	2,7	-	2,7	20-30
C ₁	Gaveikėnų g.	0,6	-	0,6	20
C ₁	Liaudies g.	0,1	-	0,1	20
C ₁	Estakada per geležinkelį	-	0,4	0,4	20
C ₁	Pavasario g.	0,2	-	0,2	20
C ₁	Tunelis po geležinkeliu	-	0,3	0,3	20
VISO C₁ KATEGORIJA		9,9	0,8	10,7	
D ₁	Strigailiško g.	0,7	-	0,7	15-20
D ₁	Centro g.	0,2	-	0,2	20
D ₁	Kalvos g.	0,5	-	0,5	15
D ₁	Aukštaičių g.	1,1	0,3	1,4	15-20
D ₁	Atgimimo g.	0,7	-	0,7	15
D ₁	Smėlio g.	0,6	-	0,6	15
D ₁	Pagavio g.	0,1	-	0,1	15
D ₁	Laisvės g.	0,3	-	0,3	15
D ₁	Švenčionių g.	0,4	-	0,4	15
D ₁	Ežero g.	1,2	-	1,2	15
D ₁	Ažušilės g.	1,0	-	1,0	15
D ₁	Budrių g.	1,8	-	1,8	20
D ₁	Atgimimo g.	0,2	-	0,2	15
D ₁	Technikos g.	0,3	-	0,3	15
D ₁	Gamybinis sektorius	0,7	-	0,7	15
D ₁	Kitos gatvės be pavadinimų	3,3	4,9	8,3	15-20
VISO D₁ KATEGORIJA		13,1	5,2	18,3	

- Pastabos:
- Perspektyvinio gatvių tinklo trasos ir joms skirtos teritorijos konkretizuojamos ir tikslinamos tolimesnio planavimo metu (detaliaisiais, specialiaisiais planais);
- Esamo gatvių tinklo raudonosios linijos turi būti patikslintos rengiant detaliuosius planus. Jos gali skirtis nuo rekomenduojamų (įvertinant esamą žemės nuosavybę, inžinerinių tinklų išdėstymą ir pan.);

Eismo juostų skaičius Ignalinos miesto gatvėse yra pakankamas perspektyviniams transporto srautams aptarnauti. Augant eismo intensyvumui gali tekti įrengti papildomas eismo juostas posūkiams sankryžose, įdiegti šviesoforinį reguliavimą arba priimti kitus eismo organizavimo sprendimus. Gatvių ir sankryžų rekonstrukcijos turi būti vykdomos rengiant techninius projektus. Šių projektų metu reikia įvertinti pralaidumo ir eismo saugos reikalavimus. Esamos būklės stadijoje buvo pastebėta, kad Ignalinoje avaringos vietos dažniausiai susijusios su tokiais pagrindiniais faktoriais: dažnu sankryžų ir nuovažų skaičiumi valstybinės reikšmės keliuose, sankryžų „lygiavertiškumu“ (susikerta panašaus eismo intensyvumo gatvės, su identiškais geometriniais sprendiniais, iš kurių sunku vizualiai identifikuoti kuri gatvė yra pagrindinė, kuri šalutinė) ir nepakankamu matomumo lauku. Eismo saugos gerinimo inžineriniai sprendiniai turi būti priimami techniniu projektų metu, prieš tai atlikus autoįvykių analizę.

10.4. Automobilių parkavimas

Perspektyvinis automobilizacijos lygio augimas (konceptijos stadijoje prognozuota, kad jis viršys 550 aut/1000 gyv.) pareikalaus didesnio automobilių parkavimo vietų skaičiaus tiek miesto centrinėje dalyje, tiek daugiabučių namų teritorijose.

Miesto centrinėje dalyje numatomos dvi bendramiestinio pobūdžio parkavimo aikštelės: viena Geležinkelio gatvėje tarp Vasario 16-osios ir Ateities gatvių, kita ties pėsčiųjų požemine perėja, kitoje geležinkelio stoties pusėje. Šios aikštelės 500 metrų spinduliu padengs miesto centrinę dalį.

Daugiabučių namų kvartaluose netikslinga plėsti parkavimo aikštelių skaičių žaliųjų vejų ir vaikų žaidimo aikštelių sąskaita. Perspektyvinį parkavimo poreikį tikslinga tenkinti įrengiant automobilių stovėjimo vietas greta važiuojamosios dalies M. Petrausko, Aukštaičių, Ligoninės, Vasario 16-osios, Atgimimo, Ateities gatvėse. Automobilių stovėjimo vietų įrengimo būdas nereglamentuojamas. Jas galima įrengti lygiagrečiai važiuojamai daliai, kampu arba statmenai.

10.5. Pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas

Ignalinos miestas yra ypač parankus dviračių transportui plėtoti. Miestas turtingas savo gamtine aplinka, aktyviai plėtojantis rekreacinę veiklą, bei pasižymintis nedideliais susiekimo atstumais, turi visas reikiamas sąlygas susisiekimui dviračiais populiarinti, tačiau jo tinklas šiai dienai yra išvystytas menkai. Rengiamu bendruoju planu numatoma dviračių takų tinklą išplėsti nuo 5,5 km iki 29 km. Šis tinklas tarnaus ne tik miesto vidaus susisiekimo reikmėms, bet ir integruos greta esančius Aukštaitijos nacionalinį parką, Ažušilės kraštovaizdžio draustinį bei kitas gamtiniu ir rekreaciniu požiūriu vertingas teritorijas ir objektus. Didesnioji dalis šių dviračių takų numatoma įrengti už gatvės važiuojamosios dalies raudonųjų linijų zonoje, kita dalis bus formuojami kaip F kategorijos susisiekimo komunikacijos, išskiriant jiems atskiras raudonąsias linijas pagal STR 2.06.01. Likusiuose teritorijose dviračių eismą siūloma organizuoti bendrame transporto sraute.

Kartu su dviračių takų tiesimu reikia vystyti dviračių parkavimo bei aptarnavimo infrastruktūrą, užtikrinti dviračių takų apšvietimą tamsiu paros metu, įrengti aiškią trasų nužymėjimo sistemą.

Pėsčiųjų infrastruktūros išvystymo lygis Ignalinos mieste yra pakankamai neblogas. Viena opiausių problemų yra pėsčiųjų galimybės kirsti geležinkelį ir saugiai patekti į kitą miesto dalį. Šiai problemai spręsti numatomos trys požeminės perėjos: ties geležinkelio stotimi, greta dabar esančios pervažos per geležinkelį ties Budrių gatve ir ties Švenčionių gatve miesto pietinėje dalyje prie geležinkelio išsišakojimo. Taip pat pėsčiųjų perėjimą į kitą geležinkelio pusę siūlomą

įrengti kartu su transporto tuneliu ties Ažušilės – Smėlio gatvėmis. Visais atvejais kartu su pėsčiųjų perėjimais numatoma ir dviračių pervažiavimo galimybė.

10.6. Įgyvendinimo programa

Vystant Ignalinos miesto susisiekimo sistemos plėtrą ir modernizavimą, numatoma parengti teritorijų planavimo dokumentus bei įgyvendinti tokius uždavinius:

- Parengti detalius planus/techninius projektus bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti;
- Vykdyti susisiekimo sistemos monitoringą pagal poreikį užsakant transporto srautų tyrimus mieste, kurių pagrindu būtų galima identifikuoti pakitusią susisiekimo sistemos būklę ir priimti būtinus eismo organizavimo pakeitimus;
- Rengiant stambių komercijos, gamybos, poilsio ir pramogų objektų detaliuosius planus, atlikti poveikio susisiekimo sistemai vertinimą.

11. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

11. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

11.1. Vandentieka

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ignalinos rajono gyventojų būtų aprūpinami viešo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu.

Ignalinos miesto bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo atitiks dabar galiojančią higienos normą HN 24:2003 „Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Ignalinos miesto bendrajame plane numatoma:

- parengti Ignalinos naujosios vandenvietės Bokšto gatvėje sanitarinių apsaugos zonų nustatymo projektą;
- iš Ignalinos vandentiekio tinklų tiekti vandenį Girminių, Bėčiūnų ir Strigailišio gyvenamosioms vietovėms;
- numatoma plėsti vandentiekio tinklus visame Ignalinos mieste ir jo priemiesčiuose visu planuojamu laikotarpiu. Naujai tiesiami vandentiekio tinklai:

Gatvės	Ilgis, km
Girminai	6,0
Ažušilės g.	1,3
Medžiotojų g.	0,4
Pušų g.	0,4
Draugystės g.	0,3
Kaštonų g.	0,3
Budrių g.	0,3
Vilniaus g.	0,5
Švenčionių g.	1,8
Sodų bendrijos Švenčionių g. rajone	2,2
Bėčiūnai	2,8
Gėlių g.	0,2
Strigailiškis	5,5
Viso:	22,0

Numatomų naujų vandentiekio tinklų plėtra 22 km. Rengiant detaliuosius bei specialiuosius planus numatyti, kad visi plečiami vandentiekio tinklai būtų pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurta žiedinė struktūra, parinkti reikiami vamzdynų diametrai, įrengti priešgaisriniai hidrantai. Teritorijose, kur nėra numatytas vandentiekis, pagal priešgaisrinius reikalavimus turi būti įrengti priešgaisriniai rezervuarai, privažiavimai prie atvirų vandens telkinių.

Bendrojo plano grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos ir numatytos naujos vandentiekio trasos, vandenvietės ir nustatytos jų sanitarinės apsaugos zonos. Tikslesnė numatomų inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

11.2. Vandenvala

Vadovaujantis Lietuvos respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu numatoma, kad ne mažiau kaip 95 % Ignalinos rajono gyventojų būtų teikiamos nuotekų tvarkymo paslaugos. Išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kokybė turi tenkinti ES „Miestų nuotekų valymo direktyvą“ 91/271/EEC reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad direktyva 91/271/EEC įsigaliojo Lietuvoje nuo 2010 m., visi sprendiniai sietini su vandenvala įgauna

prioritetinį statusą. Norint įgyvendinti šiuos siekius Ignalinos miesto bendrajame plane numatoma:

- palaikyti gerame techniniame stovyje Ignalinos nuotekų valyklą.
- vykdyti išleidžiamų į paviršinius vandenis nuotekų kontrolę;
- plėsti nuotekų surinkimo sistemą Ignalinos mieste ir priemiesčiuose visu planuojamu laikotarpiu. Naujai tiesiami nuotekų tinklai:
-

Gatvių nuotekos	Ilgis, km
Girminai	5,2
Ažušilės g.	0,5
Medžiotojų g.	0,1
Pušų g.	0,2
Budrių g.	0,2
Vilniaus g.	0,2
Švenčionių g.	1,8
Sodų bendrijos Švenčionių g. rajone	2,0
Bėčiūnai	2,7
Gėlių g.	0,2
Strigailiškis	5,4
Viso:	18,5

Numatoma naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra 18,5 km. Planuojamam nuotekų surinkimo tinklo funkcionavimui užtikrinti bus būtina įrengti ne mažiau kaip 10 siurblių. Būtina rekonstruoti esamus nuotekų surinkimo tinklus planuojamo periodo eigoje.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos visos esamos nuotekų trasos, nuotekų siurblynės, nuotekų valymo įrenginiai ir jų SAZ. Naujai numatomos nuotekynės trasos ir siurblynės vaizduojamos schematiškai, tikslesnė šių inžinerinių tinklų vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

11.3. Lietaus nuotekos

Lietaus vandens surinkimo ir valymo sistema yra mažiausiai išplėtota miesto inžinerinės infrastruktūros sritis. Reljefo nelygumai kelia didelius reikalavimus lietaus vandens surinkimui. Nuo kalvų staigiai subėgantis didelis vandens kiekis atneša nuostolius statiniams ir gamtai. Reikalingas lietaus vandens nuotekų tinklų plėtojimas visame mieste. Surenkamas lietaus vanduo prieš išleidžiant į paviršinius vandenis turi būti apvalomas.

Numatoma plėsti lietaus nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą Ignalinos mieste, visu planuojamu laikotarpiu. Naujai tiesiami lietaus nuotekų tinklai:

Gatvės lietaus nuotekos	Ilgis, km
Ažušilės g.	0,7
Pušų g.	0,3
Budrių g.	0,8
Vilniaus g.	1,2
Draugystės g.	0,2
Žalioji g.	0,2
Miško g.	0,1
Švenčionių g.	1,1
Centrinėje miesto dalyje	5,0
Strigailiškis	1,8
Viso:	11,4

Naujų nuotekų surinkimo tinklų plėtra 11,4 km. Būtina įrengti 8 lietaus vandens valyklas bei 4 išleidėjus į atvirus griovius, ežerus.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos esamos lietaus nuotekų trasos, nuotekų valymo įrenginiai, išleidėjai. Numatomos naujos lietaus nuotekų trasos ir numatomi lietaus nuotekų valymo įrenginiai, numatomi išleidėjai vaizduojamos schematiškai. Tikslesnė šių inžinerinių tinklų ir įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant specialiuosius ir detaliuosius planus.

11.4. Atliekų tvarkymas

Ignalinoje jau funkcionuoja konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Tai priimtinausia atliekų surinkimo sistema, kuri diegiama visoje šalyje.

Sprendiniai:

- buitines atliekas numatoma rinkti konteineriniu būdu ir šalinti regioniniame sąvartyne. Atliekų rūšiavimą numatoma vykdyti regioniniame sąvartyne;
- numatoma biodegraduojančias (žaliąsias) atliekas atskirti nuo bendro komunalinių atliekų srauto ir šalinti specializuotoje atliekų kompostavimo aikštelėje;
- didžiąsias ir pavojingas atliekas rinkti specializuotoje aikštelėje Švenčionių g.;
- numatoma statybos ir griovimo atliekas nukreipti į atitinkamas atliekas perdirbančias įmones Utenoje.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos didžiųjų, pavojingų ir biodegraduojančių atliekų surinkimo aikštelės, biodegraduojančių atliekų surinkimo aikštelės sanitarinė apsaugos zona.

11.5. Centralizuotas šilumos tiekimas

Centralizuotai tiekama šiluma Ignalinoje gaminama vienoje katilinėje. Naudojamas kuras – mediena, jos atliekos. Rezervinis kuras – mazutas. Ignalinos miesto šiluminės energijos poreikiai yra gana pastovūs. Mažai tikėtina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos poreikis Ignalinoje ženkliai augs. Galimai naujai atsiradusių vartotojų poreikis kompensuos tai, kad gerėja esamų pastatų šiluminės charakteristikos. Tikėtinas naujų vartotojų atsiradimas visuomeninių objektų kompleksų teritorijose šalia esamos katilinės. Bendras centralizuotai tiekiamos šilumos poreikis išliks tame pačiame lygyje.

Sprendiniai:

- Numatoma išlaikyti medieną ir jos atliekas kaip pagrindinį kurą šilumos gamybai;
- numatoma alternatyvių atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimas šilumos gamybai.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojamos esamos šiluminės trasos bei miesto katilinė.

11.6. Ryšių infrastruktūros vystymas

Ignalinoje ryšių tinklai yra išvystyti gerai, tačiau šiuo metu vyksta spartus procesas naujų informacinių technologijų diegime ryšių sistemoje. Siekiama, kad šiuolaikinės ryšių priemonės būtų prieinamos visiems visuomenės nariams.

Sprendiniai:

- numatoma plėsti mobilaus daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilaus ryšio operatoriams. Laidinis ryšys į naujai užstatomas teritorijas turi būti tiesiamas vartotojams ir paslaugų tiekėjams tarpusavyje susitarus;
- Augant internetinio ryšio priemonių svarbai numatoma plėtoti šviesolaidinių kabelių tinklą, leisiančio plačiajuosčio duomenų perdavimo prieigą viešojo sektoriaus institucijoms.

Projekto grafinėje dalyje vaizduojama mobilaus ryšio bazinė stotis, paštas.

11.7. Elektros energijos tiekimas

Ignalinos miesto elektros tinklas yra prisijungęs prie bendro Lietuvos perdavimo tinklo per 110/10 kV transformatorinę pastotę. Pastotė yra pakankamos galios šiandieninius poreikius tenkinti. Įvertinant augančias apkrovas galimai teks modernizuoti transformatorinę pastotę keičiant esamus transformatorius galingesniais.

Siekiant užtikrinti patikimą elektros energijos tiekimą esamiems ir būsimiems Ignalinos vartotojams numatoma:

- plėsti esamą elektros skirstomąjį tinklą;
- naujus skirstomuosius tinklus tiesti kabelinėmis linijomis;
- įrengti naujas transformatorines;
- pagal poreikį rekonstruoti esamas transformatorines;
- kabeliuoti didžiąją dalį esamų 10 kV orinių linijų;
- naujas elektros linijas tiesti bendrajame plane numatytuose infrastruktūros koridoriuose;
- išlaikyti geram techniniam stovyje esamą elektros skirstomąjį tinklą.

11.7.1. lentelė. Numatomi elektros paskirstymo tinklų plėtros mastai atskiruose Ignalinos miesto rajonuose.

Rajonas	Naujai numatomos 10kV kabelinės linijos, (km)	Naujai numatomos transformatorinės (vnt.)	Demontuoti numatomos 10 kV oro linijos, (km)
Girminiai	1,7	4	0,3
Bėčiūnai	0,9	2	0
Strigailiškis	2,7	5	
Pietrytinė miesto dalis ribojama geležinkelio	2,3	1	2,7
Šiaurės vakarų miesto dalis ribojama geležinkelio	0,6	1	0
Viso:	8,2	13	3,0

Projekto grafinėje dalyje nurodoma orientacinė numatomų 10 kV kabelinių linijų ir transformatorinių vietos. Rezervuojamose teritorijose, kur numatytos naujos transformatorinės pagal poreikį gali būti įrengiami skirstymo punktai. Tikslesnė šių inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma detalaus planavimo eigoje. Grafinėje dalyje nurodomos naikinamos arba kabeliuoti numatomos 10 kV oro linijos.

11.8. Įgyvendinimo prioritetai

Inžinerinės infrastruktūros srityje Ignalinos miesto bendrajame plane numatomi šie ilgalaikės perspektyvos prioritetai:

- plėsti Ignalinos buitinių nuotekų surinkimo sistemą. Buitinių nuotekų nuotekas nukreipti į esamus valymo įrenginius;
- plėsti Ignalinos vandentiekio tinklus. Prijungti prie Ignalinos vandentiekio sistemos Strigailiškį, Poviliškę, Girminius ir Bėčiūnus;
- plėsti 10 kV elektros tinklą priemiestinėse teritorijose;
- vystyti lietaus kanalizacijos tinklą Ignalinos mieste.

12. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS

12. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS

Ignalinos miesto ir priemiesčio teritorijoje rezervuojamos teritorijos viešųjų erdvių sistemos tobulinimui, socialinės, turizmo ir rekreacinės infrastruktūros plėtrai bei atskirų socialinės infrastruktūros objektų plėtros poreikiams.

12.1. Viešųjų erdvių sistemos tobulinimui rezervuojamos teritorijos

Eil. Nr. brėžinyje	Objekto arba teritorijos pavadinimas	Orientacinis plotas, ha
3	Trukmpalaikio poilsio objektų rekreacinė teritorija prie ež. Ilgis	0,72
6	Ilgalaikio poilsio objektų rekreacinė teritorija Girminių k.	0,59
12	Skveras prie Aukštaičių g.	0,33
13	Skveras Turistų ir Atgimimo g. sankirtoje	0,05
16	Aikštė Miško ir Vilniaus g. sankirtoje	0,17
14	Skveras prieš geležinkelio stotį	0,53 ir 0,22
15	Skveras tarp Miško ir Vilniaus g.	0,69
19	Ilgalaikio poilsio objektų rekreacinė teritorija prie ež. Gavaitis	0,78
20	Ilgalaikio poilsio objektų rekreacinė teritorija prie Turistų gatvės	0,47
21	Parkas prie ež. Paplovinis	2,71
22	Skveras prie Taikos g.	0,55
23	Skveras prie geležinkelio	0,25
27	Skveras prie Saulėtekio g.	1,06
7	Miesto kapinių plėtros teritorija	4,29

12.2. Socialinės infrastruktūros plėtrai ir krašto apsaugos tikslams rezervuojamos teritorijos

Eil. Nr. brėžinyje	Objekto arba teritorijos pavadinimas	Orientacinis plotas, ha
4	Visuomeninė teritorija	0,12
24	Visuomeninė teritorija	0,54
11	Sveikatingumo, kurotinio gydymo ir sporto kompleksų teritorija	5,49
1	Teritorija krašto apsaugos poreikiams prie Ignalinos rinktinės sklypo, esančio Vilniaus g. 76, Ignalinoje	0,94
17	Teritorija pramonės rajono plėtrai	3,64

12.3. Kurortinės infrastruktūros plėtrai rezervuojamos teritorijos

Eil. Nr. brėžinyje	Objekto arba teritorijos pavadinimas	Orientacinis plotas, ha
4	Trumpalaikio poilsio statinių statybos teritorija (papildiniai)	0,12
2	Paplūdimys ir automobilių stovėjimo aikštelė prie Vilniaus g.	1,16
5	Paplūdimys prie ež. Žaliasiai	0,18
8	Paplūdimys prie ež. Paplovinis	0,30
9	Paplūdimys prie ež. Paplovinis	0,18
10	Paplūdimys prie ež. Palaukinis	0,04
18	Paplūdimys prie ež. Žaliasiai	0,17

12.4. Susisiekimo sistemos plėtrai rezervuojamos teritorijos

Ignalinos miesto bendrojo plano susisiekimo sistemos plėtros sprendinių įgyvendinimui numatomas teritorijų rezervavimas visuomenės poreikiams. Šių teritorijų rezervavimas susijęs

žemės juostos („raudonųjų linijų“) suformavimu C kategorijos gatvėms tiesti. D kategorijos gatvėms tiesti teritorijos nerezervuojamas, nes vadovaujantis STR 2.06.01 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ jos nėra bendrojo plano sprendinių objektas.

12.4.1. lentelė. Teritorijų rezervavimas C kategorijų gatvėms tiesti

Eil. Nr. brėžinyje	Sprendinys	Gatvės ilgis, m	Raudonųjų linijų plotis*, m	Rezervuojamos teritorijos plotas*, ha
25	Viadukas per geležinkelį	360	20	0,72
26	Tunelis po geležinkeliu	260	20	0,52
VISO		620	40	1,24

13. IGNALINOS MIESTO BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

13. IGNALINOS MIESTO BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMAS

13.1. Bendrojo plano įgyvendinimui reikalingi parengti dokumentai

Vandens apsaugai reikalingi parengti teritorijų planavimo dokumentai:

- Vandens telkinių apsaugos juostų nustatymo specialusis planas

Kultūros paveldo apsaugai ir naudojimui reikalingi parengti teritorijų planavimo dokumentai:

- Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti apsaugos specialieji planai (pagal poreikį);
- Ignalinos miesto urbanistinio paminklo (UV 13) centrinės dalies aikštės plano ir gatvių tinklo ribų patikslinimui bei veiklos jame reglamentų nustatymui reikalinga parengti jo apsaugos specialųjį planą.

Transporto ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai reikalingi parengti teritorijų planavimo dokumentai:

- Viaduko per geležinkelį specialusis planas;
- Tunelio po geležinkeliu specialusis planas;
- Ignalinos miesto šilumos ūkio specialusis planas (atnaujinamas kas 5 metus).

Teritorijų plėtrai reikalingi parengti teritorijų planavimo dokumentai:

Specialieji planai:

- Teritorijų, konsoliduojamų su Ignalinos miesto teritorija, specialieji arba detalieji planai
- Ignalinos miesto administracinių ribų keitimo specialusis planas (pagal poreikį);
- Konvertuojamų kolektyvinių sodų teritorijų (jų dalių) infrastruktūros specialieji planai.

Detalieji planai ;

- Strigailišio, Bėčiūnų ir Poviliškės teritorijose numatytų gyvenamųjų teritorijų kvartalų detalieji planai;
- Ilgalaikio poilsio objektų rekreacinių teritorijų detalieji planai;
- Pavienių objektų teritorijų detalieji planai, kurių rengimas privalomas vadovaujantis Detaliųjų planų taisyklėmis (pagal poreikį).

B. GRAFINĖ DALIS